

Univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

63651

ZGODBE SV. PISMA

in

popisovanje svete dežele.

Stari zakon.

Za

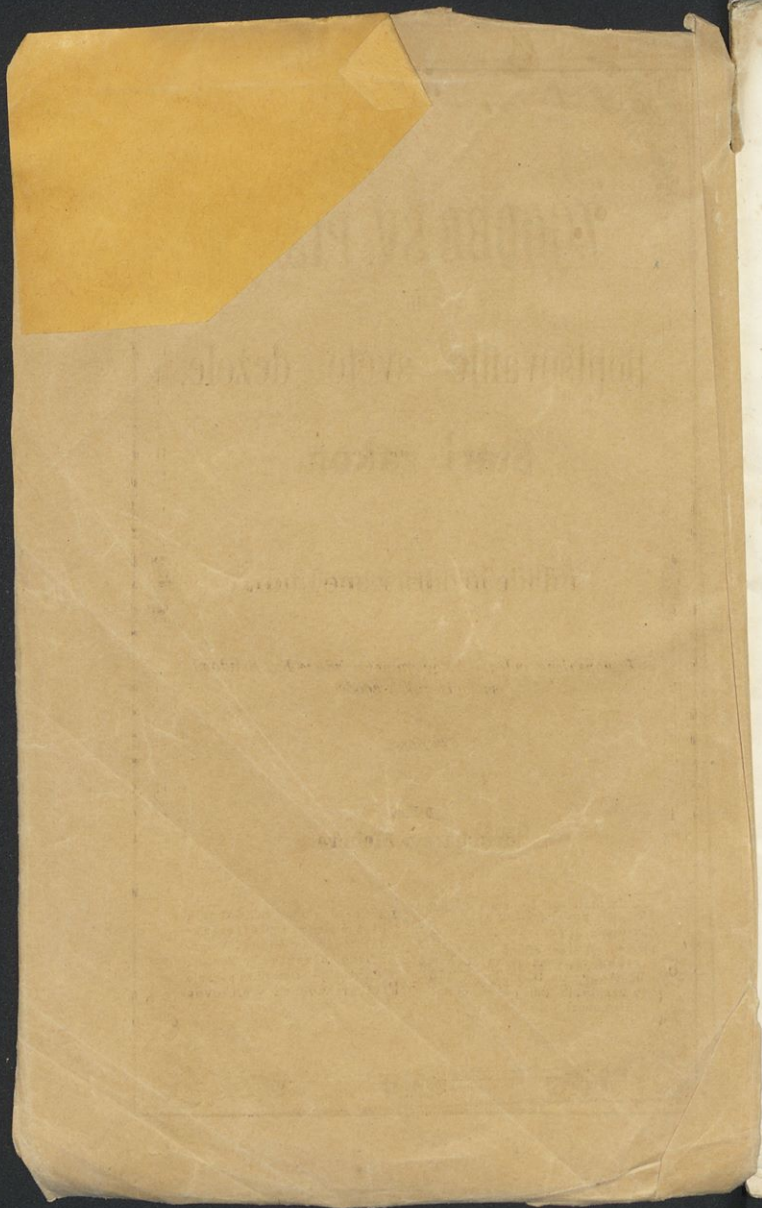
mlade in odraščene ljudi.

*Poslovenjene poleg J. Farbmanove izdave Kr. Šmidovih
svetopisemskih zgodob.*

Izdala

družba sv. Mohora.

Na prodaj pri Leonu v Celovcu, Lerherju v Ljubljani, Soharju v Gorici, Ferstelnu v Gradcu, Lejrerju v Mariboru, Geigerju v Celju, Weicingerju v Radgoni, Zavadekimu v slov. Gradcu, Vepusteku v Novem mestu, Schimpfu v Terstu, Blazniku v Postojni, F. Manzu na Dunaju in pri Zupanu v Zagrebu. — Denarji se pošiljajo v frankiranih listih pod nas ovom: Družbi sv. Mohora v Celovcu (Klagenfurt).

ZGODBE SV. PISMA

in

popisovanje svete dežele.

Stari zakon.

Za
mlade in odraščene ljudi.

*Poslovenjene poleg J. Farbmanove izdave Kr. Šmidovih
svetopisemskih zgodeb.*

Izdala

družba sv. Mohora.

Z dovoljenjem vis. častitega Kerskega knezoškofijstva.

V Celovcu 1860.

Natisnil Janez Leon.

63651^e (iii)

na novo katalogizirati & posteljati v red!

EGORRE SV. PISMA

iii

popisovanje svete dežele

Stari zakon

inšade in odrišene ljudi

Historijsko geografski inštitut in muzej
K. J. Arhivsko inštitucija

63651

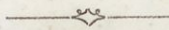
FJC 3846/
1951

63617

K a z a l o.

	Stran
1. Stvaritev sveta	1
2. Perva človeka	3
3. Pervi greh	6
4. Kazen prvega greha	8
5. Kajn in Abel	10
6. Hudobija sveta in potop	12
7. Rešitev Noeta in njegova daritev	15
8. Novi svet in stolp babilonski	16
9. Abraham od Boga poklican in tri velike obljube	20
10. Abrahamovo dobro serce	22
11. Izak v daritev odmenjen	26
12. Rebeka, Izakova žena	28
13. Ezav in Jakop	32
14. Jakop na ptujem	34
15. Jakop se vrača v svoj dom	37
16. Jožef, pastir, od svojih bratov prodan	40
17. Jožef v Putifarjevem domu	43
18. Jožef v ječi	45
19. Jožef povišan	47
20. Jožefovi bratje pridejo v Egipet	49
21. Benjamin gre v Egipet	52
22. Jožefova sreberna kupa	54
23. Jožef se dá spoznati	56
24. Veselje očeta Jakopa	58
25. Jakopova in Jožefova smert	60
26. Otrok Mozes v bičnatem jerbaščku	63
27. Mozes pri studencu	65
28. Goreči germ	67
29. Čudeži božji	69
30. Večerja in odhod iz Egipta	72
31. Potop Egipčanov	74

	Stran
32. Božji čudeži v puščavi	75
33. Zapovedi božje, nezvestoba Izraelcov	77
34. Mozes vidi v obljubljeni deželi in umerje	80
35. Obljubljena dežela	84
36. Poterpežljivi Job	88
37. Rut, dobra in pobožna sinaha v Izraelu	90
38. Heljeva slaba sinova in Elkanov dobri sin	93
39. Savi, prvi kralj v Izraelu	97
40. David in Goljat; Savlova sulica in kupa	100
41. David pobožni kralj	104
42. Salomon, modri Izraelski kralj	106
43. Elija	109
44. Elizej	111
45. Jona	116
46. Tobija	119
47. Daniel	125
48. Tempelj in Jeruzalemsko mesto se na novo sozida	131
49. Eleazar in sedem makabejskih bratov	133
50. Antiohova smert. Herodež, tujec, kralj judovski	136

51.	138
52.	140
53.	142
54.	144
55.	146
56.	148
57.	150
58.	152
59.	154
60.	156
61.	158
62.	160
63.	162
64.	164
65.	166
66.	168
67.	170
68.	172
69.	174
70.	176
71.	178
72.	180
73.	182
74.	184
75.	186
76.	188
77.	190
78.	192
79.	194
80.	196
81.	198
82.	200
83.	202
84.	204
85.	206
86.	208
87.	210
88.	212
89.	214
90.	216
91.	218
92.	220
93.	222
94.	224
95.	226
96.	228
97.	230
98.	232
99.	234
100.	236

Stari zakon.

I. Pervi svet.

1.

Stvaritev sveta.

(Leto 1. od stvarjenja sveta; 4000. pred Kristusovim rojstvom).

I. Mozes 1.

V začetku je Bog stvaril nebó in zemljo. Pa zemlja je bila še pusta in prazna. Z globokimi vodami je bila pokrita. Tma je bila povsod. Tedaj reče Bog: „Bodi svitloba!“ — In svitloba je bila. In Bog loči svitlobo od tame; svitlobo imenuje dan, tamo pa noč. In bil je prvi dan.

Zdaj Bog reče: „Bodi nebó!“ — In bilo je nebó. Začelo se je lepo višnjevo obnebje — in nekaj vodá se je vzdignilo v oblake. Bil je drugi dan.

Potem reče Bog: „Voda na zemlji naj se steče v en kraj, in naj se prikaže suhó. Zgodilo se je. In bila je zemlja in morje, bili so studenci, potoki, reke in jezera.

Zdaj ukaže Bog: „Zemlja naj rodi travo, zelí in rodovitne drevesa!“ — Tudi to se zgodí. Zemlja je lepó ozelenela; kinčale so jo vsakoršne cvetlice in drevesa. In bil je tretji dan.

Na to reče Bog: „Luči naj bodo na nebu, naj kažejo dneve in leta, in pa svetijo na zemljo in jo grejejo! In ko bi trenil, je bilo vse. Velika luč — svitlo solnce — je gorela na nebu, da dela dan. Sijala je prijazna luna po noči. Migljalo je zvezd brez števila veliko. In bil je četrty dan.

Na to pravi Bog: „Voda naj mergolí laznih živali in ptice naj letajo pod nebom.“ — To izgovorí in bile so. Bil je peti dan.

Slednjič reče Bog: „Zemlja naj da živino, laznino in vsakoršnih živali po njih plemenih!“ — In vse se je zgodilo.

Poslednjič Bog stvari človeka. Bog pogleda, kar je bil stvaril, in vse je bilo prav dobro. Bil je šesti dan.

Sedmi dan pa je Bog počival od vseh svojih del. Bog je ta dan blagoslovil in ga posvetil. On je hotel, da bo ta dan za vse ljudi dan počitka, dan pobožnega premišljevanja in svetega veselja.

1. Ali svet že dolgo stoji? — 2. Kdo je svet stvaril? —
3. Kaj je Bog v začetku stvaril? — 4. Kakšna je bila v začetku naša zemlja? — 5. V koliko dneh je Bog svet stvaril? — 6. Kaj je stvaril Bog prvi, drugi, tretji — kaj četrty, peti in šesti dan? — 7. Kakó je postalo nebó, suha zemlja, morje, studenci, potoki, reke i. t. d.? — 8. Kaj je delal Bog na sedmi dan? —
9. Za kaj je namenjen ta dan? — 10. Kakó naj obhajamo sedmi dan?

Svet ni postal po primerleju ali slepi naključbi; on je delo Božje! Vse, kar je: nebó in zemljo, solnce, mesec in zvezde, ribe in tice, vse živali in človeka, vse je Bog iz nič stvaril: — Bog je stvarnik nebes in zemlje.

Bog reče in se zgodi; Bog ukaže in vse je tu. Vse je zgolj le po Njegovi sveti volji postalo. Vse, kar hoče, zamore storiti: — Bog je vsegamogočen.

Posebno iz ljubezni do nas je stvaril Bog vse tako lepo in dobro. Solnce se ne veseli svoje svitlobe in gorkote.

Cvetlice na polju nič ne vedó od svoje krasote. Vse je le zavoljo nas. Nas ljudi greje prijazni solnčni žar; mi dihamo vonjavo pisanih cvetlic; nas razveseljuje petje veselih tic. Vse lepote svetá služijo nam v prid in veselje. Vse na svetu, od solnca do peščenega zernica, je Božja dobrotá: — Bog je predobrotljiv.

Kako lepe in umetne so dela Gospodove! Solnce ima svoje stališče, in ve, kedaj nam naj vzhaja in zahaja. Luna in zvezde vedó svojo pot. O pravem času namaka dež zemljo in dela mokrotne njene brazde. Lepó se čredi setev in žetev, leto in zima, dan in noč. Vsaka cvetlica, vsak žitni klas, vsaka travica, posebno pa človeško truplo nam pripoveduje: Bog je vsegamoder.

Na nebu in na zemlji moremo viditi, kako mogočen, kako dobrotljiv, kako moder je Bog, čeravno ga — ljubega Boga — še viditi ne moremo. Prav pogosto naj bodo naše misli gori pri Očetu v nebesih, ki je stvarnik toliko lepih in krasnih reči.

Premodro in prečudno vse
Nebeški oče stvaril je.

2.

Perva človeka.

I. Mozes 2, 3.

Nebo in zemlja je bila stvarjena; vsa pripravna je bila za prebivališče človeku. Tedaj Bog reče: „Naredimo človeka po svoji podobi. On naj gospoduje čez ribe v morju, čez tice pod nebom, čez zverí in čez vso zemljo. — In izобрази Stvarnik iz vlažne parsti človeško truplo. Pa truplo leží še terdo in mertvo na zemlji. Vdihne mu Bog dušo, in jo združi s truplom. Človek se vzdigne in živí. Tako je postal prvi človek. Bog ga je imenoval Adama t. j. perstaka, v spomin, da je iz parstí.

Za človeka je zasadil Bog posebno lep vert. Naj lepše drevesa, polne žlahnega sadja, so rasle v njem. Obilen studenec, ki se je raztakal v štiri reke, ga je še lepšega delal. V ta prijetni vert, ki se Božji vert, sveti raj ali paradiž imenuje, je postavil Bog Adama, da ga obdeluje in varuje.

Na to je Bog pripeljal vse živali pred Adama, da je vsaki dal imé. Potem reče Bog Adamu: „Gospoduj čez vse stvari, tudi čez živali; obračaj jih v svoj prid, pa jih ne muči in ne terpinči.“

Pa tačas po vsem svetu zunaj Adama še ni bilo nobenega človeka na celi zemlji. Pa Bog ga noče samega pustiti. Reče Bog: „Človeku ni dobro, samemu biti, pomočnico mu hočem dati!“ — Bog da Adamu terdo zaspati. Ko zaspí Adam, Bog iz enega njegovih reber Evo ustvari. On se zbudi, in Bog mu pripelje Evo; veliko veselje je imel nad njo.

Veselo in nedolžno sta živela Adam in Eva v tem lepem vertu. Boga sta ljubila čez vse, in eden drugega kakor samega sebe. Prijazen in ljubeznjiv, kakor oče s svojimi otroci, je bil ljubi Bog ž njima. Nista poznala ne bolečine, ne bolezni: bila sta še neumerjoča.

Pa Bog je stvaril razun človeka še drugih imenitnih stvari, ki jim angelji pravimo. Pa veliko teh angeljev je grešilo pred Bogom in so bili v peklo pahneni. Imenujemo te zaveržene angelje peklenske duhove. Napolnjeni so sovraštva do Boga in nevošljivosti do ljudi. Brez Božje volje nič ne zamorejo; pa Bog jim včasí pripušča, da človeka skušajo. Dobre angelje pa, ki v Bogu popolnega izveličanja uživajo, pošilja Bog človeku za angelje varhe.

1. Iz česa je izobrazil Bog prvega človeka? — 2. Kakó je Bog oživil mertvo človeško truplo? — 3. Kakó je imenoval prvega človeka? Zakaj Adama? — 4. Po čigavi podobi je Bog človeka ustvaril? — 5. Kje mu je prebivališče odločil? — 6. Ktero oblast je dodelil

Bog človeku čez živali? — 7. Ali je Bog človeka samega pustil? — 8. Koga mu je dal za pomočnico? — 9. Kako je Bog Evo ustvaril? — 10. Kako se je godilo prvima človekoma v svetem raju? — 11. Ktere imenitniše stvari je Bog stvaril razun človeka? — Kam je Bog mnogo angeljev zavergel? — 13. Kako se imenujejo ti zaverženi angelji? — 14. Kakšni so do Boga in do ljudi? — 15. V čem so posebno dobri angelji spoznati?

Človek obstojí iz telesa in duše. Samo teló je iz parstí; njegova duša je nekaj Božjega. Ona je Bogu podobna. Kakor je Bog večen, je tudi naša duša neumerjoča; kakor ima Bog najpopolniji um in svobodno ali prosto voljo, tako ima tudi naša duša um in svobodno ali prosto voljo. Ona zamore dobro spoznati, ljubiti in spolnovati, to se pravi: Človek je po Božji podobi stvarjen. — Prizadevajte si, da tej podobi enaki postanete; bodite popolni, usmiljeni, razumni, prijazni, ljubeznivi, sveti kakor Bog. Tudi berača ne zaničujte; stvarjen je po Božji podobi, kakor vi!

Kako milostljiv in dobrotljiv je bil Bog, da je prvega človeka v sveti raj postavil! Kakšna sreča je bila za Adama, da ga Bog ni samega pustil! Tudi za nas je ljubi Bog veliko veselja pripravil. Kakšna sreča je za nas, da je več ljudi na svetu, kateri za nas delajo in k naši sreči pripomagujejo. Pa tudi mi moramo delati; zakaj delo je korenina naše sreče. Po dokončanem delu veliko slajše počivamo.

Ostanite zmiraj tako nedolžni, kakor sta bila Adam in Eva v svetem raju; tako zamorete še zmiraj nekaj rajske sreče uživati; zakaj srečni so nedolžni!

Gospód je svet; in kar stori

Je dobro, da nič boljš'ga ni.

Oj da bi zmir brez greha bili

In si nedolžnost ohranili!

Pervi greh.

Adam in Eva sta bila še nedolžna, kakor otroci, in nista poznala razločka med dobrim in hudim. Nista čutila bolečine, tudi smerti nista poznala. — V raj, kjer sta živela, so rasle mnogotere drevesa. Od vseh dreves sta smela jesti, le od enega ne; ta sad je bil jima prepovedan. „Jejta od vseh dreves v raj“ — je Bog jima djal — „pa od tega drevesa le (Bog ga je imenoval drevo spoznanja dobrega in hudega) ne jejta; zakaj ako jesta od taistega, ne bota več neumerjoča, ampak bota mogla umreti.“

Nekega dne pride Eva prav blizo prepovedanega drevesa. Vidila je na drevesu kačo; in ta je bila satan ali peklenški duh. Bila je pervima človekoma nevošljiva zavoljo njune sreče in je skusila tudi nju v nepokorščino do Boga zapeljati. Jela je Evi govoriti: „Zakaj vama je Bog od vseh dreves jesti prepovedal?“ — Eva odverne: „Od sadú vseh dreves po raj, smeva jesti; le od letlega drevesa v sredi raja — je rekel Bog — ne jejta; še doteknita se ga ne, da ne bota umerla.“

„O nikar ne — jej reče kača — ne bota koj umerla ne. Bogu je to dobro znano. Ako bota od tega sadú jedla, se vama bodo oči šele prav odperle. Bogu bota enaka postala in dobro in hudo spoznala.“ — Po teh besedah Eva drevó šele prav pogleda, in bolj ko ga ogleduje, lepši in prijetniši se jej zdi prepovedani sad. Stegne roko po njem, uterga sad z drevesa in jé. Dá ga tudi Adamu in tudi on jé. Takó sta ravnala prva človeka po mesenem poželjenju, ne pa po zapovedi Božji; jedla sta od prepovedanega sadú; prestopila sta Božjo zapoved, bila sta nepokorna in — prvi greh je bil doprinesen.

1. Kaj sta imela Adam in Eva v svetem rajju, česar mi več nimamo? — 2. Kaj je bilo jima prepovedano? Zakaj? — 3. Zakaj se nista smela dotakniti prepovedanega sadú? — 4. Kako sta obstala v svoji skušnji? — 5. Kakó se je zgodilo, da je Eva zapoved Božjo tako hitro prestopila? — 6. Kdo je bila kača? — 7. Zakaj je skušala, prve stariše v nepokorščino do Boga zapeljati? — 8. Kakó je kača Evi legala, da jej je tako hitro verjela? — 9. Kakó je bilo to, da je tudi Adam Bogu nepokoren postal? — 10. Kako so bili prvi stariši sami krivi, da so svojo srečno nedolžnost napravili?

Bog Oče je dal našim prvim starišem to zapoved zató, da bi njih pokorščino skusil. Bodimo vselej Bogu pokorni, naj nam kaj zapoveduje ali prepoveduje. Adam in Eva nista ubogala, zató sta zgubila po tej nepokorščini do Boga belo oblačilo nedolžnosti in sta prišla grehu v oblast.

Ta greh naših starišev se imenuje prvi ali izvirni greh in se je kot bolezen čez vse ljudi razširil. Od tega časa so vsi ljudje bolj k hudemu, kakor k dobremu nagnjeni. Vest jih peče in sramota obhaja, kedar kaj hudega doprinesó. Med težavnim delom, v nevarnostih, britkostih in boleznih morajo živeti in poslednjič umreti. — Brez tega prvega greha bi ljudje, kakor Adam in Eva v rajju, nedolžni in veseli živeli; vse njih veselje bi bilo v Bogu; bolečine in žalosti bi ne poznali; bili bi neumerjoči na duši in na telesu. Ko bi bili nekoliko časa Bogu zvesto služili, bi bili sprejeti v nebesa in se tam pri Bogu vekomaj veselili.

Kakor se je našim prvim starišem godilo, tako se godí tudi nam z vsakim grehom. Hudobni ljudje ali kako znotranje hudo nagnjenje nas skuša v greh zapeljati. Ako se temu miku berž in terdno ne ustavimo, ako se Božje zapovedi natanjčno ne deržimo, je greh, naj veče hudo, kmalo doprinesen; in kaj pride za grehom? — nepokoj in stiska. Bodite torej Bogu zmirej pokorni: dobra vest je naj slajše veselje!

Eva je žalosten izgled zapeljane nedolžnosti. Ako ti je nedolžnost draga, vari se lahkomiselnosti in prešernosti, izogibaj se priložnosti k grehu, ne poslušaj hudobnih govorov in, kar je prepovedanega, še clo pogleduj ne.

Nad Adamom vidiš, kaj zamore slab izgled. Vidil je Evo grešiti in berž je tudi sam grešil.

Kača je podoba zapeljivca. Ako te hoče kdo prepovedati v kaj tacega, kar je prepovedano in tvoji vesti nasproti,

in reče: To ni greh, — nič ne škoduje! — ta je zapeljivec; beži ga, kakor kačo strupeno.

Greh je enak prepovedanemu sadu. Lep in prijeten se nam zdi od zunej; pa zavžitje tega sadú nas stori revne in nesrečne.

O vari se greha, preljuba mladost!
Strupena je cela njegova sladkost.

4.

Kazen prvega greha.

Popred sta se Adam in Eva Boga veselila; ali zdaj sta se ga bala in sramovala. Bilo jima je na enkrat vse drugači. Oči se jima odpirajo in vidita, da sta naga. Sramote rudeča si spletata ogrinjala iz smokvinega listja. Pokrivata se ž njimi in se plašna skrivata pred Bogom med germovjem.

Kar zaslišita glas Božji: „Adam, kje si?“ Poklical ga je Bog, da bi mu očital storjeni greh. — Trepetaje odgovori Adam: „Bojim se prikazati pred tebo, ker sem nag; zató sem se skril.“ Bog reče: „Kdo ti je povedal, da si nag? Ali si okusil prepovedanega sadú?“ Adam se izgovarja: „Eva mi je dala sadú in jez sem ga jedel.“ — Bog tedaj ženi reče: „Zakaj si to storila? — Eva odgovori: „Kača me je zapeljala, da sem jedla.“ — Tako ni htel nobeden kriv biti.

Bog pa zdaj sodbo izreče in pravi zapeljivi kači: „Ker si to storila, bodi prekleta med vsimi živalmi na zemlji! Po trebuhu se plazi in perst boš jedla vse svoje žive dni! Sovrašтво bom napravil med tebo in ženo, med tvojim in njenim zarodom. Eden iz nje-nega zaroda ti bo glavo sterl in ti ga boš v peto zalezovala; — to se pravi: Prišel bo odrešenik,

ki bo kraljestvo greha razdjal, hudiču oblast vzel pa sam veliko veliko za človeški rod preterpel.

K Evi pravi Bog: „Veliko boš terpela s svojimi otroci; tvoja volja naj bo možu podložna in on naj bo tvoj gospodar.“ In k Adamu Bog reče: „Zemlja bodi prekleta zavaljo tebe; njena rodovitnost naj peša. V potu svojega obraza se boš živil na njej vse svoje dni. Ternje in osat ti bo rodila. S potnim obrazom boš kruh jedel, dokler se spet ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet.“ — Ogerne ju Bog z živalskimi kožami in ju pahne iz raja. Pred raj pa postavi angelja z ognjenim in švigajočim mečem, da varuje pot k drevesu življenja.

1. Kakó je bilo pervim starišem po storjenem grehu pri sercu? — 2. Kje sta se skrivala pred Bogom? — 3. Kteri glas sta kmalo zaslišala po storjenem grehu? — 4. Zakaj je Bog Adama poklical? — 5. Kakó se je izgovarjal Adam, kako Eva? — 6. Kakó je bila kača kaznovana, ker je Evo zapeljala? — 7. Kaj pomenjajo besede: Eden iz ženinega zaroda i. t. d.? — 8. Kaj se je zgodilo Adamu, kaj Evi? — 9. S čem ju je Bog ogernil, preden ju pahne iz raja? — 10. Kdo je varoval vhod v raj?

Glejte, kako greh človeka nesrečnega stori. Strah, sramota, nepokoj, nemirna vest in kazen Božja je sledila Adamu in Evi za petami. Skrivala sta se pred Bogom med drevjem v raju, pa vse ni nič pomagalo. Bog ju je vidil, ker je vsegavidijoč. Adam se je izgovarjal, da ga je Eva zapeljala, Eva, da jo je kača preslepila; pa pred Bogom ne obvelja noben izgovor; zakaj Bog je pravičen in vse hudo kaznuje. Bog je pa tudi usmiljen. Še oblekel ju je, preden ju je pahnil iz raja, in tudi obljubil je Odrešenika poslati.

Kako strašno hudo mora biti greh, ki tako strašen sad rodi! O varite se greha in bežite človeka kakor kačo, k vas hoče v greh zapeljati!

Ne jej, kar ne poznaš, da si sladkó diši;
Pogosto grenka smert v sladkih rečéh tiči.

Kajn in Abel.

I. Mozes 4.

Adam in Eva sta dobila dvoje sinov. Staršemu je bilo ime Kajn, mlajšemu Abel. Močnejši Kajn je bil kmet; nježniši Abel pa pastir. Z delom sta si mogla svoj kruh služiti.

Bog je blagoslovil Kajnu poljedelstvo in Abelnu živinorejo. Čez dolgo časa oba Bogu darujeta. Kajn daruje poljskih pridelkov, Abel pa prvo jagnje svoje črede — v znamenje hvaležnosti. — Abel je s pobožnim, resnično hvaležnim sercom daroval, Kajn se je pa le dobrega hlinil. — Zató je Bog, ki v serce vidi, na Abelnov dar z dopadenjem pogledal; na Kajnovega pa ne.

Kajnu to težko dé. Nevošljivost, jeza in sovraštvo se ga loti. Odsihmal svojega pobožnega brata ne more več z dobrim očesom pogledati. Njegovo obličje je obledelo in upadalo; zakaj nevošljivost in sovraštvo pači prijazno obličje človeško.

Bog je Kajna še svaril, kakor ljubezniv oče, in mu rekel: „Zakaj se togotiš in zakaj ti obličje upada? Ako dobro delaš, si mi ravno tako ljub, kakor tvoj brat. Ako pa hudo delaš, že preži greh (kakor rujoveč lev) pri tvojih durih. Toda, če le hočeš, premagaj poželjenje do hudega; ti gospodari ž njim, ne pa ono s tebo!“

Kajn pa ni poslušal in je kahal jezo v svojem sercu. Prav prijazno reče enega dne pobožnemu Abelnu: „Pojdi, greva skupej vun na polje!“ — Vesel gre dobri Abel ž njim. Ko je bil Kajn že dosti daleč od svojih starišev proč — zgrabi na enkrat Abelna, svojega brata, in ga ubije. Mertev in ves spremenjen leži Abel v svoji kervi na zemlji.

Ali kmalo se oglasi sodnik. Bog reče Kajnu: „Kje je tvoj brat Abel?“ Kaj termasto kot hudoben človek odgovori Kajn: „Kaj jaz vem? Ali sem mar varh in čuvaj svojega brata?“ — Tedaj Bog reče: „Kaj si storil? Kri tvojega brata upije z zemlje do mene. In zdaj — preklet bodi na zemlji, ktera je zinila, kri tvojega brata popiti. Kedar jo boš obdeloval, ti ne bo dala svojega sadú. Ne boš več imel domačije na zemlji; bežen boš in po svetu se boš potikal!“ — Kajn zdaj spozna velikost svoje hudobije. Pa ne, da bi svoj greh obžaloval in spokoril, še obupa Kajn in ves zdivjan zakričí: „Oh, kakšno djanje sem doprinesel! Kakšno pregreho sem storil? Moja pregreha je tolika, da ne zasluži odpuščanja. — Pobegnil je in se potikal po goščavah in po samotah. Po dne mu je bila v mislih strašna pregreha (bratomor), in po noči se mu je v spanju vedno zdelo, da stoji brat ves kervav pred njim. Noč in dan ga je vest pekla in mučila. Tako pripravi greh človeka ob ves mir in pokoj in ob vse veselo življenje.

Bog se pa usmili Adama in Eve in da jima tretjega sina, kateremu je bilo ime Set. Set je po-božno živel in je vse svoje sinove izredil v Božjem strahu. Imenovali so jih sploh Božje otroke. Kaj-novi zarodniki so pa bili hudobni, zató jih sveto pismo kliče človeške otroke. Dokler so se otroci Božji otrok človeških izogibali, so ostali tudi dobri; kakor hitro se pa njim pridružijo, so posnemali njih hudobne dela, in so postali spačeni in hudobni ljudje. Tako je bila hudobija splošna. — Adam je med tem dočakal visoke starosti in se je povernil sopet v parst, iz ktere je bil vzet.

1. Kako je bilo ime pervima Adamovima otrokoma? —
2. S čem sta se pečala? — 3. Kako sta se zahvalila za nebeški blagoslov pri svojih delih? — Zakaj je Bogu le Abelnova, ne pa tudi Kajnova daritev dopadla? —

5. Ktere hude strasti so se Kajna lotile, ko je vidil, da Bog njegovega brata bolj ljubi, kakor njega? — 6. H čemu ga je nevošljivost zapeljala? — 7. Kako je umor doprinesel? — 8. Kaj se je zgodilo Kajnu po bratomoru? — 9. Kako se mu je godilo? — 10. Kako je bilo ime tretjemu sinu Adamovemu? — 11. Kteri so Božji, kteri človeški otroci? — 12. Kako je hudobija splošna postala?

Pomislite, kako očetovsko je Bog Kajna svaril! Pa Kajni ni ubogal in se je dal hudemu poželenju, jezi in nevošljivosti v oblast. Zató je bil doprinesen bratomor. Oj kakšna žalost je bila za Adama in Evo, ko sta Abelna našla in pervega merliča vidila! To je storila nevošljivost.

Še zmiraj nas svari Bog po naši vesti pred vsim hudim. Kdor tega glasú ne posluša, nima več mirne ure. Strah in nepokoj ga preganja, kakor Kajna.

Kajna ni nikdo zapeljal, pa vendar je on umoril svojega brata. Iz tega vidite, v kako velike grehe zapelje človeka huda strast, ako se jej koj v začetku ne ustavimo. — Varite se tovaršije s hudobnimi ljudmi, da tudi sami hudobni ne postanete. Božji otroci so bili dobri; ker so se pa s človeškimi otroci pajdašili, so sčasoma tudi sami hudobni postali.

Várimo se vsega krega in prepira :
Sloga hiše zida, kreg pa jih podira.

6.

Hudobija svetá in potop.

(Leto sveta: 1653. Pred Kristusovim rojstvom: 2344).

I. Mozes 6—9.

Sčasoma se ljudje bolj in bolj namnožijo. Napredovali so sicer v vsih umetnostih in znanostih, pa bili so zmiraj bolj hudobni in bezbožni: pozabili so bili Gospoda, svojega Boga, če so ravno prejemale

vsak dan iz njegovih rok obilno dobrot. Samo v pregrehah in hudobijah so živeli. Ljubeznivo in prijazno kakor skerbni oče jih je Bog svaril: „Ljudje se ne menijo več za mene — je rekel Bog, — ker so popolnoma spačeni. Vendar jim bom še dal odloga 120 let, da se poboljšajo.“

Med temi hudobneži pa je živel bogaboječ in pravičen mož, po imenu Noe. Ohranil je svoje otroke hudobij tistih časov in je v sredi hudobnega sveta prav pobožno živel. — Bog je sklenil, človeški rod s strašnim potopom pokončati. Ta sklep razodene Bog Noetu in mu reče: „Blíža se konec človeškega rodú. Celo zemljo so napolnili s hudobijami. Pokončal jih bom z zemljo vred. Vse, kar na svetu žíví, naj bo končano. S tebo pa hočem prijateljsko zvezo storiti. Naredi veliko barko; tri sto komolcov naj bo dolga, petdeset široka in trideset visoka; in pojdi v barko ti in tvoji sinovi, tvoja žena in žene tvojih sinov!“

Sto let je pobožni Noe barko delal. Opominjal in svaril je ljudi, naj se poboljšajo; ako ne — bodo pokončani. Pa hudobneži se niso menili zanj; čedalje hudobnije so živeli.

Ko je bila barka gotova, reče Bog Noetu: „Pojdi v barko ti in vsa tvoja družina; zakaj tebe sem pravičnega našel med celim človeškim rodóm. Vzemi tudi sebo vsake živali po dvoje, da se žive ohranijo. Zakaj v sedmih dneh bom ukazal deževati na zemljo — štirideset dni in štirideset noči. Vse, kar sem ustvaril, naj se potrebi z zemlje.“

Noe, zvesti hlapec Gospodov, gre s svojo družino in z živalmi v barko. Bog sam zaprè od zunaj duri za njim.

In zdaj je jelo strašno liti štirideset dni in štirideset noči. Vsi studenci so priderli; kakor iz strašnih slapov je hrušela voda izpod neba. Voda narašča in velika barka je plavala po vodovju. — Kako so zdaj vsi

ljudje, ki niso bili v barki, jokali in klicali! Na drevesa in višave so lezli, da bi si ohranili življenje; pa vse je bilo zastoj. Voda raste in raste; petnajst komolcov stoji čez naj više goré.

Vse, kar je živel na zemlji, je bilo pokončano: bodi si človek ali žival, tica pod nebom ali červ v prahu. Samo Noe je bil rešen in kar je bilo ž njim v barki.

1. Kaj je bilo z ljudmi, ko so se bolj in bolj namnožili? — 2. Ktere pregrehe so se razširjale med njimi? — 3. Kako je Bog tožil čez bezbožne? — 4. Koliko jim je dal odloga, da se poboljšajo? — 5. Ali so bili vsi ljudje tistih časov bezbožni? — 6. Kakó je bilo ime pobožnemu možu? — 7. Kaj je Bog sklenil nad spačenim svetom? — 8. Komu je Bog razodel ta sklep? — 9. Kaj si je imel Noe napraviti? — 10. Ali se je zažugana kazen izpolnila? — 11. Kakó kaže ta povest Božjo prizanesljivost do grešnikov? — Kakó pravičnost do grešnikov? — Kakó dobroto in skerblijnost do pobožnih?

Poglejte, ljubi moji! sto in dvajset let je Bog poboljšanja grešnikov čakal. Ker se pa niso hteli poboljšati, je dal Bog človeški rod pokončati, kakor nagnjito drevó, ktero ne rodi več dobrega sadú. Povsod je bila voda, po nižavah in višavah; ena sama barka z osmimi dušami je plavala pod božjim varstvom po neizmernem vodovju. Takó skerbi Bog za pobožne.

Oh! če bi se pa vendar kdo najti mogel, da bi dobrega Boga ne ljubil, ta naj bi se vendar pravičnega Boga bal? Glejte! kako on kaznuje?

Greha skerbno vari se:

Greh se delati ne smé.

Rešitev Noetova in njegova daritev.

Tri sto in petdeset dni je stala velika voda po zemlji. Bog pošlje topel veter in voda jame upadati. Verhovi gorá se prikažejo s časom iz vode. Barka pa obstoji na neki gori na Armenskem.

Noe bi rad zvedel, ali je voda že dosti upadla. Zatorej odpre okno in spusti krokarja. Ni ga bilo več nazaj.

Za njim spustí goloba. Pa nima kam sestí in zopet k barki nazaj priletí. Noe roko stegne in ga zopet vzeme v barko.

Po sedmih dneh zopet goloba spustí. Zdaj šele zvečer nazaj pride in oljkino vejico z zelenimi peresci (znamenje upanja) v kljunčku prinese. To je bilo veselo znamenje, da se je voda dosti utekla.

Po sedmih dneh goloba na novič spustí; pa ni ga bilo več nazaj; zakaj zemlja je bila suha. Zdaj gre Noe po Božji zapovedi s svojo družino in z vsimi živalmi iz barke.

Zdaj postavi Noe Bogu altar, zažgè žgaven dar in se zahvali za čudapolno rešitev. Zdaj se prikaže na nebu lepa mavrica. „Glejte“ — je djal Bog Noetu in njegovim sinom, — „zavezo naredim z vami in z vsim vašim zarodom. Nikoli v prihodnje naj ne bo več potop zemlje razdeval. Dokler bo zemlja, ne bo prejenjala ne setev ne žetev, ne poletje ne zima, ne noč ne dan. Kolikorkrat bote vidili mavrico, ki sem jo tje gori v oblake postavil, spomnite se obljub, ki sem vam jih storil.

1. Koliko časa je velika voda po zemlji stala? — 2. Kaj je Bog storil, da je jela voda upadati? — 3. Kje je barka obstala? — 4. Kako je skušil Noe zvediti, ali se je voda že dosti utekla? — 5. Ktero mu je bilo veselo

znamenje, da je zemlja suha? — 6. Kaj opravi Bogu po svoji rešitvi? — 7. Kaj ima človek po vsaki srečno prestani nevarnosti storiti? — 8. Kaj obljubi Bog Noetu in njegovim sinom? — 9. Na katerem znamenju imajo to spoznati? — 10. Česa ima nas pogled na mavrico spominjati?

Oj, kaj je móglo občutiti Noetovo serce, ko je zopet pervikrat stopil na zemljo; ko je vidil zemljo ljudí prazno in samega sebe in ž njim še sedem drugih rešenih! — Kakšno veselje ga je móglo obhajati, ko mu je Bog obljubil, da ne bo več razdjal zemlje z enakim potopom. — Ljubi moji! Kolikorkrat vidite mavrico, ki jo je Bog v znamenje svoje ljubezni nad zemljo obesil, s svojimi lepimi barvami na nebeškem stropu razpeto, spomnite se te zgodbe in mislite: Bog kaznuje vse hudo in plačuje vse dobro.

Le kratki so terpenja tamni dnovi;
 Jim radost in veselje kmal sledé,
 Le malo še — in žalosti glasovi
 Se v hvale polno petje spremené,

8.

Novi svet in stolp babilonski.

Osem ljudi je bilo na svetu otetih in od teh se je spet razmnožil ves človeški rod po zemlji. Noe začne zopet zemljo obdelovati in tudi nograd zasadí. Ker vina močí še ni poznal, se ga preveč napije. Upijani se in nespodobno razodet leží v šotoru. Noe pa ni grešil, ker še ni poznal te vinske močí. — Ko Kam, Noetov sin, v šotor pride in vidi svojega očeta tam ležati, ima divje veselje nad tem; z zaničljivim smehom pové to svojima bratoma.

Sem in Jafet pa sta bila boljša otroka. Plajš vzemeta, se bližata z odvernjenim obrazom očetu, ter ga odeneta s plajšom. Ko se Noe prebudi in zve Kamovo hudobijo, ga obide silna žalost. Po zasluženju je preklel svojega sina Kama in mu prerokoval, da se bo njegovim mlajšim slaba godila. Sema in Jafeta pa je Noe blagoslovil in jima prerokoval, da se jima bo dobro godilo.

Noetovih mlajših je bilo sčasoma velik zarod, razširjali so se na vse strani zemlje. Da bi se ne razgubili po deželah, jih obide misel, si sozidati stolp, da bi se s svojim temenom neba dotikal in bi se vidil od vseh krajev. Pa Bog jim ovre to ošabno in nečimerno delo. Do tistega časa so ljudje na zemlji, kot en narod, le en sam jezik govorili. Več jezikov dá Bog med njimi postati, da eden družega umeli niso. Zatorej so mogli zidanje popustiti in se med mnoge narode razdeliti. Nekteri se naselijo tu, nekteri tam. Semov zarod pa ostane v Azii, Kamov se podá v Afriko in Jafetov v Evropo. — Nedodelan stolp so pa imenovali Babel, to je po našem: zmešnjava.

Ko so se bili ljudje razkropili po deželah in se razdelili v mnoge ljudstva, so obešali svoje serca na minljive reči, zanemarjali so postavo Božjo in so stregli svojemu hudobnemu poželjenju. Navstali so med njimi poboji, vojske in druge pregrehe. — Znajdeni so bili v časnih, pa toliko nevedniši v Božjih rečeh. Kmalu niso več poznali Boga, stvarnika vseh stvari, in so polagoma zašli v naj strašniše malikovavstvo. Ogenj, veter, zvezde, ljudi, clo živali so imeli za boge in so jih po božje častili. Nekteri so takó zašli, da so clo izdelke svojih rok: podobe iz zlata, železa in lesa za boge imeli in jih pomoči prosili.

1. S čem se je Noe pečal po potopu? — 2. Kako se mu je godilo, ko se je prenapil vina, ktereга moči še ni poznal. — 3. Zakaj skoz to ni grešil? — 4. Ako se pa zdaj kdo vina prepije in upijani, ali ta tudi ne greši? — 5. Kako je bilo ime Noetovim sinom? — 6. Kako so se obnesli, ko so očeta vinjenega ležati vidili? — 7. Kaj stori Noe, ko se prebudi in zve Kamovo hudobijo? — 8. Kaj reče Kamu, kaj Semu in Jafetu? — 9. Kaj so storili Noetovi mlajši, da bi se ne razgubili? — 10. Kakó je bilo kaznovano njih ošabno početje? — 11. Kaj je prišlo iz te zmešnjave? — 12. Kakó so imenovali nedodelan stolp in zakaj so ga imenovali „babel“? — 13. Kakó so živeli ljudje, ko so se bili razkropili in se v razne ljudstva razdelili?

Vino, zmerno pito — je dobrota Božja, posebno za bolne, klaverne in ostarele ljudi. Nezumno pito je nevarno in človeka upijani. Pijanost pa je ostudna strast, ki človeka gerdi in sčasoma poživini.

Kam je zasmehoval svojega očeta. Noe mu je prerokoval, da se mu bo vse žive dni slaba godila. Pa kako bi se mu bilo moglo tudi drugači kakor slabo goditi, njemu, ki je svojega očeta zasramoval? Saj je Bog v četerti zapovedi le dobrim otrokom, ki svoje stariše spoštujejo, obljubil blagor in srečo na zemlji; neporednim otrokom pa zažugal strašne kazni (štrafinge). Bog je djal: „Okó, ki zasmehuje svojega očeta in zaničuje rojstvo svoje matere, bodo izključevali krokerji in mladi orli pojedli.“ Preg. 30, 17. — Otroci naj svoje stariše spoštujejo in poterpežljivo prenašajo njih slabosti, ako katerih na sebi imajo, to dopade Bogu.

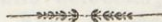
Glejte, kako hudobno je Kam ravnal — zaničujte ga. Ali Semova in Jafetova ljubezniva sramožljivost in otroško spoštovanje do očeta ste prelepe čednosti, vredne, da jih posnemate. Lahko se morete prepričati, ali je kaj zoper sramožljivost — le uprašajte se: ali bi smel to ali uno vpricho svojih starišev ali predpostavljenih storiti ali govoriti? Glejte, da nikdar kaj ne storite, gledate, poslušate ali v mislih imate, zavolj česar bi vas rudečica oblila in sramota obšla, ako bi se zvedelo, ali pri čemur bi ne mogli z veseljem na Boga in dobre ljudi misliti.

Sramožljivost je angelj, katerega je Bog postavil varha vaše nedolžnosti. Kakor hitro zgubite sramožljivost, vas žalosten zapusti angelj varh.

Zidanje stolpa Bogu ni dopadlo zavoljo prevzetnega namena, ki so ga ljudje imeli. Tudi dobro delo, ako se stori iz ošabnosti, je Bogu neprijetno in zoperno. Vse, kar se začne bez Boga, le iz ošabnosti in slavohlepnosti, razpade samo od sebe; pa Bog vé svoje namene izpeljati, da Njegovo delo obstojí. On je Gospod; on nareja in naravnava, v kateri deželi naj človek prebiva.

Napúh ne obstojí,
Sramota mu sledí.

I. Mozes, 12, 15, 18.

Da se popolnoma ne xradi spoznanje in čestnje
pravca edinega Boga, si izvoli Bog veliko ljudstvo,
nad katerim naj je na posebno višo pokazal svojo
vsegamogócnost, mudrost, dobrotljivost in pravičnost.
Na očeta tega ljudstva, ki se imenuje hebrejsko ali
izraelsko ljudstvo, izvoli Abraham — patriarha —
to je očeta celoga ljudstva. Abraham je bil iz rodu
Semovega; njegovemu očetu je bilo imé Tare, njegovina
bratova Nabor in Haran. Haran je bil oče
Lotov. — Abraham je bil doma v mestu Ur na Kal-
dejskem, kjer je k Lotom skupaj prebival. Po Božji
zapovedi pa je mógel zapustiti svojo očetnino in se
pohajti v deželo Kanaan ali Palestino, kar se je
v njegovi deželi čedalje bolj razširjalo matikovanje.
Čelo Abrahamovo oče je bil matikovec — molil je
razne podobne. Abraham pa je častil edinega živega
Boga. Natorj mu Bog reče: „Idi iz svoje očetnave,
od svoje klatbe in iz hite svetega očeta in pojdi v
deželo, ki ti jo pokazem. Očeta te storim veli-
cega rodu; blagoslovil te bom, in po tebi bodo

II. Patriarhi ali očaki.

9.

Abraham od Boga poklican in tri velike obljube.

I. Mozes, 12. 15. 18.

Da se popolnoma ne zgubi spoznanje in češčenje pravega edinega Boga, si izvoli Bog veliko ljudstvo, nad katerim nam je na posebno vižo pokazal svojo vsegamogočnost, modrost, dobrotljivost in pravičnost. Za očeta tega ljudstva, ki se imenuje hebrejsko ali izraelsko ljudstvo, izvoli Abrahama — patrijarha — to je očaka celega ljudstva. Abraham je bil iz rodú Semovega; njegovemu očetu je bilo imé Tare, njegovima bratoma Nahor in Haran. Haran je bil oče Lotov. — Abraham je bil domá v mestu Ur na Kaldejskem, kjer je z Lotom skupej prebival. Po Božji zapovedi pa je mógel zapustiti svojo očetnjavo in se podati v deželo Kanaan ali Palestino, ker se je v njegovi deželi čedalje bolj razširjalo malikovanje. Celó Abrahamov oče je bil malikovavec — molil je razne podobe. Abraham pa je častil edinega živega Boga. Zatorej mu Bog reče: „Idi iz svoje očetnjave, od svoje žlahte in iz hiše svojega očeta in pojdi v deželo, ki ti jo pokažem. Očeta te storim velicega rodú; blagoslovil te bom, in po tebi bodo

oblagodarjeni vsi narodi cele zemlje, to se pravi: Iz tvojega rodú pride izveličar.“ — Abraham je bil pokoren Božjemu povelju in se podá na pot s svojo ženo Saro, z Lotom, svojim stričnikom, s svojimi hlapci in deklami in s svojimi čredami.

Pride v deželo Kanaan. Bila je naj lepših dežel na zemlji. V pregovorih se sploh imenuje dežela, kjer se mleko in med cedí, ker je bilo tam posebno čedam dosti trave in bučelam obilno bere. Tu reče Bog Abrahamu: „Glej, to deželo dam tebi in tvojemu zarodu. Zatorej se imenuje obljubljená dežela, ker jo je Bog Abrahamu obljubil. — Iz hvaležnosti postavi Abraham ondi altar in prinese Bogu daritev.

1. Ktero ljudstvo je bilo določeno, naj ohrani vero v edinega Boga? — 2. Kakó je bilo imé očaku tega naroda? — 3. Iz kterege rodú je bil? Kje je bil domá? — 4. Zakaj mu je Bog ukazal, da naj zapusti očetnjavo? — 5. Ali je bil Abraham pokoren božjemu povelju? — 6. V katero deželo se je mógel podati? S kom se je podál na pot? — 7. Zakaj se imenuje Kanaan obljubljená dežela — zakaj dežela, kjer se mleko in méd cedí? — 8. Ktero trojno obljubo je Bog storil Abrahamu? — 9. Kaj se pravi to: „V Abrahamu bodo oblagodarjeni vsi narodi?“

Bodite pokorni božjim poveljem, če se vam tudi težavno zdí. To je storil tudi Abraham in je zapustil domačijo, ker je bila takó volja Božja.

Ko se je Abraham odpravljal na pot, se ni htel ločiti od Lota in ga samega pustiti v sredi malikovavcov. To ljubezen je Bog človeku v serce zasadil. Ona ne umerje z našimi prijatli, ampak prejde po njih smerti na njih otroke. Kdor jim te ljubezni odtegne, jih obropa njih naj lepše in svetejše dedšine (erbšine). Bodite torej tako ljubeznivi kakor Abraham.

Kar Bog ukaže, dobro je,
Če se tud' prvič napčno zdé.

Abrahamovo dobro serce.

I. Mozes 18. 19.

Abraham je imel obilne črede; tudi Lot je štel veliko govedi in ovác. Torej je bil kraj, v katerem sta prebivala, za obá pretesen. Med Abrahamovimi in Lotovimi pastirji se je večkrat začel prepir zavoljo najboljših pašnikov. To je bolelo miroljubnega Abrahama v serce. Zatorej reče Lotu: „Ljubi moj! Naj ne bo krega med menó in tebó, med mojimi in tvojimi hlapci; saj sva brata. Glej vsa dežela je pred tebó. Prosim te, loči se od mene. Ako se oberneš na levo, držal se bom jaz desne, ako si pa izvoliš desno, grem jez na levo.“

Lot si izvoli lepo rodovitno stran ob reki Jordanu, kjer ste stale mesti Sodoma in Gomora. Abraham je ostal na Kanaanskem v dolini Mamre.

Pa Lot ni dobro izvolil. Sodomljani so bili hudobni ljudje in veliki grešniki pred Gospodom. Ko je Lot v Sodomi prebival, ropnejo štirji kralji čez kralja Sodomskega, ga premagajo, vzamejo njegove mesta, jih obropajo in odpeljejo prebivavce kot jetnike sebó. Tudi Lot je bil med njimi z vsimi svojimi hlapci in deklami in s svojimi lepimi čredami. Abraham, to zvediti, oboroži berž svojih tri sto in osemnajst hlapcov, plane po noči čez kralje, jim odvzame ves rop in reši vse jetnike.

Nazaj gredé je šel Abraham memo mesta Salem (poznejše Jeruzalem imenovano). Melkizedek, kralj salemski in duhoven Najvikšega, mu gre naproti in iz hvaležnosti daruje Bogu kruh in vino. Blagoslovi Abrahama in reče: „Blagoslovljen bodi Abraham od Boga Najvikšega, Gospoda nebes in zemlje! In hvaljen bodi Bog Najvikši, ki ti je tvoje sovražnike

v róke izročil!“ — Abraham pa odrajta duhovnu Najvikšega desetino od vsega — v znamenje, da je Lota rešil le z Božjo pomočjó, ne pa po svoji previdnosti in hrabrosti.

Kakor do Lota je bil Abraham ljubezniv in postrežljiv tudi do tujcev.

Nekega dne sedí pred dvermi svojega šatora v senci pod drevesom. Kar zagleda ne daleč pred seboj tri tuje neznane možé. Berž jim gré naproti, nizko se jim prikloni in reče naj imenitnišemu med njimi: „Gospod! če me hočeš prav razveseliti, ostani pri meni in ne ogiblji se mojega šatora. Spočijte se malo tukaj pod drevesom! Kruha bom vam prinesel, preden se dalje podaste.“ — Rekó mu: „Zeló nas bo veselilo, če hočeš tako dober biti in nas okrepčati.“

— Abraham hití v šotor in reče Sari, svoji ženi: „Urno speci podpepelnikov (nekakih pogač) iz naj lepše moke.“ Potlej teče k čredi, odbere naj lepše tele in ga da hlapcu, naj ga pripravi. Tačas prinese mleka in sirovega masla, potem pa podpepelnikov in pečenke. Z veseljem jim Abraham postreže.

Po jedi reče naj imenitniši izmed njih Abrahamu: „Ob letu spet pridem; takrat bo imela Sara sina.“ — In to se je tudi zgodilo, če sta bila ravno obá že postarna. Tisti pa, kateri je to govoril, je bil Bog sam, ki je v podobi tujčevi z dvema angeljema prišel k Abrahamu in je hotel, da mu je Abraham stregel.

Abraham spremlja tujce proti Sodomi. In Gospod mu razodene, da bo pokončal Sodomo in Gomoro zavoljo velikih grehov. Abraham obstoji in prosi Boga, da prizanese mestoma. „Ako bi bilo v Sodomi petdeset pravičnih, ali nočeš zavoljo teh mestu prizanesti?“

— Gospod odgovorí: „Ako najdem v Sodomi le petdeset pravičnih, hočem prizanesti mestu zavoljo njih.“ Abraham dalje govori: „Glej, začel sem s svojim Gospodom govoriti, dasiravno sem prah in pepel; naj tedaj še dalje

govorim. Ako bi bilo pa pet pravičnih manj, kakor petdeset; ali boš tedaj mesto razdjal?“ — Gospod odgovori: „Ako jih najdem pet in štirideset pravičnih notri, nočem mesta pokončati.“ — Abraham zopet dalje: „Ako bi jih pa štirideset v mestu bilo, kaj hočeš tedaj storiti?“ Gospod: „Jih nočem kaznovati zavoljo teh štiridesetih ne.“ Abraham: „Ne bodi hud, Gospod! da še spregovorim. Morebiti se jih saj trideset dobí?“ Gospod: „Tudi nič ne bom storil.“ — Abraham: „Ako bi se jih pa dvajset našlo?“ Gospod: „Tako tudi drugih nočem pokončati.“ Abraham: „Gospod! ne zameri, da še enkrat spregovorim. Ako bi se jih pa deset našlo v mestu?“ Gospod: „Tudi zavoljo teh desetih nočem drugih končati.“ — Gospod potem odide in Abraham se verne domú.

Zvečer ravno tistega dne, ko je Abraham prosil za Sodomljane, se zgodi, da prideta dva angelja v človeški podobi v mesto Sodomo. Lot, kateri se je ogibal strašnih grehov Sodomljanov, je ravno sedel pri mestnih vratih. Ko vidi priti oba moža, jima gre ponižno naproti in ju sili, naj čez noč ostaneta pri njem. Večerjo jima pripravi. Ko se spravljata ležat, prihrumé bezbožni prebivavci pred hišo in tirjajo tujca v roke dobiti, da bi se nad njima znosili. Lot se brani tujcov izročiti, in jih prosi, da bi jima prizanesli. Zdaj hočejo silama polomastiti vrata in Lota prijeti. Ali angelja udarita ljudi s slepoto, da več ne morejo vrat najti. Ko so se ljudje umaknili od vrat, jameta angelja z Lotom govoriti in mu razodeneta, da ju je Bog poslal, naj mesto pokončata. Svetujeta mu tudi, da se s svojimi bez odloga spravi iz mesta. Lot govori z nekterimi in reče: „Spravite se iz mesta; zakaj Bog ga bo pokončal.“ Oni pa so mislili, da je bosa.

Ko jame svitati, opomnita angelja Lota, naj se hitro odpravi iz mesta. Ko se je pa še mudil, sta

angelja njega, njegovo ženo in njegovi dve hčeri za roke prijela in jih vun iz mesta peljala. Zunej mesta mu angelja ukažeta, hiteti in se ne ozirati, preden ne pridejo na goro. Lot še prosi, da sme v mestice Segor bežati. To mu je bilo dovoljeno in mestice zavoljo njega rešeno. Angelj pa še enkrat reče: „Hiti in reši se; zakaj nič ne morem storiti, preden ti noter ne prideš.“ — Ko je ravno vzhajalo solnce, pride Lot v mestice Segor. Koj dá Gospod ogenj in žveplo dežiti na Sodomo in Gomoro in vse s prebivavci vred požgati v prah in pepel. Lotova žena se nazaj ozre in koj je bila v solnat steber spremenjena. Do današnjega dne je ves lepi kraj spremenjen v slano in žvepleno jezero v znamenje božjega prekletstva, ki so ga bile živinske pregrehe priklicale iz nebes.

To jezero — slano morje imenovano — je viditi še dan današnji; pravi se mu mertvo morje.

1. Kaj je bilo krivo, da so se Abrahamovi in Lotovi pastirji večkrat skregali? — 2. Kaj stori Abraham, da bi odvern timer prepir in kreg med pastirji? — 3. Zakaj je bila Lotova volitev nesrečna, da se je s svojimi čedami proti Sodomi podal? — 4. Kako se je zgodilo, da je bil zajet? — 5. Kdo ga je rešil? — 6. Kaj se pripoveduje od Melkizedeka? — 7. Zakaj mu je Abraham dajal desetino? — 8. Kako se je Abraham obnašal do ljudi, če so ravno bili tuji? — 9. Povejte mi kak izgled njegove postrežnosti in gostoljubnosti. — 10. Ktero obljubo je Bog storil Abrahamu, ko ga je bil Abraham pogostoval? — 11. Ali je bila ta obljuba izpolnjena? — 12. Kaj je Bog razodel Abrahamu, gredé proti Sodomi in Gomori? — 13. Zakaj Bog ni hotel na priprošnje Abrahamovo mestu prizanesti? — 14. Kako je bil Lot rešen? — 16. Kteremu mesticu je Bog zavoljo njega prizanesel? — 17. Kaj se je zgodilo ženi, ko se je nazaj ozerla? — 18. Kakó se zdaj tisti kraj imenuje, kjer ste prej stale lepi mesti Sodoma in Gomora? — 19. Kaj se učimo iz Lotove rešitve? — Kaj iz pokončanja bezbožnih mest Sodome in Gomore?

Glejte, kako mirljiv je bil Abraham. Naj lepši kraj dežele je bil prepustil Lotu, da bi le v miru mogel živeti. Ni mu bilo mar lastnega dobička; le na to je gledal, kako lepo in Bogu prijetno je, če bratje in sestre živé v zložnosti in miru. Bodite miroljubni, kakor Abraham. „Zveličani so miroljubni; zakaj oni bodo otroci Božji imenovani (Mat. 5. 9.)

Abraham pa ni bil samo miroljuben, ampak tudi prav dobrotljiv in postrežljiv mož, celo do tujih ljudi. Spoštujte in ljubite tudi vi tuje in neznane ljudi, bodite ž njimi prijazni, kažite jim pravo pot in strezite jim, ako le zamorete. Veliko dobrega je včasi skritega pod tujo podobo. „Ne zabite gostoljubnosti; zakaj iz gostoljubnosti so nekteri (kakor Abraham) nevedé angelje prenočevali.“ (Hebr. 13, 2).

Bog hoče zavoljo desetih pravičnih vsem prebivavcom prizanesti. Glejte, kako usmiljen je Bog! Ali kaj! še deset pravičnih ni bilo med njimi. Deržite se torej pobožnih in pravičnih mož, skusite si jih pridobiti za svoje priprošnike. Nad Abrahamom vidite, koliko pri Bogu zamorejo.

Varite se pa tudi, kakor Lot, da vas slabi izgledi v hudo ne zapeljejo. Ne ravnajte se po tem, kar drugi ljudje delajo, ampak po tem, kar bi vsi delati imeli — namreč po volji božji. Učite se iz Lotove rešitve, da sveti angelji čujejo nad hišo pobožnih in kakó mogočno Bog svoje služabnike ohranjuje pogina hudobnežev. Glejte tu, Bog je pravičen. Pokončal je bezbožne Sodomljane in je rešil pobožnega Lota.

Varite se greha, o ljudje!

Ostro Bog kaznuje grešnike.

11.

Izak v daritev odmenjen.

I. Mozes 22.

Čez leta dni dobí Abraham sina, kakor mu je bil obljubil Gospod, in mu da ime Izak. Zal deček je bil in Abrahamu prav ljub. Pa Bog hoče skusiti vero in pokorščino Abrahamovo, ali bo pripravljen

Bogu darovati, kar ima naj ljubšega in dražjega, namreč svojega edinega sina Izaka. Bog tedaj reče: „Abraham! Abraham!“ — Ta odgovori: „Tu sem.“ — Bog reče: „Vzemi svojega edinega sina, — ki ga ljubiš čez vse — Izaka in mi ga daruj na gori, katero ti pokažem.“ — Bez ugovora ustane oče na vse zgodaj, vzeme sebó dva hlapca in svojega sina Izaka in se napoti na goro Moria. Tretjega dne zagleda Abraham goró. Ko pridejo pod goro, reče Abraham hlapcoma: „Počakajta tukaj z oslom; jaz in sin greva na goro molit.“ — Tedaj vzame derva in jih naloži Izaku na rame; on sam po nese ogenj in nož v rokah. Tako gresta vkupej na goro. Ko gresta, reče Izak: „Moj oče!“ — Abraham odgovori: „Kaj je, moj sin?“ — Izak odverne: „Glej, tukaj je ogenj in derva; kje pa je jagnje za daritev?“ — Abraham odgovori: „Moj sin! za darilno jagnje bo pa že Bog skerbel.“ Izaku je bilo še neznano, da je on v daritev odmenjen. Gresta spet dalje. Ko prideta na goro, postavi Abraham altar, zloži nanj derva, zveže svojega sina Izaka in ga položi na altar verh derv. Voljno in pohlevno se da Izak očetu zvezati.

Zdaj stegne Abraham svojo roko, zagrabi nož in hoče sina zaklati. — Pa glej! angelj Gospodov zavpije z neba: „Abraham! Abraham! — Abraham odgovori: „Tu sem!“ — Angelj dalje reče: „Ne steguj svoje roke in nič žalega ne delaj mladenču! Zdaj sem zvedel, da se Boga bojiš in da zavoljo njega svojemu edinemu sinu ne prizaneseš. Jez sem sam pri sebi prisegel, govori Gospod: ker si to storil, pomnožim tvoj zarod kakor zvezde na nebu — in po nekóm iz tvojih mlajšev bodo osrečeni vsi narodi na zemlji.“ — Zdaj povzdigne Abraham svoje oči in zagleda za sebó ovna, ki je bil s svojimi rogmi v goščavi zapleten. Vzeme ga Abraham in ga daruje namesto svojega sina.

1. Kako je imenoval Abraham svojega sina? — 2. Ktera je bila naj težja daritev, ki jo je Bog tirjal od Abrahama? — 3. Kaj stori Abraham po božjem povelji? — 4. Na kateri gori bi bil imel Abraham darovati svojega sina? — 5. Kaj stori Abraham, ko tretjega dne goro od daleč zagleda? — 6. Kaj je Izak gredé svojega očeta prašal? — 7. Kakó se je zaderžal, ko ga Abraham zveže in na altar položi? — 8. Kaj se zgodí, ko Abraham za nož prime, da bi zaklal svojega sina? — 9. Kdo je taisti, kateri nas večkrat reši iz gotove nevarnosti? — 10. Ktero obljubo je Bog storil Abrahamu zavoljo njegove vere in zaupanja? — 11. Kaj stori Abraham po srečno prestani skušnji?

Ravno to pokorščino in udanost, ki jo je Abraham pokazal, tirja Bog tudi od nas. Tudi mi se moramo v njegovo sveto voljo izročiti, če tudi kaj tacega od nas tirja, kar bi nam naj ljubše in naj dražše bilo. „Glej tu sem, Gospod naj stori z menó, kar se mu dopade.“ (II. Sam. 15, 26).

Ravno taka se nam godí kakor Abrahamu, kedar nam Bog prezgodaj odvzame naše ljubljéncke ali nas skuša s terpljenjem in skušnjavami, da poskusi našo pokorščino, naše zaupanje. To je prava čednost, in se ravno tako skuša, kakor zlato v ognju.

Tedaj imate, ljubi moji! pravi božji strah, ako ste Bogu vedno pokorni, kakor sta bila Abraham in Izak. Zvestejše ko Boga ubogate, toliko več gnad bote od Boga prejeli, kakor to vidite nad Abrahamom.

Naj božja volja tvoja bo,
Se dobro bode vse izšlo.

12.

Rebeka, Izakova žena.

I. Mozes 23, 24.

Sara, Izakova mati, je umerla sto in sedemdvajset let stara. Abraham jo je obžaloval in pokopal. Potem pošlje svojega zvestega hlapca Eliezerja k svojim

sorodnikom, da poišče ženo njegovemu sinu Izaku; zakaj hčere v deželi so bile vse hudobne in Abraham ni hotel, da njegov sin vzame kake neverke. Abrahamova sorodovina ali žlahta je stanovala v deželi, v kateri je bil rojen, v mestu Haran. „Bog nebeški“ — reče Abraham — „ki me je izpeljal iz hiše mojega očeta in iz dežele mojih sorodnikov, on bo poslal svojega angelja pred teboj in ti boš od ondod mojemu sinu ženo izbral.“ — Hlapec vzeme deset velbludov ali kamel, jih otovori z mnogim blagom in odrine. Srečno dojde do mesta, kjer je živel Nahor, brat Abrahamov. Zunej pred mestom pri nekem studencu pusti leči svojim velbludom. Že se je mračilo in prišel je čas, da so hčere iz mesta prihajale vode zajemat. Izmed vseh naj nedolžnišo in naj pridnišo si želi izbrati in torej tudi moli: „Gospod, ti Bog Abrahamov, bodi mi na pomoč in skaži milost mojemu gospodarju Abrahamu. Glej, stojim tu ob studencu, in hčere iz mesta prihajajo vode zajemat. To naj mi bode znamenje tvoje volje: Ktera devica, ko jo prosim, mi bo dala piti in bo tudi še napojila moje velblude, ta naj bo tista, katero si odločil svojemu hlapcu Izaku, in v tem hočem potem spoznati, da si milost skazal mojemu gospodu.“

Ko ta hlapec še tako moli, glej — pride Rebeka iz mesta z verčem na rami. Bila je zala, in, kar je še več vredno, bila je zelo pobožna — sama nedolžnost je je bila. Stopi k studencu in zajme vode. Po znotrajnem nagibu se jej bliža hlapec, rekoč: „Napij mi enmalo iz svojega verča!“ — „Napij se“ prijazno odverne in mu podá verč z vodó. Ko se je bil napil, reče ona: „Postoj, tudi tvoje velblude hočem napojiti.“ — Berž izprazni verč v korito, teče zopet po vode in tako napoji vse velblude.

Hlapec se zavzame in jo molčé ogleduje. Ta postrežnost mu kaj dopade. Razodela mu je njeno dobro serce. In on spozná, da je Bog uslišal njegovo molitev,

in to devico za Izaka odločil. — Ko so se bili napili vsi velbludi, jo obdaruje v zahvalo z zlatimi uhankami in zapestnicami in jo upraša: „Čigava si, moja hči? In povej mi tudi, ali je prostora prenočiti na domu tvojega očeta?“ Deklica mu odgovori: „Hči sem Baelova, ki je sin Nahorja, Abrahamovega brata. Zadosti je slame in klaje pri nas, in tudi dosti prostora za prenočevanje. Zdaj se mož globoko prikloni, moli k Bogu in glasno reče: „Bodi češčen Gospod, Bog Abrahamov, kateri me je tako naravnost v hišo njegovega brata pripeljal.“

Berž teče Rebeka domú in pové, kar se je prigodilo. Tedaj hití njen brat Laban k tujemu možu in ga zapelje ž njegovimi ljudmi in velbludi v hišo; raztovori velblude, ter jim prinese slame; možém pa vode podati ukaže, da noge umijejo, ter jim jedí predpostavi. Hlapec se pa noče dotakniti jedí, preden ne opravi svojega naročila. On pové torej, kdo da je in zakaj je semkaj poslan, in upraša, ali mu hočejo svojo hčer Rebeko nevesto dati za Izaka. Tedaj sta odgovorila mati in Laban: „To je naredba Gospodova; torej se ne moremo ustavljati. Glej, Rebeka stoji pred tebo. Vzemi jo in pojdi ž njo, da postane žena Izakova.“ — Tudi Rebeka privoli iti s tem možem. Zdaj obdaruje Eliezar Rebeko, njene brate in mater in zdaj še le sede k mizi in jé.

Drugo jutro ustane Eliezar na vse zgodaj. Vse pripravi za odhod in se kot zvest hlapec ne da več muditi. Zdaj blagoslovijo mati in bratje Rebeko; po tem Rebeka s svojimi deklami velblude zasede in z Eliezarjem odide.

Izak se je ravno podal na polje molit, kar zagleda v daljavi velbljude prihajati. Tudi Eliezar ga ugleda in pokaže Rebeki pobožnega mladenčca. Izak pa jo pelje pred svojega očeta Abrahama, da jo od njega v zakon dobi: in bila je Izakova žena.

Abraham je še dolgo mirno živel. Poslednjič tudi njemu ura udari in Bog svojega ljubljenca k sebi pokliče. Ko je umerl sto in tri in sedemdeset let star, ga pokopljejo Izak in njegovi otroci k Sari, njegovi ženi. In Izak postane dedič celega njegovega premoženja, njegove ljubezni in njegovega spoštovanja, ki si ga je bil Abraham pridobil pri daljnih sosedih.

1. Koliko let je imela Sara, Izakova mati, ko je umerla? — 2. Kdo jo je pokopal? — 3. Kaj je Abrahama pred njegovo smertjo posebno skerbelo? — 4. Na kaj je pri ženitvi svojega sina posebno gledal? — 5. Kje je mislil Abraham svojemu sinu vredno ženo najti? — 6. Zakaj ni imel Izak žene izmed hčeri tiste dežele jemati, kjer je Abraham prebival? — 7. Kje so prebivali Abrahamovi sorodniki? — 8. Koga je tje poslal, da za Izaka ženo poišče? — 9. Ob katerem času je prišel Eliezar do Nahorja? — 10. Kakšno ženo je želel za Izaka dobiti? — 11. Kako je pri sebi molil, da bi jo spoznal? — 12. Kdo je prišel iz mesta k studencu po vode? — 13. Zakaj se je Rebeka Eliezarju posebno prikupila? — 14. Kako je spoznal, da je Bog njegove molitve uslišal in Rebeko za Izaka odmenil? Kako se je zahvalil? — 15. S čem je obdaroval njeno postrežljivost? — 16. Čigava hči je bila Rebeka? — 17. Kako je bil Eliezar od njene matere in njenega brata sprejet? — 18. Kako dolgo se ni hotel jedi dotakniti? — 19. S katerimi besedami sta mati in Laban Rebeko Eliezarju izročila? — 20. Kaj je Rebeka storila, ko je Izaka zagledala? — 21. Česa se učimo od zvestega in pobožnega hlapca Abrahamovega? — 22. Kako je Rebeka srečna postala? — 23. Koliko let je štel Abraham, ko je umerl? Kje ga je Izak pokopal?

Nad vsemi, od katerih smo tu slišali, vidimo, da so se v vseh važniših rečéh božjemu vodstvu prepustili. Kako lep izgled za nas, da si v rečéh, za ktere so naše moči preslabe, preveč ne zaupamo, ampak da vselej tisto pot hodimo, ktero nam kaže sam Bog. „Zaupaj na Boga iz celega serca in ne zanašaj se preveč na svoj um, ampak spominjaj se Boga na vseh svojih potih, in on te bo varno peljal. Preg. Sal. 3, 5, 6.

Spoznajte tudi tukaj, kako čudovitno Bog viža človeške prigodbe; pa tudi vaše življenje vodi roka Vsemogočnega očeta. Storite, kakor Eliezar, kedar mislite kaj dobrega izpeljati, in prosite Boga pomoči in on bo vaše djanje blagoslovil. Lep izgled naj vam daje ta hlapec; kedar v tujih hišah služite, bodite ravno tako pobožni, zvesti in pošteni posli kakor je bil on.

Ne pozabite pa tudi, da Rebeka svoje velike sreče ni po bogastvu dosegla, ampak po svoji nedolžnosti, pridnosti in dobrotljivosti. Bodite torej tudi vi nedolžni in postrežni, kakor je bila ona.“

Vsem rad stori, kar želé,
Če se le storiti smé.

13.

Ezav in Jakop.

I. Mozes 25, 27.

Izak in Rebeka dobita na enkrat dvoje sinov. Pervi je bil rujav in kosmat, ime mu je bilo Ezav; drugi pa je bil tih in pohleven, ime mu je bilo Jakop. Ezav se loti lovstva in kmetije; Jakop si pa izvoli mirno pastirsko življenje.

Nekega dne kuha Jakop ravno lečno kašo, ko pride Ezav lačen domú. „Daj mi tudi kaj od te jedí, — reče Ezav Jakopu — zakaj silna lakota me grudi.“ Jakop odgovori: „Daj mi svoje pervenstvo (pervorojenstvo) za-njo“. — Pervorojenci so namreč dobivali skorej vse očetovsko premoženje. Ezav reče: „Glej! saj moram vendar umreti; kaj mi pomaga pervenstvo?“ — To s prisego poterdi, se najé in odide; pervenstva mu clo ni bilo mar.

Izak se je bil postaral in oči so mu otemnele. Tedaj pokliče svojega starejšega sina Ezava in mu reče: „Moj sin, glej! postaral sem se in dneva svoje smerti ne vem. Vzemi svoje orožje in pojdi na lov. Če ujameš kaj, napravi mi jed, kakoršno veš, da jo rad imam; prinesi mi jo in blagoslovil te bom, preden umerjem.“ Ezav odide. Rebeka pa je to slišala. Ker je pa Jakopa bolj ljubila, ga pregovori, očeta preslepiti. Naglo pripravi dva kozliča, kakor divjino, obleče Jakopu Ezava naj lepše oblačilo, mu ovije roke in vrat s kozličevino in ga pošlje s pripravljeno jedjo k očetu. Jakop reče: „Moj oče!“ Oče upraša: „Slišim, kdo si ti, moj sin?“ — Jakop odgovori: „Ezav sem, tvoj pervorojeni. Storil sem, kakor si ukazal. Jej tedaj in blagoslovi me!“ Izak dalje reče: „Stopi bliže, da te pošlatam, ali si moj sin Ezav ali ne.“ Jakop stopi k očetu. Izak ga pošlata in reče: „Glas je sicer Jakopov, ali roke so Ezavove,“ in ga ne pozná. Tedaj je in ga blagoslovi rekoč: „Služijo naj ti narodi, in rodovi naj te časté. Bodi gospod svojih bratov! Otroci tvoje matere naj se priklanajo pred tebo.“ — Takó je bil Jakop posvečen kakor očak obljubljenega Odrešenika, po katerem bodo oblagodarjeni vsi narodi zemlje.

Komaj odide Jakop, že pride Ezav s pripravljeno divjino in reče: „Vstani moj oče! jej od divjine in blagoslovi me!“ — Izak se zavzame in reče: „Kdo si pa ti?“ Ezav odgovori: „Jez sem tvoj pervorojeni sin Ezav!“ — Zdaj se je razodela Jakopova goljufija in Ezav se joka in na glas rujove: „O goljufivca! — Poprej me je ob pervenstvo opravil; zdaj mi je vzela še blagoslov očetov.“ Žugal je, Jakopa umoriti.

1. Kako je bilo ime sinoma Izaka in Rebeke? — 2. Kakšna sta bila? — 3. Kteri je bil pervorojenec? — 4. Česa se je Ezav lotil? Česa Jakop? — 5. Kako se je zgodilo, da je Jakop Ezava za pervenstvo in

očetov blagoslov goljufal? — 6. Zakaj si je Jakop prizadeval, si pervénstvo in blagoslov očetov pridobiti? — 7. Kaj je storil Ezav, ko se Jakopova goljufija zvé? — 8. Imenujte mi slabosti, katerim sta bila Ezav in Jakop udana.

Ezav je bil ves nespremišljen, da je za lečno kašo nemarno prodal pervénstvo; pravic, ki jih nam Bog dodeluje, naj človek ne zaničuje. Vi, ljubi otroci! še nespametniše delate, ako za kako posvetno blago Boga žalite in si takó nebesa zapravite.

Pa tudi Jakop je napek ravnal, da je bil zgolj iz samopridnosti Ezava, ko je bil lačen prišel iz lova, za pervénstvo ogoljufal. Pervorojeni je namreč skorej vse očetovo premoženje v last dobil; in po očetovskem blagoslovu, kterega je bil Ezav Jakopu ukradel, je Jakop postal očak obljubljenega Odrešenika.

Toliko zmotnjav zamore ena sama lahkomiselnost v kaki družini napraviti. Ezav je skrivaj svoje pervénstvo prodal. Jakop si je po zvijači očetov blagoslov pridobil. Stari in slabi oče je bil goljufan. Ezav je prišel v nevarnost, bratomor postati. Jakop v hiši lastnega očeta ni bil več varen. Glejte, kaj zamore ena sama nespremišljena stopinja napraviti.

O maščevati vari se,
Le zmírnost Bogu ljuba je.

14.

Jakop na ptujem.

I. Mozes 28—30.

Ko vidi Rebeka, da streže Ezav bratu po življenju, mu svetuje, da pobegne pred togoto divjega Ezava v deželo Haran, k ujcu Labanu. Jakop prime za popotno palico in gre po maternem svetu; pa na poti ga obide noč, še preden k hišam dohodi. Hoje ves truden, pa tudi žalosten, da je po zvijači obropal brata

očetovskega blagoslova, se vleže pod milim nebom, si dene kamen pod glavo in zaspí. V spanju pa se mu Bog kaj prijazno razodene. Vidil je gréd, ki je stala na zemlji in se z verhom nebes dotikala. In glej! angelji Božji se sprehajajo po njej. Verh gredi je Bog sam, kateri mu reče: „Jez sem Gospod, Bog Abrahama, tvojega očeta in Bog Izaka. Glej! vedno sem s tebo. Varoval te bom, kamorkoli pojdeš, in te spet nazaj pripeljal v očino deželo. Nikdar te ne zapustim.“ V strahu se prebudi Jakop in reče: „Resnično, Bog je tu pričujoč, in jez tega nisem vedel.“ Ko se razvidi, vzeme Jakop kamen, ki ga je imel pod glavó, ga v spomin po koncu postavi in ga z oljem oblije, v spomin, da je Bogu posvečen. Jakop gre dalje in ugleda vodnjak na polju. Pokrit je bil z velikim kamnom. Zraven vodnjaka so ležale tri čede ovác. Jakop reče pastirjem: „Ljubi bratje! odkod ste? Odgovoré mu: „Iz Harana.“ — Praša jih dalje: „Ali poznate tudi Labana, sina Nahorjevega?“ — Odgovoré mu: „Dobro ga poznamo.“ On dalje praša: „Ali se mu dobro godí?“ — Odgovoré: „Dobro; glej, tu pride ravno njegova hči Rahela z ovcami.“ — Ko jo Jakop vidi, berž odvalí kamen od studenca, napojí čede in jo prav prijazno pozdravi. Od veselja zajoče in jej pové, da je sin Rebekin, ktera je sestra njenemu očetu. Rahela teče hitro očetu povedat. Ta mu koj naproti priteče, ga kušuje in ga vesel zapelje na svoj dom.

Laban je imel dve hčeri, Lijo in Rahelo. Lija je bila kermežljiva, Rahela pa zalega obličja in berhke postave. Sedem let obljubi Jakop Labanu služiti, da zasluži Rahelo za ženo. Ko je preteklo sedem let, jo prosi za ženo; pa Laban mu goljufivo svojo starejšo hči Lijo v zakon ponuja. Še sedem let mora služiti, da si zasluži Rahelo. Pridno spet pase ovce Labanove, čeravno mu je bilo veliko preterpeti. Poslednjič mu

da Laban hčer Rahelo. Jakop je bil sam svoj in še šest let pri Labanu ostane. In Bog ga je osrečil, da zlo obogatí in si sam mnoge čede ovác in koz priredí. Imel je tudi veliko hlapcov in dekel, veliko velbljudov in oslov.

1. Kakó se je Jakopu zavoljo njegove goljufije godilo? —
2. Kdo se je zanj potegnil? — 3. Kakó se mu je po poti godilo? — 4. Zakaj ni mogel tako mirno zaspati, kakor druge krati, če je bil ravno ves shojen? — 5. Kaj je vidil v spanji? — 6. Kaj je ta sanj pomenjal? Kaj se je Jakop iz tajistega učil? Kakó se je za ta poduk zahvalil? — 7. Kaj je storil Jakop, ko je Rahelo zagledal, ki je ravno svojih ovac napajat prišla? — 8. Kakó se je Jakop v službi obnašal? — 9. Kaj se učite iz tega? — 10. Kakó je Bog Jakopa osrečil? — 11. Kakó dolgo je Labanu služil?

Glejte, ljubi moji! Bog je povsod pričujoč. Bil je z Jakopom, ko je bežati mogel; povsod je z nami, povsod čujejo božji angelji nad nami. Zató se moramo tudi mi zmiraj tako obnašati, kakor bi pred božjim obličjem hodili. Povsod se moramo pošteno zadržati in nikjer se nam ne bo treba bati.

Učite se iz življenja Jakopovega, kakó se kaznuje laž in goljufija; in da zvestoba, pridnost in poterpežljivost nikdar brez plačila ne ostane. Jakopu se je hudo godilo; pa to je bila zaslužena kazen, ker je bil popred goljufal svojega očeta. Mogel je še enkrat štirnajst let služiti. Ker je bil pa zvest, priden in poterpežljiv v službi, ga je Bog ovaroval, kakor mu je bil obljubil, in ga je v vsem obilno osrečil. „Z mero, s katero drugim merimo, bo tudi nam merjeno.“

Kar se je mladóst,
Uživlja staróst.

Jakop se vrača v svojo domačijo.

I. Mozes 31, 33.

Ko Laban vidi, da Jakop tako bogatí, mu jame nevošljiv biti. To je Jakopa v serce bolelo. Skorej mu ni bilo več prestati.

Tedaj mu Bog reče: „Verni se zopet v deželo svojih očakov! Varoval te bom na tvojem potu.“ Zdajci se spravi Jakop s svojo družino na pot in odide. Laban hiti za njim in ga misli po sili verniti. Pa Bog mu reče: „Vari se, Jakopu kaj žalega reči.“ Zató prijazno zavezo ž njim sklene, ko ga doteče; in mirno gresta narazen.

Ko pride Jakop do reke Jordana, na meji Ka-naanske dežele, ga začne skerbeti zavoljo svojega brata Ezava; zakaj njegova vest se je zbudila, in spomnil se je, kako se je bil nekđaj nad svojim bratom zadolžil. Ezav je stanoval tedaj v deželi Seir kot prav bogat in mogočen mož. Tedaj pošlje poslancov pred sebo, da bi mu naznanili njegov prihod. Poslanci se zvečer vernejo in mu povedó, da se mu Ezav bliža z štirimi sto možmi. Jakop se silno prestraši in se zlo bojí.

Tedaj moli: „O Bog, moj oče! kateri si mi rekel: verni se v svojo deželo in te bom oblagodaryl; reši me zdaj iz rok mojega brata, kateri se mi zdaj s štirimi sto možmi približuje. Nevreden sem sicer tvoje pomoči, nevreden sem velike milosti in dobrote, ki si jo skazal, o Bog! nad menó. Ko sem šel čez reko Jordan, nisem imel družega, kakor golo palico, in sedaj se vračam z dvema lastnima čedama. Pa pomagaj mi, o Bog! kateri si mi že tolikrat iz

nadloge pomagal; tudi sedaj me reši, zakaj zlo se bojim svojega brata.

Ob jutranji zarji zagleda Jakop Ezava priti s štirimi sto možmi. Jakop pošlje Ezavu veliko daril, ovác, goved in velbljudov naproti, in zverstí svoje otroke, hlapce in dekle in čede v več trum. On sam gre v zaupanju na Boga napred in se sedemkrat prikloni do tal, ko se Ezav približa. Ezav pa mu teče naproti, ga objame in kušuje in se joka od velicega veselja. Ko vidi toliko otrok, reče: „Čigavi so vsi ti?“ — Jakop odgovorí: „Otroci so, ki mi jih je Bog podaril.“ — Vsi so prišli in se priklonijo pred njim.

Na to ponudi Jakop Ezavu več čede. Pa Ezav se jih brani, in Jakop mu tako dolgo ne odleže, da jih vendar vzame.

Jakop se verne s svojim bratom Ezavom v svojo domačijo, hvali Boga iz celega serca in tako pride zopet v deželo Kanaansko k svojemu staremu očetu Izaku, kateri je še doživel tega veselja.

1. Kaj je Jakopu njegov trud še pomnoževalo? — 5. Po čigavi zapovedi se podá zopet v svojo domovino Kanaan? — 3. Kdo ga je htel po sili verniti? — 4. Kaj je nagnilo Labana, da ga v miru pustí? — 5. Ktera reka je mejila deželo Kanaansko? — 6. Kaj je posebno Jakopa skerbelo, ko se približuje deželi Kanaan? — 7. Pri kom je iskal pomoči, ko sliši, da se mu Ezav s vojskino trumo približuje? Kako je molil? — 8. Kaj stori, da utolaži Ezava? — 9. Kaj lepega se zgodí med Ezavom in Jakopom? — 10. Koga je ta bratovska sprava naj bolj razveselila?

Ako ste v nadlogah, pribežite k molitvi, kakor je storil Jakop, ko se je bal svojega brata. Ako se v revah in stiskah spominjate Božje dobrotljivosti in svoje nevrednosti, če imate hvaležno, ponižno in zaupljivo serce, vaša molitev bo Bogu prijetna in vi bote uslišani.

S ponižnostjo in ljubeznijo je Jakop popolnoma utolažil svojega brata, kateri ga iz sovražtva clo v hiši očetovi več ni mogel pogledati. Zakaj Jakop je imenoval Ezava svojega gospoda in sebe samega njegovega hlapca; s čemur je na znanje dal, da ne želi več perventva in oblasti čez svojega brata. Nič ni lepšega na svetu viditi, kakor dva človeka, ki sta si bila v sovražtvu in se zopet lepo spravita. S povračilom krivice, s ponižnostjo se moremo naj ložeje z našimi neprijatelji in sovražniki spraviti.

Če te sila tare, ozri se v nebó;
Kmalo vsa težava spet minula bo.

III. Jožef.

16.

Jožef pastir, od svojih bratov prodan.

I. Mozes, 35—37.

Jakop je imel dvanajst sinov in eno hčer, po imenu Dina. Bilo jim je ime: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Zabulon, Isahar, Dan, Gad, Aser, Neftali, Jožef, Benjamin. Med njimi naj boljši in pobožniši je bil Jožef. Šestnajst let je bil ravno star in je z brati očetove čede pasel. Nekega dne so bili njegovi bratje veliko hudobijo storili. Jožef, fantič ves nedolžen, se je tega prestrašil in je očetu povedal, da bi se greh ustavil. Oče ga je toraj zlo ljubil; lepo pisano suknjo mu dá napraviti. Zató so ga njegovi bratje tako čertili in sovražili, da mu niso več mogli dati lepe besede.

Še bolj jih pa razkači, ko jim Jožef dvoje sanj pové, ki jih je imel. Reče jim: „Poslušajte, kaj se mi je sanjalo. Zdelo se mi je, da smo na polju snope vezali, in da se je moj snop vzdignil in po koncu postavil, in vaši snopi so se mu priklanjali.“ — Odvernejo mu pa bratje: „Mar da hočeš naš kralj biti?“

Drugega dne jim pové: „Vidil sem v sanjah, kakor da bi se mi solnce, mesec in zvezde priklanjale.“

— Tudi te sanje si bratje tako razložijo, da hoče Jožef enkrat njih gospod biti. — „Kaj“, rekó Jožefu, „ali bomo mar mi, tvoj oče in tvoja mati prišli in se tebi priklanjali; mar hočeš naš kralj biti in mi tvoji služabniki in podložni? Bog tega obvari!“

Oče pa je to reč na tihem premišljeval, da je namreč Bog njegovega ljubega Jožefa za kaj velicega odločil. In tako je tudi bilo. Jožef, ljubljenec očetov, je bil zavljo svoje nedolžnosti tudi ljubljenec Gospodov.

Enkrat gredó Jožefovi bratje svojih čed past daleč od očetovega doma. Tedaj reče oče Jožefu: „Pojdi in poglej, ali je vse prav pri bratih in pri živini!“ — Ubogljivi Jožef se berž napravi in gré. Ko ga njegovi bratje od daleč ugledajo, pravijo med sebó: „Glejte, glejte ga; sanjavec pride. Pojmo, ubijmo in verzimo ga v kako jamo, ter recimo očetu: divja zver ga je raztergala. Tedaj se bo pokazalo, kaj mu pomagajo njegove sanje.“ — Ruben, naj starši izmed njih, ne privoli v ta sklep in skuša Jožefa rešiti. „Nikar ga ne ubijajte — pravi — verzite ga rajši v unile vodnjak.“ To pa je rekel, ker ga je mislil skrivaj oteti in očetu nazaj pripeljati.

Berž ko Jožef do bratov pride, mu slečejo pisano suknjo in ga veržejo v vodnjak. K sreči ravno ni bilo vode v njem. Potem se vsedejo jest. Ruben pa ne more jesti; ustane in premišluje, kako bi mogel Jožefa rešiti.

Ko bratje še južinajo, pridejo izraelski trgovci s svojimi velbljudi. Tedaj reče Juda svojim bratom: „Kaj nam pomaga, moriti svojega brata? Prodajmo ga rajši; saj je vendar naš brat.“ Ko trgovci memo pridejo, potegnejo Jožefa iz vodnjaka in ga prodajo za dvajset srebernikov. Jožef se joka in prosi; pa vse je bilo zastonj. Ptuji možje ga vzamejo sebó na Egiptovsko. Ruben od vsega tega nič ni vedel. Ko to zve, se

joče in zdihuje. Pa unim bratom tega ni bilo mar. Zakoljejo kozliča, pomočijo Jožefovo pisano suknjo v kri, jo pošljejo očetu, ter mu sporočé: „To suknjo smo našli. Poglej, ali ni suknja tvojega sina?“ — Jakop jo precej spozná in z milim glasom zavpije: „Suknja je mojega sina! Divja zver je mojega Jožefa požerla!“ — Njegova hči ga pride tolažit; tudi njegovi sinovi pridejo hudobneži in ga hinavski tolažijo. Ali oče jih noče poslušati. Dolgo časa se je jokal za svojim sinom in se ni dal potolažiti.

1. Koliko sinov je imel Jakop? Kakó jim je bilo imé?
- 2. Kdo je bil Jožef? — 3. Zakaj so ga njegovi bratje sovražili in mu zavidali? — 4. S čem je Jožef to sovraštvo še bolj podnetil? — 5. Ktere sanje je imel Jožef? — 6. Kakó so si bratje te sanje razkladali? — 7. Kakó je mislil stari oče od Jožefa? — 8. V katero pregreho je zapeljalo Jožefove brate to sovraštvo, ko ga enkrat oče za njimi pošlje? — 9. Kaj vidite nad Rubenom? Kaj stori, ko strašen sklep bratov zasliši? — 10. Zakaj jim svetuje, Jožefa v vodnjak vreči? — 11. Kaj storijo bratje, ko Jožef do njih pride? — 12. Kam so ga vergli? — 13. Kdo svetuje, Jožefa prodati? — 14. Zakaj ne ustavi Ruben sramotne kupčije? — 15. Kakó so hudobneži svoje nečloveško ravnanje očetu prikrili? — 16. Zakaj se Jakop ni dal potolažiti?

Nad Jožefovimi brati vidimo, kako gnusna pregreha je zavidnost in kako daleč more človeka zapeljati. Grešili so zoper dolžnost očetovske ljubezni: v svojih mislih doprinesó bratomorstvo, ravnajo s svojim bratom, kakor s kako robo in ga prodajo kot sužnega v daljno deželo. Gerdo so nalogali in goljufali svojega očeta in so ga neusmiljeno pahnili v naj večó žalost. Tako daleč zna človek zajti, ako ne ustavi svojega grešnega nagnjenja. V kako strašne pregrehe zapelje sovraštvo in zavid!

Kar ne želiš, da ti ljudje storé,
Se tudi drugim storiti ne sme.

Jožef v Putifarjevem domu.

I. Mozes 39.

Tergovci so bili Jožefa v Egipt pripeljali. Putifar, imeniten gospod, ga od njih kupi. Zvesto in pošteno služi Jožef svojemu gospodu, zato je imel Bog nad njim veliko veselje. Kar koli je počel, vse je Bog blagoslovil. Čez vse ga je ljubil gospod; nobeden zunej Jožefa mu ni smel več streči. Celo gospodarstvo mu izročí.

Jožef je bil prav berhek in zal mladeneč. Žena Putifarjeva pa je bila hudobna in je htela Jožefa v greh zapeljati. Ali Jožef se jej terdno ustavi, rekoč: „Kako bi zamogel storiti toliko hudobijo in grešiti zoper svojega Boga?“ Vsak dan ga zalezuje; ali on se jej povsod skerbno umika. Neki dan je Jožef popolnoma sam ž njo domá in opravlja svoje posle. Tu ga prime za plašč in ga skuša za se predobiti. Ali Jožef popusti plašč v njenih rokah in beži iz hiše.

Viditi, da nič ne opravi, se žena silno raztogotí; zakaj prijaznost hudobnih se kmalo spremeni v naj hujše sovraštvo. Na glas začne upiti in vse domače vkup pokliče: „Glejte,“ je djala, „kako hudobnega človeka je mož v hišo vzeti! Prišel je k meni in me je hotel v greh prisiliti. Jaz sem pa kričala, kolikor sem zamogla; tedaj popustí svoj plašč in zbeží.“ Ko mož domu pride, mu pové nesramno laž in mu pokaže plašč, da bi jej verjel. Gospod, to slišati, se razhudi in ukaže v ječo vreči nedolžnega Jožefa.

1. Kam so trgovci Jožefa pripeljali? — 2. Kako se mu je godilo v Egiptu? Kdo ga je bil kupil? — 3. S čem si je ljubezen in zaupanje svojega gospoda pridobil? — 4. Kakó se je Putifarjeva žena obnašala proti njemu? — 5. V kaj ga je htela pregovoriti? — 6. Kakó se je Jožef v skušnjavi obnesel? — 7. Kaj je storil, ko ga nekega dne Putifarjeva žena zopet v greh zapeljati hoče? — 8. Kakó je ljubezen svojega Gospoda zgubil? — 9. Zakaj se je gospod nad njim razhudil? Kdo je bil kriv, da ga je v ječo vreči ukazal? — 10. Zakaj se je treba prijateljstva hudobnih ljudi varovati?

Kdor pobožno, pošteno in zvesto živi, temu se ni treba bati, čeravno svojo domovino zapustiti in se v pluje dežele mora podati. Bog je povsod ž njim. Povsod najde dobrih ljudi, kakor Jožef Putifarja.

Pa tudi pomislite, da je povsod dosti hudobnih ljudi. — Jožef, ta nedolžni, pobožni in zali mladenč je vam lep izgled, kako se je treba v skušnjavah zadržati. — V naj nevarniši skušnjavi je rešil Jožef svojo nedolžnost, ker se je spomnil vsegavednega Boga, ker je nedolžnost ljubil in pred bližnjo nevarnostjo bežal. Ko bi se bil udal zapeljivki, bi bil lahko dosegel posvetne časti in družih časnih dobičkov; ali on je više čislal svojo nedolžnost kakor vso srečo svetá. Božje dopadenje mu je bilo več, kakor čast, prostost in vse veselice tega življenja. Zvest je ostal svojemu gospodu in se je bolj bal Boga, kakor pa ljudi. O storite tudi vi ravno takó, kedar v kako skušnjavo padete! — Recite z Jožefom: „Kako bi zamogel toliko hudobijo storiti in zoper svojega Boga grešiti?“ — Skerbno se varite tudi prijateljstva hudobnih ljudi, kteremu skorej vselej obrekovanje in hudo sovraštvo sledí.

Samo čednost

Da življenju pravo vrednost;

Lep obraz nič ne pomaga,

Če ti manjka duša blaga.

Jožef v ječi.

I. Mozes 40.

Jožef je bil zdaj v ječi med hudodelniki. Pa Bog, kateri nedolžnih nikdar ne zapusti, je bil tudi tukaj ž njim in nakloni, da najde pri ječarju ljubezni, ki mu poslednjič vse jetnike v oblast in skerb izroči. Jožef pa je s svojim lepim obnašanjem tudi zaslužil to zaupanje. Tako je dobil priložnost, da je mogel prav veliko dobrega storiti.

Kmalopotem se prigodi, da kralj dva imenitna dvorska služabnika, velikega točaja in velikega pekarja, v ječo vreči ukaže. Dolgo časa sta bila tam zaperta.

Nekega jutra pride Jožef k njima v ječo in vidi, da sta nekaj posebno žalostna. Milo ju praša: „Zakaj sta dans tako žalostna?“ — Odgovorita: „Sanje sva imela, pa nimava nikogar, da bi jih nama razložil.“ Jožef, dobro vedoč, da je vedeževanje le gerda vraža, jima reče: „Izlagati sanje, je božja reč; Bog sam vé, ali naše sanje kaj pomenjajo in kaj; pa vendar povejta, kaj se je vama sanjalo!“

Veliki točaj prvi pové: „Vidil sem v sanju vinsko tertó s tremi mladikami. Rastla je, ozelenela, odcvetla in grozdje dozorila. Jez pa sem imel kraljev kozarec v rokah; vzamem grozd, ga ožmem v kozarec in ga podam kralju.“ Jožef, kteremu je Bog posebno razodetje dodelil, pa sanje takole razloži: „Tri mladike so tri dnevi in v treh dneh te bo kralj zopet v poprejšno službo postavil, da mu boš kozarec podajal. — Spomni se tudi mene, ko se ti bo dobro godilo, in prosi kralja, da me reši iz ječe.“

Ko pekar vidi, da je Jožef sanje tako dobro razložil, začne tudi svoje pripovedovati: „Meni pa

se je sanjalo: tri jerbasa bele moke sem na glavi nesel. V jerbasu, kateri je bil na verhu, sem nesel kralju mnogoterih jedí pekovskega dela, pa ptice so jedle kruh iz jerbasa na moji glavi.“ — Jožef te sanje takole razloži: „Tri jerbasi so tri dni in v treh dneh te bo dal kralj obesiti, in tice bodo zobale tvoje meso.“

Tri dni poznej je bil kraljev god; in spolnile so se Jožefove besede. Pekar je bil umorjen in točaj je spet stopil v poprejno službo. Pa veliki točaj se ne zmisli več Jožefa, čeravno se mu je dobro godilo.

1. Kdo je ostal v ječi Jožefov varh? — 2. Kaj mu je ječar zaupal? — 3. S čem je to zaupanje zaslužil? — 4. Koga je dal kralj kmalo potem v ječo vreči? — 5. Kdo sta bila veliki točaj in veliki pekar? — 6. Kaj ju je nekega jutra žalostna delalo? — 7. Kaj je vedeževanje? — 8. Zakaj si da Jožef sanje povedati? — 9. Kaj se je bilo točaju in pekarju sanjalo? — 10. Kako je Jožef točaju, kako pekarju sanje razložil? — 11. Za kaj je točaja prosil? — 12. Zakaj sta se oba sanja spolnila?

Glejte, ljubi otroci! kako prijazen in ljubezniv je bil Jožef do svojih sovjetnikov! Bodite tudi vi usmiljeni, kedar koga žalovati vidite? — Učite se pa tudi iz besed Jožefovih, da je izlaga sanj božja reč in da zamore človek le z božjo pomočjo sanje izlagati. Pa ne verujmo današnje dni v sanje; in tudi Sirah pravi 34, 2, 8: Kdor v sanje veruje, grabi za senco in hoče veter zagrabit. Dosti imamo na božji besedi, ako hočemo prav učiti.

Da točaj v sreči več Jožefa porajtal ni, je gerda nehvaležnost. O nikdar ne pozabite, če vam kdo kaj dobrega stori! Ne delajte tako, kakor nehvaležni točaj.

Hvaležnosti naj bo ti mar vse žive dni:

Hvaležnost veseli Boga in vse ljudi.

Jožef povišan.

I. Mozes, 41.

Čez dve leti je imel sam kralj sanje. Sanjá se mu, da stoji ob reki; kar pride sedem prav debelih krav iz vode in se po bregu pasejo. Za njimi pride sedem medlih krav iz ravno te vode; in leté medle krave požró unih debelih. Kralj se prebudí, pa vnovič zaspí. In zopet se mu je sanjalo. Vidi sedem polnih klasov iz énega stebła pognati, in teh je sedem drugih drobnih klasov požerlo. Te sanje so kralja zlo prestrašile. Komaj se razdaní, pošlje po vse vedeževavce in izlagavce v Egiptu. Pa nobenega ni bilo, kateri bi zamogel kralju sanje razložiti. Zdaj se spomni veliki točaj Jožefa v ječi in reče kralju: „V ječi je hebrejski mladeneč, kateri je nekdaj meni in pekarju čudne sanje prav modro in natanjčno razložil.“ Berž pošlje kralj po-nj. Jožefa lepo preoblečejo in ga postavijo pred kralja.

Kralj mu reče: „Imel sem sanje, pa ne najdem nikogar, da bi mi jih razložil. Slišal sem pa, da jih znaš ti prav modro razlagati.“ — Ponižno Jožef odgovorí: „Jez nič ne zamorem. Bog sam more kralju srečen odgovor dati.“ Kralj tedaj pové svoje sanje od rejenih in medlih krav, kakor tudi od polnih in drobnih klasov.

Tedaj reče Jožef: „Oba sanja ravno tajisto pomenjata. Bog tebi naznanuje, kar misli storiti. Sedem rejenih krav je sedem rodovitnih letin; in sedem medlih krav je sedem nerodovitnih letin. Ravno taka je s polnimi in drobnimi klasi. Glej! sedem rodovitnih letin bo prišlo nad Egipet, in za temi bo sedem nerodovitnih sledilo, ki bodo požerle vso obilnost. Strašna dragina bo stiskala vso deželo. Ker je pa imel kralj

dvojne sanje enega pomena, to spričuje, da se bo to gotovo zgodilo. — Kralj naj tedaj skerbí za previdnega in umnega moža. Ta naj spravlja obilnost sedem bogatih let v žitnice, da bo ob času dragine kaj jesti.“

Te besede so bile kralju prav všeč, torej reče: „Ker ti je Bog vse to razodel, spoznam, da ga ni nikogar tako previdnega in modrega, kakor si ti. Glej! postavim te čez ves Egipet in moje celo ljudstvo mora tvojemu povelju pokorno biti; samo v kraljevem sedežu naj bom viši od tebe.“ — Na to sname kralj perstan in ga Jožefu na perst natakne, ga v belo svilo obleče, mu zlato verižico pripne, ga reče v svoji kraljevi kočiji po mestu voziti in pred njim klicati: „Deželni oče je tale!“ Tako je postal Jožef na Egiptovskem prvi za kraljem. Vse je zvesto in natančno izpolnoval, kar je bil kralju obljubil. Bil je tedaj Jožef trideset let star, ko je pred kraljem stal.

1. Kaj se je zgodilo, da je bil Jožef iz ječe rešen? —
2. Ktere sanje je imel kralj? — 3. Kakó se je zgodilo, da se je točar Jožefa spomnil? — 4. Kaj je ukazal kralj, ko je slišal, da zna Jožef sanje razlagati? —
5. Kaj je v Jožefovem odgovoru posebno hvalevredno? Kaj se imamo iz tega govora učiti? — 6. Kakó je Jožef kralju sanje razložil? — 7. Kakó je Jožef to razložil, da je kralj dva sanja na enkrat imel? — 8. Kaj je Jožef svetoval kralju storiti, da bo ob času dragine kaj jesti? — 9. Kakó so te besede kralju dopadle? — 10. Kako je kralj Jožefa obdaroval? — Kaj mu je izročil? — 11. Ali se je Jožef kraljevega zaupanja vrednega skazal? Koliko star je bil tedaj? — 12. Kaj se učimo iz Jožefovih zgodb?

Kakó se je Jožefu obilno terpljenje v sladko veselje spreobrnilo! Iz stradanja, ki ga je preстал, se je učil, kakšna je lačnim pri sercu in kakó bi ob času lakote celi deželi krušni oče postati mogel. Kot suženj se je učil, kakó se služebnim godí. Njegovi bratje so mu pisano suknjo doli stergali, — zdaj je bil kraljevski oblečen. Nosil je verige in okove — zdaj ga je kralj z zlatim perstanom in zlato

verižico okoli vratu okinčal. Bil je po nesramnem v ječo pahnjen — zdaj so ga kot deželjskega očeta v kraljevi kočiji okoli vozili. „Temne so Božje pota, pa on vse prav oberne.“ Jos. 28. 29.

Glejte tu Božje pota in njegovo ravnanje. Bog sicer pripušča, da se včasih kaj hudega in krivičnega zgodi, pa On vé, vse dobro uravnati in nedolžnost rešiti. Božja modrost pa hudobii tudi pogosto nasproti stopi, da se ravno to zgodi, česar oni niso želeli. Jožefovi bratje so hteli ubraniti, da bi bil kralj postal. Putifarjeva žena ga je htela v naj večo nesrečo pahniti; pa ravno oni so nevedé in nehoté k temu pripomagali, da je pozneje kraljevo čast dosegel. Marsiktere zgodbe, ki se nam le malovredne zdé, Bog tako obrača, da svoje namene izpelje. Tako so točarjeve sanje napeljale, da je bil Jožef povišan. Zatoraj verujte — verujte v celem svojem življenju. „Bog vsem, ki ga ljubijo, vse v prid oberne. Zadnjič se mora, kakor Bog gotovo živi, po-božnim in pravičnim dobro goditi.“

Z malimi rečmi rešuje Bog
Nas pogosto 'z britkih nadlóg.

20.

Jožefovi bratje pridejo v Egipt.

I. Mozes, 42.

Sedem rodovitnih letin je kmalo prišlo, kakor je bil Jožef prerokoval. Po vseh mestih je spravljal žito v žitnice. Neizrečeno veliko ga je bilo. Pa prišlo je tudi sedem hudih letin, da je nastopila silna lakota po vseh deželah. Tedaj odklene Jožef žitnice in oskerbljuje ves Egipt z žitom. Tudi iz sosednih dežel so hodili v Egipt od Jožefa žita kupovat.

Tudi v deželi Kanaanski pritisne grozna dragina. Jakop tedaj reče svojim sinom: „Pojte doli v Egipt

in nakupite kruha in žita, da lakote ne umerjemo.“ Tedaj se napravi deset Jožefovih bratov v Egipt. Malega Benjamina, kateri je bil še otrok, ko so uni bratje Jožefa prodali, oče domá obderží, „ker — je rekel — bi se mu utegnilo po poti kaj prigoditi.“

Bratje že dolgo niso več mislili na Jožefa. Niso vedli, kam so ga tuji trgovci odpeljali in kaj se je bilo ž njim zgodilo. Srečno pridejo v Egipt in tudi pred Jožefa, pa ga ne poznajo in se spoštljivo pred njim do zemlje priklanjajo. Jožef jih pa koj spozná, se spomni sanj v svoji mladosti in premišljuje prečudno previdnost božjo.

Neznanega se dela proti njim in terdo kakor s tujimi po tolmaču ž njimi govori. Imel jih je sedaj v svoji oblasti; bil bi jim mogel vse hudo poverniti, ki so mu ga bili storili. Pa Jožef tega noče. Reče jim: „Kdo ste in od kod pridete.“ Odgovoré: „Pridemo iz dežele Kanaanske.“ — Jožef pravi: „Ogleduhi ste!“ Vsi prestrašeni mu odgovoré: „Gospod, tega ne; prišli smo le žita kupovat. Pošteni ljudje smo. Dvanajst bratov nas je bilo. Naš oče še živi v deželi Kanaanski. Naj mlajši brat je pri očetu domá; enega pa — se vé da so se jim tu besede tresle — enega pa ni več pri življenji.“ „Vidite no — reče Jožef — vam ni upati. Kakor res kralj in jaz živiva, ne pojdete od tod, dokler ne bo vašega naj mlajšega brata. Pošljite enega domú, da ga pripelje. Vi drugi pa ostanite tačas moji jetniki.“ — Ukaže jih v ječo odpeljati, da jih opomni krivice, ko so mu jo storili, in jih poboljša.

Po treh dneh pa jih reče pripeljati in jim reče: „Boga se bojím in nikomur krivice ne delam. Ako ste pošteni, naj eden zmed vas v ječi ostane; vi drugi pa pojte in nesite žito domú. Pripeljete mi svojega naj mlajšega brata, da bom mogol vašim besedam verjeti in nič žalega se vam ne bo storilo.“

Berž privolijo in med seboj govore: „Tega smo se nad svojim bratom Jožefom zadolžili. Vidili smo britkost njegove duše, ko nas je milo prosil, pa ga nismo uslišali. Zató pride ta nadloga nad nas.“

Oni pa niso vedili, da jih Jožef razumi, ker je po tolmaču ž njimi govoril. Ko Jožef ta pogovor sliši, se od njih oberne in joka. Njegovo sercé se mu je ljubezni tajalo, ko čuti, da jim je žal. Da jih pa poskusi, ali so se res poboljšali, se zopet k njim oberne in ukaže Simeona, kateri je bil naj neusmiljeniši proti njemu, pričo njih zvezati. Svojim služabnikom pa reče, njih žaklje z žitom napolniti, in vsakemu denarje v žaklje nazaj djati in jim še živeža dati za po poti. Ko je bilo to opravljeno, otovorijo svoje osle in gredó.

Domá povedó svojemu očetu vse, kar se jim je bilo prigodilo. Stari oče pa tožuje rekoč: „Ob vse otroke me bote pripravili! Jožefa ni več; Simeon je v ječi, in še Benamina mi hočete zdaj vzeti. Ne pustim ga z vami v Egipt!“ — Ko pa svoje žaklje izpraznujejo in vsak svoj denar v njih najdejo, se vsi silno prestrašijo.

1. Kako se je primerilo, da je Jožef svoje brate zopet vidil? — 2. Zakaj stari Jakob mlademu Benjaminu ni dal s svojimi brati v Egiptet iti? — 3. Kakó je Jožef brate sprejel? Ali so ga spoznali? — 4. Kaj je Jožefu na misel prišlo, ko so pred njim na obličje popadali? — 5. Zakaj je dal Jožef svoje brate v ječo odpeljati? Ali zategavoljo, da bi se nad njimi zmaščeval? — 6. Ali jih je ječa poboljšala? Kaj so govorili med seboj? Čemu so svojo nesrečo pripisovali? — 7. Pod katerim pogojem jim Jožef dovoli, da se smejo domú verniti? — 8. Kaj je djal stari Jakob k vsemu temu, kar se je bilo njegovim sinom prigodilo?

Glejte, ljubi moji! da je čas povračila pogosto že na tem svetu. Nekdaj so Jožefa njegovi bratje v vodnjak vergli, zdaj so pa bili sami v ječo pahnjeni.

Že tu na zemlji se pogosto vse dobro plačuje in vse hudo kaznuje. Pa vendar vselej ni tako. Če se komu slabo godi, ne smemo berž misliti, da je to vselej kazen za kako doprineseno hudobijo. Tudi Jožefu se je nekoliko let slabo godilo, pa ne da bi se bil v čem zadolžil ali pregrešil.

Ena kazen vendar nikdar ne izostane; in to je naša vest, ki hudobneža zmiraj peče in grize. Šele pozno se včasi zbudi; po dolgih letih še očita nam storjene hudobije, — nam kaže kazen božjo in v božji kazni naše hudobije in pregrehe. Ako torej v mladih letih kaj hudega počenjate, oj kakó vas bo to v prihodnje stiskalo in preganjalo!

Vse hudo se kaznuje,
Vse dobro poplačuje.

21.

Benjamin gre v Egipet.

I. Mozes, 43.

Med tem je žito pohajalo, in oče jih zopet pošlje v Egipet. Tedaj Juda reče: „Ne smemo pred oblicje možu, ki tam zapoveduje, ako svojega naj mlajšega brata ne pripeljemo sebó. Pošlji toraj mladenca z nami, jez sem porok zanj!“

Tedaj odverne Jakop: „Če je le taka sila, naj pa bo. Vzemite naj boljšega sadja in ga prinesite možu v dar. Še toliko denarjev vzemite sebó, pa tudi dnarje, ki ste jih v žakljih našli, lahko se je kaka zmota prigodila. Bog pa vsegamogočni vam naj da pri možu usmiljenja zadobiti, da vam spet izročí vašega brata v ječi in — tudi tega mojega ljubega Benjamin. Ah! Že se mi dozdeva; težko mi prihaja, kakor bi bil že vseh svojih otrok obropan.“

Jožefovi bratje pridejo z Benjaminom in z darmí srečno v Egipet. Ko Jožef zvé, da je Benjamin pri

njih, ukaže svojemu hišniku, jim gostje napraviti. Ta mož jih pelje v hišo. Še med vratmi ga opomnijo unih dnarjev, ki so jih bili v svojih žakljih našli. On pa jim reče, brez skerbi biti. „Ne bojte se — jim pravi — vaš Bog in Bog vaših očetov vam je zaklad dal, ki ste ga v žakljih dobili; vaših denarjev sem že prejel.“ — Tudi brata Simeona jim iz ječe pripelje, položi njih oslom, in jim napové, da bodo opoldne tukaj jedli.

Zdaj pripravijo svoje darí, preden bi Jožef prišel. Ko v hišo stopi, padejo vsi na kolena in vsak je imel svoj dar v rokah. Jožef jih prijazno pozdravi in reče: „Ali je zdrav vaš stari oče, ki ste mi pravili od njega? Ali še živi — stari mož?“ Odgovoré mu: „Naš oče — tvoj hlapec — še živi in je zdrav.“ Jožef zagleda Benjamina in upraša: „Ali je to vaš mlajši brat? Bog daj ti vse dobro, moj sin!“ mu reče in gre urno iz hiše; zakaj celo serce se mu je vnelo ljubezni do njega. Solze ga posilijo. Podá se na samotni kraj in se milo razjoče.

Ko si je bil Jožef obraz izmil, pride nazaj, se premaguje in reče: „Postavite jedí na mizo! Posadite jih okoli mize — po starosti, naj staršega od zgorej, naj mlajšega od spodej!“ Nad tem se vsi zavzamejo. Zdaj nosijo jedí na mizo. Pa Benjamin je od vsega petkrat več dobival kakor uni. So jedli in pili, ter bili dobre volje. Posebno prijaznost skazuje Jožef med jedjo Benjaminu in mu od vsega več daje, kakor njegovim bratom. Zvedeti namreč je hotel, ali bodo tudi Benjamina sovražili in mu zavoljo tega zavidali, kakor nekaj njemu.

1. Kaj je Jakopa prisililo svoje sinove še enkrat v Egiptet poslati? Zavoljo ktereга mu je naj bolj žal bilo? — 2. Kaj je djal Juda, da bi očeta zavolj Benjamina potolažil? — 3. Kaj pa se pravi: za koga porok biti? — 4. Česa je Jakop svoje sine opomnil, preden jih je pustil iti?

— 5. Kakó je Jožef svoje brate drugikrat sprejel? — Zavoljo česa so že med vratmi s hišnikom govorili? Kaj se iz tega učimo? — 7. Kakó jih je hišnik zavoljo denarjev tolašil? — 8. Ali so svojega zapertega brata zopet vidili? — 9. Po kom je Jožef pred vsem drugim popraševal? — 10. Kako je Jožefu bilo, ko je svojega brata Benjamina zagledal? — 11. Nad čem so se bratje zavzeli, ko so jih za mizo posajali? — 12. Kteremu je Jožefu med jedjo naj večo prijaznost skazoval? — 13. Kaj je hotel skoz to ravnanje zvediti?

Juda je bil nekdam svojim bratom svetoval, da bi Jožefa prodali; pa zdaj se je bil gotovo že poboljšal. Obljubil je svojemu očetu, za Benjamina porok biti in je hotel skoz to pred Bogom in pred svojo vestjo krivico zopet poravnati, ki jo je bil nad nedolžnim Jožefom doprinesel. — Tudi mi se moramo prizadevati, vse hudo, ki smo ga storili, popraviti, kolikor nam je mogoče.

Jožef nam je izgled otroške ljubezni. Njegovo prvo uprašanje je po svojem očetu. Ali ne bote tudi vi svoje stariše ljubili in jim pokorni?

Starše svoje ljubite,
V časti zmir imejte je.

22.

Jožefova sreberna kupa.

I. Mozes, 44.

Jožef svoje brate še enkrat dene na poskušnjo, da bi se njih poboljšanja popolnoma prepričal. Ko jedó, ukaže svojemu hišniku: „Napolni tem možem njih žaklje z žitom in deni verh žita vsakemu njegove denarje; naj mlajšemu pa tudi mojo sreberno kupo.“ Takó se zgodí; in drugo jutro se odpravijo s svojimi osli. Komej so iz mesta odšli, ukaže Jožef svojemu hišniku za njimi hiteti in njih zavolj kupe terdo prijeti.

Doteče jih, ter jim reče: „Zakaj ste dobro s hudim povernili? Kupa, ki ste jo ukradli, je torilo, ki moj gospod iz njega pije. Grozno nehvaležno ste ravnali.“ Nad temi besedami vsi ostermé in odgovoré: „Kaj, mi smo kaj hudega storili? Pri komur koli se najde, naj umerje, in mi vsi naj bomo tvoji sužnji.“ Berž vzamejo žaklje z oslov in vsak ga sam odveže. V tej reči so bili namreč dobre vesti in torej vsi serčni. Hišnik preišče vse žaklje, od naj staršega do naj mlajšega, in glej! v žaklju Benjaminovem najde sreberno kupo. Vsi bratje ostermijo. Vernejo se k Jožefu, in Juda popred. Vsi se veržejo pred njim na zemljo.

Jožef tedaj reče: „Zakaj ste to storili?“ — Juda odgovorí: „O moj Bog! kaj hočemo odgovoriti? Bog je nad nami krivico našel, zato se nam taka godí. Glej! mi vsi in uni, ki je kupo ukradel, smo tvoji sužnji.“ — Jožef odverne: „Bog obvari, da bi tako storil! Kteri je kupo ukradel, ta je moj suženj. Vi drugi pa pojte v miru k svojemu očetu.“

Juda stopi zdaj bliže k Jožefu in reče: „Moj gospod, ki si kralju enak, prosim, daj mi, tvojemu hlapcu, besedo s tebó pregovoriti! Ukazal si, naj mlajšega brata seboj pripeljati; nerad ga je oče pustil; zakaj ljubi ga, kakor svoje življenje. Jez sem se zanj poroka storil; jez naj tedaj ostanem suženj namesto njega. Mladenču daj se s svojimi brati domú verniti. Kako bi mogel k svojemu očetu, ako bi njega ne bilo z menó? Ne mogel bi gledati britkosti, ki mu jo zadenem.“ — Vse to stori Jožef, da bi se prepričal, kakšni so njegovi bratje in ali jih je še čas poboljšati.

1. Kakó je Jožef svoje brate poskusil? — 2. Kaj ukaže hišniku, ko so bili že iz mesta? — 3. Zakaj jih je imel hišnik prijeti? — 4. Kaj storijo, da bi dokazali svojo nedolžnost? — 5. Zakaj so bili v tej reči dobre vesti?

6. Kdo se je posebno potegoval za Benjamina, ko se je kupa v njegovem žaklju našla? — 7. Kaj je Juda Jožefu na serce govoril, ko je hotel Benjamina kot sužnjega obdržati? — 8. Koga je naj bolj omiloval? — 9. Kaj je hotel storiti, da bi staremu očetu britkost zavoljo Benjamina prihranil? — 10. Zakaj je Jožef svoje brate terdó poskusil?

Izpolni, kar si obljubil, kakor Juda, naj te veljá, kar hoče. Tako je pokazal svojo ljubezen do očeta in do svojega brata Benjamina. Ves drugačen je zdaj, kakor tedaj, ko je bratom svetoval, Jožefa prodati. To je prava spreobrnitev in resnično poboljšanje.

Če si grešil, poboljšaj se;
In spet grešili vari se.

23.

Jožef se dá spoznati.

I. Mozes, 45.

Ko vidi Jožef serčno ljubezen svojih bratov do starega očeta in brata Benjamina, se ne more več premagati in ukaže vsem služabnikom vun iti. Ko je bil zdaj sam s svojimi brati, se jame na glas jokati, da so ga zunaj stoječi služabniki slišali. Na to reče svojim bratom: „Jez sem Jožef, — vaš brat! je li še živí moj oče?“

Bratje strahú stermé in kar besedice ne morejo pregovoriti. Zakaj vsa krivica, ki so jo bili Jožefu storili, jim je prišla na misel.

Pa Jožef jim ves prijazen reče: „Stopite bliže k meni! Jožef sem, ki ste me bili na Egiptovsko prodali. Pa nikanar se ne bojte! K vaši sreči me je Bog pred vami sem poslal, da vas lakote ohrani.

Zato me je poglavarja postavil vsej egiptovski deželi. Zdaj pa tecite k očetu in povejte mu: To ti sporoča Jožef tvoj sin: Bog me je postavil gospoda vse egiptovske dežele; pridi doli k meni in nikar se ne mudi! Prebival boš v naj lepšem kraju dežele; blizo mene bodi on in kar je njegovega. Zakaj še pet let bo lakota. Hitite in se kmalo zopet vernite in pripeljite sebó mojega očeta.“

In zdaj se Jožef oklene svojega brata Benjamina in se milo joka; in tudi Benjamin se joka; in jokaje kušuje vse svoje brate. Na to so še le zamogli njegovi bratje ž njim govoriti.

1. Kaj je Jožefa tako ganilo, da se ni mogel več solz zderžati? — 2. Kaj je storil, ko je bil sam s svojimi brati? Ktero je bilo njegovo prvo prašanje? — 3. Kakó je bilo bratom pri sercu, ko se jim je Jožef razodel? — 4. Kako jih je Jožef tolažil? Kaj se iz tega učimo? — 5. Kaj je rekel svojemu staremu očetu povedati? — 6. Kakó jim je na znanje dal, da jim vse prizanese? — 7. Kakó se imate obnašati, kedar vas kdo razžali?

Kdo ne bo tukaj s solznimi očmi proti nebesom pogledal in iz cele duše zaklical: „O Bog! kako dober si ti?“ Glejte, kako je Bog hudobno ravnanje bratov k dobremu obernil. Če se vam torej včasih slaba godí, o zaupajte v Boga, kateri vse hudo le kot pomagljeje k dobremu obrača.

Glejte pa tudi, kako žlahnodušno in ljubeznivo je Jožef svojim bratom odpustil; on jih nagovarja in tolaži, kolikor le more! Oj kakó lepo se sveti ljubezen med brati in sestrami? Vse rada odpušča, krivice in razžaljenja. Ne odpuščajte torej le z besedami, ampak z dobrotami povračujte jim, ki vas razžaljujejo. Zvesto posnemajte egiptovskega Jožefa.

S čem nam ljudje škodvati skušajo,
Usmiljen Bog v naš prid obernil bo.

Veselje očeta Jakopa.

I. Mozes, 46.

Med tem zasliši kralj, da so prišli Jožefovi bratje, in on in njegovi služabniki so bili tega veseli. Svoje lastne vozove napreže, da so šli po Jožefovega očeta in po njegovih bratov žene in otroke. Jožef da še vsakemu dvojno prazbje oblačilo, Benjaminu pa 300 srebernikov in pet praznjih oblačil. Ravno toliko denarjev in oblek pošlje svojemu očetu in še desetero oslic, z žitom in brešnom obloženih. Tako jih pusti iti, in jim pri odhodu še reče: „Ne prepirajte se po poti zavoljo tega, kar je bilo. Vse naj bo pozabljeno!“

Ko pridejo Jožefovi bratje domú k očetu, bilo so njih prve besede: „Jožef tvoj sin še živi in gospoduje po vsej egiptovski deželi!“ Jakop jim pa ne verjame. Ko mu pa vse od kraja povedó, kar jim je bil Jožef naročil, in mu vozove pokažejo, da se popelje v Egipt, mu je bilo, kakor bi se prebudil iz težkih sanj. Tedaj reče: „Dosti mi je, da le še moj sin živi; bom šel, da ga vidim, preden umerjem.“

Tedaj moli pobožni starček k svojemu Bogu; in Bog mu ponoči v prikazni govori: „Nikar se ne boj! Iz tvojih otrok bom storil na Egiptovskem velik zarod in jih zopet nazaj pripeljal.“ Zdaj se vzdigne s svojimi otroci in unuki (66 duš jih je bilo po številu) in z vsem, kar je imel, iz Kanaanske dežele proti Egiptu. Na meji Kanaanske dežele še daruje Bogu. Juda gre popred Jožefu povedat, da oče prihaja. Berž mu zdirja Jožef naproti. Komej očeta zagleda, plane z voza, se mu oklene okoli vratú, ga objema

in se joka od samega veselja. Jakop pa reče: „Zdaj pa rad umerjem, da sem le tebe še enkrat vidil!“

Jožef, ki se v svojem veličastvu ni sramoval očeta, ga pelje pred kralja. Zló ga je veselilo, viditi očeta tako pobožnega sina. Ukaže mu dati prebivališče v naj lepšem kraju na Egiptovskem, deželo Gosensko. In ondi je Jožef njega in njegove z vsim obilno preskerbel.

1. Kaj je storil kralj, ko je slišal, da so prišli bratje Jožefovi? — 2. Kaj ukaže storiti, da bi polajšal pot Jakopu in njegovim na Egiptovsko? — 3. Kakó je Jožef Benjamina obdaroval? Kaj je poslal svojemu očetu? — 4. Kaj je svojim bratom posebno priporočal, preden jih je pustil iti? — 5. Kakó je bilo staremu očetu pri sercu, ko njegovi sinovi s kraljevimi darmí domú pridejo, ter mu povedó, da njegov sin žíví? — 6. Ktero obljubo je Bog storil Jakopu v prikazni? — 7. Koliko duš je štela družina Jakopova pri odhodu na na Egiptovsko? — 8. Kdo sporočí Jožefu, da njegov oče prihaja? — 9. Kaj stori Jožef, ko zagleda svojega očeta? — 10. Kakó sprejme kralj Jakopovega očeta? — 11. Kje je Jakop s svojimi prebival? — 12. Kaj se učimo iz zadržanja Jožefovega do svojega očeta?

Jasno se nam kaže nad Jožefom čudno ravnanje božje previdnosti. Družina Jakopova je bila ob lakoti ohranjena in na Egiptovsko pripeljana. Šele zdaj sta poznala Jožef in Jakop, zakaj je Bog pripustil, da je on svojega naj ljubšega sina zgubiti mogel. — Ravno tako tudi mi pogosto ne zapopadamo poti Božjih, po katerih nas vodi njegova dobrotljiva roka.

Kakó lep izgled otroške ljubezni nam daje Jožef! On ljubi zdaj svojega očeta ravno takó, kakor tedaj, ko je še kot otrok po domačih tratah skakljal. Obdaruje ga, kolikor le zamore; skerbí zanj, žíví ga, delí vse ž njim, kar imá, in mu skazuje svojo serčno ljubezen. To je pridnih otrók naj več veselje, da zamorejo svojim starišem v starosti dobro storiti in jim njih ljubezen poverniti.

O ljubite in spoštujte svoje stariše tudi v starosti, posnemajte lepi izgled, ki ga vam Jožef daje, in ne sramujte se jih, če bi bili ravno nizkega stanú.

Presrečno se naj dete imenuje,
Ki starše svoje ljubi in spoštuje.

25.

Jakopova in Jožefova smert.

I. Mozes 48, 50.

Še sedemnajst let je živel Jakop na Egiptovskem srečno in veselo; in je doživel 147 let. Ko zbolí in čuti, da se mu čas smerti približuje, pošlje po svojega sina Jožefa. Jožef pride in pripelje seboj tudi svoja sina Efraima in Manaseta. Jakop — smerti blizo — se zravna v postelji, vzame svoja vnuka v naročje, ju kušne in blagoslovi, Jožefu pa reče: „Mislil sem enkrat, da ne bom gledal več tvojega obraza: pa glej! Bog mi da viditi tudi tvojih otrok.“

Dalje reče: „Glej, jez umerjem! pa Bog bo pri vas, in bo vas zopet pripeljal v deželo naših očetov. Tebi dam še en del več, kot tvojim bratom — namreč Sihemsko selo“.

Na to skliče Jakop vse svoje sinove k postelji in jih vse blagoslovi. Judatu pa še sosebno napové: „Kraljeva palica ne bo vzeta od Judata in njegovih mlajših, dokler Tistega ne bo, ki je namenjen biti poslan, — namreč Zveličar — in va-nj bodo upali vsi narodi.“

Vsem skupej še reče: „Pokopljite me v dvojno jamo v deželi Kanaanski.“ To izreče, se vleže in umerje.

Jožef, to viditi, pade očetu po obrazu, ga kušuje in se joka. Jožef ukaže mertvo truplo z dragimi mazili premaziliti in ga prepelje po kraljevem dovoljenju v Kanaansko deželo. Vsi Jakopovi svojci in mnogi imenitni Egipčani so ga spremljali. Tam ga pokoplje v pokopališču, ktero si je bil Abraham kupil.

Ko pridejo nazaj v Egipet, jame brate skerbeti, da bi se zdaj Jožef utegnil nad njimi zmaščevati zavoljo njih nekdanje hudobije. Zatorej mu sporočijo: „Ljubi brat! pred smertjo nam je tvoj oče zapovedal, da naj tebi rečemo: Prizanesi svojim bratom hudobijo, ki so jo tebi storili; zatorej odpusti nam, služabnikom Boga tvojega očeta!“ Pa Jožef se joka, to slišati. Ko pridejo bratje k njemu, se pred njim na kolena veržejo in rekó: „Glej, tvoji hlapci smo!“ On pa jim odgovori: „Nikar se ne bojte. Hudo ste mi namenili, pa Bog je vse v dobro obrnil. Ali moremo volji božji nasprotovati? Ne bojte se torej; vas in vaše otroke bom preskerbel.“

Jožef je doživel 110 let. Pred svojo smertjo reče bratom: „Jaz umiram zdaj. Bog vas bo pa varoval in preselil v deželo, ki jo je obljubil našim očetom. Tisti čas vzemite tudi moje kosti sebo.“ To so mu mógli obljubiti. In tako je zamerl poln vere v božje obljube mirno in veselo. Obilne solze so tekle za njim.

1. Koliko časa je živel Jakop na Egiptovskem? Koliko let je doživel? — 2. Kaj je storil, ko čuti, da se mu smertna ura približuje? — 3. Kakó je bilo imé Jožefovima sinoma? — 4. Kaj je rekel Jakop, ko je vidil svoja unuka? — 5. Kaj je Jožefu prerokoval? — 6. Kaj mu je dal v poseben del? — 7. Ktero čudovitno obljubo je storil Judatu? — 8. Kaj je umirajoči oče govoril svojim sinom zastran pokopališča? — 9. Ali je Jakopova smert Jožefa globoko zadela? — 10. Kje je ukazal ta dobri sin svojega očeta pokopati? — 11. Kaj je Jožefove brate po očetovi smerti skerbelo? Kako jih

- je Jožef potolažil? — 12. Koliko let je doživel Jožef?
 — 13. Kaj je djal bratom pred svojo smertjo? —
 14. Kje je hotel pokopan biti?

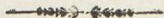
Smert Jakopova je nam izgled pokojne in mirne smerti pobožnih. Dajte nam zmiraj pobožno živeti in enkrat tudi tako mirno umreti! „Blagor človeku, ki skušnjave prestopi; dosegel bo krono življenja, katero je Bog obljubil vsem, ki ga ljubijo!“

Jožef je svojega očeta tudi skoz to častil, da ga je dal pokopati po njegovi volji. Ravno tako moramo tudi mi rajne častiti in jih pošteno pokopati. Tudi z merličem se mora lepó ravnati.

Moč hude vesti se pogosto še le pozno občuti, pa vendar huda vest nikdar ne umerje. To vidimo tudi nad skerbjo Jožefovih bratov. Svarilo za nas vse.

Sinovi Jakopovi so svojemu očetu smert polajšali, da so bili skoz več let v lepi zastopnosti med seboj živeli. Tako moramo vsi otroci svojim staršem z bratovsko zastopnostjo in preserčno ljubeznijo njih stare dni slajšati in jim tudi njih smert polajšati.

Pobožno živi, srečen boš,
 Pa si nebesa pridoboš.

IV. Mozes.

26.

Otrok Mozes v bičnatem jerbaščku.

II. Mozes, 1, 2.

Jakopovih otrok je postal sčasoma velik zarod. Po njih očetu Jakopu, ki mu je bilo tudi ime Izrael, se je reklo: „ljudstvo izraelsko, otroci izraelski ali Izraelci. Razdeljeni so bili v dvanajst rodov.

Stari dobri kralj je tačas zamerl; in novi nič ni hotel vediti od Jožefa. Sklenil je torej, jih zatirati. Zategavoljo jim je postavil oglednike, da naj jih priganjajo, po opekninah (ceglovninah) in na polji naj težje dela opravljati. Pa kakor neusmiljeno so ogledniki Izraelce k delu priganjali, jih je bilo vendar zmiraj več. Ko s tem ne more kralj svojega namena doseči, ukaže, vse novorojene izraelske fantiče v vodo pometati.

Bila je tistikrat neka dobra in bogaboječa žena. Zalo dete je imela. Že tri mesce ga je skrivala. Pa zdaj ga ne more več prikrivati. Splete torej jerbašček ali canjico iz bičevja, ga znotraj zasmoli, dete vanj položi in ga dene pri kraju v ločje. Morebiti — si je mislila — vendar Bog koga pošlje, da se usmili lepega otroka.

Otrokova sestra se je od daleč ustavila in dočakovala, kaj se bo zgodilo z dečkom. In glej, mili Bog je naklonil, da pride hči kraljeva k vodi. Zagleda jerbašček v ločju in koj ukaže eni svojih dekel ponj iti. Odpre ga in zagleda v njem dete, katero je vekalo. V zaupanju na božjo pomoč ga je njegova mati v vodo položila, da naj se ga Bog usmili. Bog gane serce kraljevi hčeri, in ona se ga usmili, rekoč: „Oh, ta je izraelskih otrok eden!“

Ko vidi od daleč otrokova sestra, da je kraljeva hči tako prijazna in da se jej dete tako usmili, stopi serčno k nji in jej reče: „Hočeš, da pokličem eno izraelskih žen, ktera bi otroka redila?“ — Kraljeva hči odgovorí: „Le idi, le.“ — Vsa vesela teče dobra deklica domú in pokliče mater. Mati berž pride in kraljeva hči jej reče: „Vzemi tega otroka, in redi mi ga; dobro te bom plačala.“

Tako je mati zopet nazaj dobila otroka in ga prav ljubeznivega fanta izredila. Ko pa odrase, ga vzame kraljeva hči k sebi za otroka, ga da v vsem egiptovskem znanju poučiti in mu da imé Mozes — t. j. iz vode oteti.

1. Zakaj so se Jakobovi otroci tudi Izraelci imenovali? Kako so bili razdeljeni? — 2. Ali je srečno življenje Izraelcov dolgo terpelo? — 3. Kako je bil novi kralj proti njim? — 4. Zakaj mu je to ljudstvo nadležno postalo? — 5. Ktere dela jim je nakladal, da bi jih zaterl? — 6. Kakšen nečloveški ukaz izdá, ko sperva ne doseže svojega namena? — 7. Kakó je skušala neka pobožna mati svojega otroka smerti rešiti? Kakó dolgo ga je skrivala? — 8. Kaj je storila, ko ga ni mogla več prikrivati? — 9. Kdo je od daleč stal, da bi vidil, kaj se bo z dečkom zgodilo? — 10. Komu je dal Bog tisti čas k vodi priti, da bi bilo dete rešeno? — 11. Kakó se je zgodilo, da je mati svoje dete nazaj dobila in ga po ukazu kraljeve hčeri izredila? — 12. Kakó je bilo imé detetu, katero je bilo tako čudovito ohranjeno? Kako je skerbela kraljeva hči za

Mozesa, ko je odrasel? — 13. S katerim izgledom morete dokazati, da usmiljeni Bog tudi za otroke skerbí?

Prav po primerleji se zdí, je prišla kraljeva hči k vodi; pa zgodilo se je tudi to, kakor vse na svetu, po božji volji in pod njegovim vladanjem.

Prav skerbno in ljubeznivo sestro vidimo v Mozesovi sestri; pri kraljevi hčeri pa je vse hvalo vredno njeno usmiljenje, kterega clo strah pred očetom ni mogel zadušiti.

Prav očitno je Bog nad Mozesom čuval, da je bil tako čudovitno ohranjen in na kraljevem dvoru v potrebnih vednostih podučen. Tako skerbí dobrotljivi Bog tudi za otroke.

Le terdno upaj! božja roka mila
Te bõ gotovo čudno ohranila.

27.

Mozes pri studencu.

II. Mozes 2, 3.

Mozes doraste prav jak in serčen mladeneč. Posebno ga boli stiska izraelskih otrok — svojih deželanov. Rajši hoče z zatiranim ljudstvom revež biti, kakor z bezbožnim vse bogastvo Egiptovsko deliti. Ozre se k Bogu — nevidnemu, kakor bi ga vidil, in se prav serčno potegne za svoje stiskane brate. Kralj mu torej streže po življenji in Mozes zbeží iz Egiptovskega. Pa Bog ne zapusti žlahnodušnega moža.

On pride v deželo Madjansko. Hoje ves truden se vsede pri nekem studencu. V tistem kraju je prebival bogaboječ duhoven. Jetro mu je bilo imé, in sedem hčeri je imel. Očetove ovce so pasle in ravno so čede prignale k studencu napajat. Mozes jim vode zajema in korita naliva. In ko jih neki zarobljeni

pastirji odriniti skušajo, se Mozes za nje potegne in njim ovce napojí. Po tem lepem djanju se je soznanil z očetom pastaric. Kakor hitro so domú prišle, so to očetu povedale. Oče reče: „Zakaj niste moža, ki vam je toliko dobrega storil, sebó pripeljale? Pokličite ga, da zajme z nami!“ — Berž ga pokličejo, in Mozes pride k bogaboječemu Jetru. Kmaló sta si bila všeč. Mozes mu mora obljubiti, da ostane pri njem, in Jetro mu da svojo hčer Seforo v zakon. Tako je postal rejeneč kraljeve hčeri v tuji deželi pastir, kakor so bili njegovi bratje.

1. Kakšen je bil Mozes kot dorašen mladeneč? — 2. Kako je bilo Mozesu, ko je vidil stisko Izraelcov? — 3. S čem je zgubil ljubezen kraljevo? — 4. Zakaj je mogel iz Egiptovskega bežati? — 5. Kam je Mozes zbežal? — 6. Kdo je bil Jetro? — 7. Kakó si je Mozes njegovo ljubezen pridobil? — 8. Kaj mu je mógel Mozes obljubiti? — 9. S kom se je oženil Mozes? — 10. Kdo je bila Sefora?

Glejte, kako serčno in krepko se je potegoval Mozes za stiskane rojake. To je prava serčnost, krivico ovirati in se za stiskane potegovati. Tudi tedaj, ko se za dobro in pravico poganjamo, se moramo strasti varvati in povsod zmerno in preišljeno ravnati.

Prijaznost nam pridobi prijatlov. To vidimo tudi nad Mozesom in Jetrom.

Delavne in pridne roké
Še nikdar niso stradale.

Goreči germ.

II. Mozes 4.

Mozes je pasel zdaj ovce Jetrove. Enkrat jih pripase daleč daleč v puščavo — tje do gore Horeba. Tukaj po tej samoti, kjer ni bilo drugega viditi, kakor semtertje kak germ, je Mozes pogosto premišljeval nadloge svojih bratov na Egiptovskem in molil za-nje k Bogu. Tako zamišljen zagleda na enkrat velik plamen v germu. Čudi se, da germ ne zgorí. Stopi bliže, kar zakliče glas iz plamena: „Mozes, Mozes!“ „Tu sem“, Mozes reče. Glas reče: „Mozes, ne hodi blizo; izzuj pred svoje čevlje; zakaj kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja. Jez sem Bog tvojih očetov, Bog Abrahamov, Izakov in Jakopov.“ Poln svetega strahú zakrije Mozes svoj obraz. Bog reče dalje: „Vidil sem nadlogo svojega ljudstva na Egiptovskem in slišal njegovo vpitje. Rešil bom Izraelce iz rok Egipčanov in jih peljal v dobro in prostorno deželo, v kateri se mleko in med cedí — v deželo Kanaan. Pojdi tedaj. Pošljem te k Faraonu, da moje ljudstvo pelješ iz Egipta.“ — Mozes pa odgovorí: „Kdo sem jez, da bi šel k Faraonu in izraelske otroke peljal iz Egipta?“ — Bog reče: „Jez bom s tebo; in to ti bodi znamenje, da sem te jez poslal: kedar boš moje ljudstvo iz Egipta izpeljal, mi boš na tej gori daroval. Idi tedaj, skličí starašine Izraelove ter jim povej mojo voljo. Idi potem ž njimi k Faraonu ter mu reci: Gospod izraelski nas je poklical, da mu darujemo v puščavi, torej daj nam iti tri dni hodá noter v puščavo.“ — Mozes pa odgovorí: „Ne bodo mi verjeli, da si me ti poslal.“ — Tedaj reče Bog; „Verzi palico, ki jo imaš v roki, na tla.“ Mozes jo verže in palica se v kačo spremeni.

Na to reče Bog: „Primi kačo!“ Mozes jo prime, in zopet je bila palica. In Bog reče: „Deni svojo roko v nedrije!“ — Mozes jo dene, in ko jo zopet izvleče, je roka vsa gobava. „Deni jo zopet v nedrije!“ mu reče Bog. Mozes jo dene in izvleče in bila je zopet čista. „Zavoljo teh znamenj,“ reče Bog, „ti bodo verjeli. Ako bi ti pa ne verjeli, vzemi vode iz Nila in jo izlij na suho, in voda se bo v kri spremenila.“ — Mozes se pa še izgovarja in pravi: „Oh, Gospod! nikoli nisem bil zgovoren; tudi nisem zgovorniši postal, kar si ti s svojim hlapcom govoril; zakaj jezik se mi spotika.“ — Bog pa mu reče: „Kdo je človeku usta storil? Ali kdo je stvaril glušca in mutca, slepca in vidica? Ali ne jaz, tvoj Gospod? Jaz bom s tebo in te učil, kaj naj govoriš.“ — Bog mu še obljubi, da ga bo njegov brat spremljal in namesti njega govoril.

Pokoren in ponižen stori Mozes po božjem povelji. Vzame od Jetra slovó, pustí svojo ženo in svoje otroke pri Jetru, prime za palico in se poda v Egiptet.

V puščavi mu pride naproti Aron, njegov brat. Mozes mu pové, kam ga Bog pošilja. Oba gresta skup, in skličeta starašine ljudstva izraelskega. Aron jim pové vse besede, ki jih je govoril Gospod; Mozes pa s palico čudeže dela. Vse ljudstvo je verovalo in Boga molilo.

1. Kje je dobil Mozes povelje, izraelsko ljudstvo iz Egipta peljati? — 2. Kakšen čudež je vidil v puščavi? — 3. Kaj je govoril glas iz germa Mozesu? — 4. Kam bi imel Izraelce peljati? — 5. Zakaj je htel Bog Izraelce rešiti? — 6. Kakó se je Mozes izgovarjal, ko mu Bog to povelje dá? — 7. Čigavo pomoč mu je Bog obljubil, da mu bodo Izraelci verjeli, da je res od Boga poslan? — 8. Kdo mu je imel na pomoč biti in namesti njega govoriti? — 9. Ali je Mozes ubogal bož-

jemu povelju? Kdo mu je na pomoč bil? — 10. Kaj so čudeži s palico pri ljudstvu premogli?

To je bila težka naloga za Mozesa, svoje stiskane rojake iz Egipta rešiti! Pa glejte, Bog vé, kaj stori in koliko vsak človek storiti zamore. Tudi po slabotnih osebah zamore Bog dobro storiti in svoje ime poveličevati. Bodite mu torej pokorni v ponižnosti, kakor Mozes.

Bog pošlje pomoč, kedar se je naj manj nadjamo. Tudi Izraelci gotovo niso mislili, da je njih rešitev že tako blizo.

Ko te tepe sila in nadloga,
Upaj si pomoči zgor od Boga!

29.

Čudeži božji.

II. Mozes, 4—10.

Mozes in Aron, osemdesetletna starčka, stopita pred kralja in mu naznanita božje povelje, rekoč: „To govori Gospod: spusti moje ljudstvo, da mi daruje v puščavi!“ Kralj ves prevzeten odgovori: „Ne poznam nobenega gospoda, da bi on meni zapovedoval. Ljudstva ne pustim iz dežele.“

Da bi kralja prepričal, da je res od Boga poslan, stori Mozes v imenu Gospodovem več čudežev, ki se jim sploh pravi desetero egiptovskih stisk.

1. On verže palico na tla in koj se v kačo spremeni vpricho kralja. Pa kralj se ne zmeni za to; še bolj ko popred stiskuje ljudstvo.

2. Mozes udari vpricho kralja s palico v reko Nil, in vsa voda se je spremenila v kri. Ribe po-

merjó v njej in nikdo je ni mogel več piti. Ta stiska je trpela sedem dni; pa vendar ni izpustil Faraó Izraelcov.

3. Po božjem pripuščenju prigomazi bez števila žab iz vseh rek, potokov in jezer, ki pokrijejo celo deželo. Vse živo jih je bilo po hišah, po izbah, po posteljih itd.; clo v kraljevem poslopju jih je bilo vse polno.

4. Ves prah na zemlji se spremeni v komarje, ki so nadlegovali ljudi in živino.

5. Grozno veliko merčesa prigomazi v kraljevo poslopje in v hiše njegovih služabnikov.

6. Strašna živinska kuga pride čez Egipet, ki vso živino pomori.

7. Černi tvorí se lotijo ljudi in živine.

8. Nastala je taka nevihta, da je nikdo ni pomnil. Nič ni bilo viditi kakor toča in blisk. Vse je pokončala in potolkla.

9. Oblak kobilic zakrije sonce in pokrije vso deželo. Vse drevje in rastlinje je ovenelo.

10. Taka gosta tma je pokrila Egipet, da tri dni ni vidil človek človeka.

Te stiske, ena hujša kot druga, so zaporedama zadevale Egipčane. Izraelci so bili ohranjeni. Vsako teh stisk je dal Bog popred po Mozesu Faraonu napovedati. Ob času stiske je Faraó vselej obljubil, da hoče Izraelce spustiti; kakor hitro pa je na Mozesovo prošnjo stiska prejenjala, se je zopet kesal in jih zopet ni htel spustiti. Zmiraj je dvomil, ali ga bo mogel Bog Izraelcov primorati, da bi jih izpustil.

Pa kar Bog sklène, se mora zgoditi. Kralj ne more ubraniti rešitve božjega ljudstva.

1. Koliko let sta imela Mozes in Aron, ko stopita pred kralja? — 2. Kaj sta napovedala kralju? — 3. Kaj je kralj na to odgovoril? — 4. Kaj je storil Mozes, da mu je kralj Farao verjel, da je od Boga poslan? — 5. Kaj so čudeži? — 6. Kakó se sploh imenujejo čudeži, ki jih je Mozes na Egiptovskem delal? — 7. Ktere so desetere egiptovske stiske? — 8. Ali so te stiske tudi Izraelce zadele? — 9. Ali je kralj ljudstvo berž spustil? — 10. Kedaj obetajo sploh ljudje poboljšanje in pokoršino? — 11. Kaj je tudi Farao ob času stiske obljubil? — 12. Kaj je storil, ko je stiska prejenjala? Nad čem je zmiraj dvomil?

Po čudežih, ki jih je Bog na Egiptovskem delal, je pokazal svojo pravičnost in vsegamogočnost, svoje usmiljenje in svojo prizanesljivost. Pokazal je svojo pravičnost in vsegamogočnost: ker je kaznoval nepokornega in prevzetnega kralja in ljudi prepričal, da je on Gospod nebes in zemlje, vode in suhega, človeka in živali, groma in bliska. Svoje usmiljenje in svojo prizanesljivost je pokazal, ker je ubogo izraelsko ljudstvo hotel rešiti iz nadlog in ker je kralju in njegovemu ljudstvu čas in priložnost dajal, ga kot pravega Boga spoznati, se k njemu verniti in se poboljšati. — Bojte se pravičnega Boga in ne uterjajte svojega serca, če vas kliče Bog k pokori. Ne bodite, kakor je bil Farao, neskerbni in terdovratni grešniki, ki pred Bogom in pred ljudmi poboljšanje obetajo, ako jih za njih grehe kaznovati žuga, kateri pa kmalo zopet za svoje obljube ne vedó, ako so bili za zdaj usmiljenja našli. Gotovo jih bo zažugana, le za nekaj časa odložena kazen zadela.

Ko Mozes kralju napové, da hoče ljudstvo rešiti, je kralj Izraelce še bolj stiskal. Tako se godí tudi današnje dni; navadno je tedaj sila naj večja, kedar se že rešitev bliža; da človek spozna, da pride rešitev od Boga.

Ko več človeku pomagati ni moč,
Mu pošlje usmiljen Bog svojo pomoč.

Večerja in odhod iz Egipta.

II. Mozes 11—13.

Ko Faraon na novo izraelskega ljudstva ne izpusti, stopita Mozes in Aron poslednjič pred kralja. „Tako govori Bog,“ mu rečeta, „o polnoči bo umerlo vse pervorojeno po Egiptu. Pri izraelovih otrocih pa kar pes ne bo čehnil. Potem pojdem in vse ljudstvo z menó.“ Kralj pa ostane terdovraten.

Noč nahaja. Vsak gospodar mora, tako je Bog po svoji očetovi skerbi ukazal, jagnje zaklati in ga speči, da se oskerbí za pot. Tudi je mogla vsaka gospodinja testo umesiti, da bi kruha imeli po poti. Popolnoma za odhod pripravljeni in s palico v rokah sedejo k mizi; z jagnjetovo kervjo pa morajo tudi hišne duri zaznamovati, da pojde angelj morije memo njih hiš in da bodo stiske ohranjeni.

Polnoč pride. Po vseh izraelskih hišah je bilo vse mlado in staro zbrano okoli pečenega jagnjeta. Nihče ni smel iz hiše. Zdaj se je izpolnilo božje žuganje. Vsak pervorojeni sin, od kraljeviča do prvega sinú naj manjšega najemnika, je pomerl. Tudi vsa pervina živine je poginila. Vsi prestrašeni puhnejo kralj in vse ljudstvo iz spanja. Strašno vpitje se je zaslišalo po vsem Egiptu. Ni bilo hiše, v kateri bi ne bilo merliča.

Še v noči pošlje kralj po Mozesa in Faraona, ter jima reče: „Napravite se in pojte, vidva in vsi otroci izraelovi! Vzemite tudi svoje ovce in goveda, in blagoslovita me, preden gresta!“ Ravno tako so tudi Egipčani Izraelce priganjali, da naj berž gredó iz dežele. Še tisto noč se podajo Izraelci, 600.000 odrasčenih mož bez žen in otrok, z vsimi čedami in hlapci, s srebrom in zlatom na pot. Bili so na

Egiptovskem 430 let. Vzamejo v naglici sebó umešeno testo, še preden se je bilo skvasilo, in tudi kostí Jožefove.

1. Po katerem čudežu je Mozes kralja premogel, da je izpustil ljudstvo? — 2. Kakó je bilo pri splošnem poginu pervine za Izraelce poskerbljeno? — 3. Kaj je mogel vsak gospodar in vsaka gospodinja storiti? — 4. Kakó so sedli za mizo? — 5. Zakaj so mogli z jagnjetovo kervjó hišne duri pomazati? — 6. Kaj se je zgodilo, ko je polnoč nastopila? — 7. Kaj so delali tedaj Izraelci? — 8. Kaj se je godilo po hišah Egipčanov? — 9. Kaj so storili Egipčani, ko so vidili smert svojih pervorojenih? — 10. Koliko je bilo Izraelcov, ki so šli iz Egipta? — 11. Koliko let so bili v Egiptu preživeli? — 12. Kaj so vzeli v naglici sebó?

Kar Bog obljubi, gotovo tudi izpolni, če se nam ravno v začetku zazdeva, da ne bo.

V spomin tega čudapolnega izhoda so praznovali Izraelci velikonočni praznik ali praznik opresnih kruhov. Ta praznik se zató tako imenuje, ker so se Izraelci v taki naglici iz Egipta podali, da so mogli testo opresno sebó vzeti.

Velikonočno jagnje, s kterega kervjo so Izraelci hišne duri pomazali, da so bili telesne smerti ohranjeni, je bilo podoba našega Zveličarja Jezusa Kristusa, kterega kri nas dušne smerti ohranjuje.

Farao je poslednič v to privolil, kar je Bog hotel; pa storil je to z nejevoljnim sercom, ne pa s ponižno pokorščino. Zatorej njegova pokornost Bogu ni dopadla. Bodite mu pokorni s ponižnim in voljnim sercom.

Želje naših sprednikov moramo tudi po njih smerti izpolnovati. Lep izgled nam dajejo Izraelci, kteri so bili kostí Jožefove po njegovi želji sebó vzeli.

Kdor se ne smili bližnjega,
Ta sam ni vreden usmiljenja.

Potop Egipčanov.

II. Mozes 14.

Z velikimi čudeži je Bog otroke izraelove iz Egipta izpeljal. Čuden meglen steber gre pred njimi in jim kaže pot. Po dne je bil temen, po noči ognjen. Pripelje jih v dolino blizo rudečega morja. Tu med dvema gorama razpnejo svoje šotore.

Ko Faraó sliši, da je ljudstvo odšlo, se je skesal. „Na noge,“ — je rekel kralj, — „in hitimo za njimi.“ Berž zbere svojo vojsko, napreže vojskne vozove, jo dere za njimi in jih doide v dolini ob morju.

Bila je že noč. Od vseh strani se vidijo otroci izraelovi od sovražnikov zajeti. Pred seboj vidijo morje, na desno in levo sterma skalovje, za seboj sovražnika. Strah in trepet jih obhaja. Mozes jim pa serce dela: „Ne bojte se! Gospod se bo za vas vojskoval.“

Zdaj vzdigne svojo roko, stegne v božjem imenu palico čez morje, in morje se je razgernilo. Topel veter dno posuši. Zdaj gredó izraelovi otroci po sredi skoz morje. Voda je stala kakor stena na njih desni in levi strani.

Kralj, konjiki in vsa vojska plane za njimi v morje. Ali na enkrat se uderó bliski in strele iz oblakov: Kola in kolesa, vse se potare in morje s strašnim hrupom zavezne Egipčane. Ne eden izmed njih ni ušel.

1. Pod čigavo posebno pripomočjo so šli Izraelovi otroci iz Egipta? — 2. Kdo jim je kazal pot? — 3. Kam jih je peljal meglen steber? — 4. Kje so se ušotorili? — 5. Ali je dal kralj Izraelcom v miru iti? Kaj je storil, ko je slišal, da so Izraelci odšli? — 6. Kje jih je Faraó došel? — 7. Kaj je Izraelcom posebno strah delalo, ko

Faraona za sebo zagledajo? — 8. Kakó so prišli Izraelci skoz rudeče morje? — 9. Kakó je kaznoval Bog Faraona in njegovo ljudstvo? — 10. Kaj se učimo iz te povesti?

Bog je pravičen. Strašno je kaznoval Egipčane za voljo terdovratnosti. Vsakemu povrača po njegovih delih; kakor so Egipčani otroke Izraelove v vodi potapljali, tako so tudi oni sami v vodi svoj grob našli. — Kdor pa v Boga zaupa, bo rešen iz nadlog, kakor vidite nad Izraelci. „Ako je Bog z nami, kdo zoper nas?“ Rimlj. 8, 31.

Glejte! kako strašno nesrečo je terdovratnost in termoglavnost kralju in njegovemu ljudstvu nakopala. O varite se tudi vi termoglavnosti in bodite zmiraj pripravljeni k vsemu dobremu.

Le glejte, v vsem ubogati,
Kar zoper božjo voljo ni.

32.

Božji čudeži v puščavi.

II. Mozes 16, 17.

Otroci izraelovi so bili zdaj čez morje, in se ušotorijo v puščavi. Ta puščava je bila neizmerno velika, vsa nerodovitna in divja; nikod ni bilo ne bajte ne njive, ne ceste ne steze. Dni hodá ni bilo viditi družega, kot nebó in pesek in golo pečevje. Skoz to puščavo jih pelje Bog. Po dne hodi pred njimi v podobi meglenege, po noči pa v podobi ognjenega stebra. Tako jim je bil Bog zmiraj vodnik.

Pa v tej puščavi kmalo niso imeli kaj jesti. Lakota hudo pritiska. Pa kje bi bilo kruha vzeti za toliko tavžent ljudí! Bog jim je doslej čudno pomagal; on tudi zdaj pomaga.

Zjutrej, ko rosa mine — glej, je bila puščava vsa bela, kakor bi jo bila slana opadla. Bile so to majhene bele zernica, kakor medena potica.

Izraelovi otroci se zavzamejo in zakličejo : „Oj ! Kaj je neki to ?“ Mozes reče : „Glejte, kruh je to, ktereга vam Bog pošilja. Naberite si ga!“ Vse ga nabira. Vsak ga toliko dobí, kolikor ga potrebuje. Ta kruh, ki se mu mana pravi, so dobili vsak dan in ga nabrali, samo v dan pred saboto — svojim praznikom — ga niso dobili. To mano je Bog Izraelcom dajal, dokler so bili v puščavi; in Mozes je mogel v spomin prečudne božje skerbí za Izraelce posodo polno mane shraniti za prihodnji zarod. Da pa v saboto niso mane dobivali, je bilo zategavoljo, ker je Bog hotel, da bi sedmi dan posebno posvečevali.

V drugem kraju puščave niso imeli vode. Še kapljice je ni bilo kje dobiti. Žeje so skorej poginili; otroci se jočejo in vekajo, in živina rujove. Zopet jim Bog pomaga. Po njegovem povelju udari Mozes vpríčo vseh s palico na skalo. Berž privrè studenec merzle vode iz nje, da si ljudstvo svojo žejo ogasi in svoje čede napoji.

1. Kje so se ušotorili po prehodu skoz rudeče morje? —
2. Kaj je puščava? Kakšno je tam? —
3. Kdo je bil tedaj v puščavi vodnik Izraelcom? —
4. Kaj jim je kmalo v puščavi zmanjkalo? Kdo jim je zopet pomagal? —
5. S čem jih je v puščavi živil? —
6. Kaj je bila mana? —
7. Koliko časa jim je Bog mano delil? —
8. Kteri dan niso mane dobivali? —
9. Zakaj je ta dan niso dobivali? —
10. Kaj je mogel Mozes storiti v spomin posebne skerbí za Izraelce? —
11. Odkod so jemali vodo v puščavi?

Kako jasno se nam kaže v teh zgodbah božja previdnost! Ravno tako čudovitno in dobrotljivo, kakor mano v puščavi, nam daje Bog vsakdanji kruh iz zemlje rasti. Vsak košček dobivamo le od njega. Spominjajte so vselej božje dobrotljivosti, kedar ga uživata!

Ti žito in terta bogato rodi,
Ga hvali delivca vseh dobrih darí.

Zapovedi božje, nezvestoba Izraelcov.

II. Mozes 19, 32—34.

Izraelci so prišli v puščavi do gore Sinajske. Mozes se poda na goro in Bog govori ž njim: „Čez tri dni, ko bo zapela trobenta, naj vse ljudstvo obstopi goro; do tistihmal naj se praznje napravi.“ — Vse se je zgodilo. Snažno se vsi oblečejo. Vsi se pripravljajo, kakor za velik in svet dan.

Tretji dan pride. Jutro napoči. In glej — začne se bliskati in germeti. Tamen oblak zakrije goro. Glasno zapoje trobenta. Vse ljudstvo se prestraši. Mozes jih pelje iz šotor — Bogu naproti. Obstopijo goro. Cela gora se kadí, gori in trese. Čedalje glasnejše poje trobenta.

Zdaj vse utihne in Bog govori. Razločno je bil slišati glas iz oblaka: „Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ki sem te rešil iz sužnosti egiptovske.“

1. „Veruj v enega samega Boga. Ne imej tujih bogov zraven mene. Ne izrezuj si podob, da bi jih molil.“

2. „Ne imenuj po nevrednem imena, svojega Boga.“

3. „Spomni se, da boš posvečeval saboto. Šest dni delaj in opravi vse svoje dela. Sedmi dan pa je sabota Gospoda, tvojega Boga. Ne opravljaj tisti dan nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne tujec, ki je znotraj tvojih vrat. Zakaj v sedmih dneh je Gospod stvaril nebo in zemljo, in morje in vse, kar je notri. Pa sedmi dan je počival; zatorej je blagoslovil Bog dan sabote in ga posvetil.“

4. „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.“

5. „Ne ubijaj.“
6. „Ne prešestuj.“
7. „Ne kradi.“
8. „Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.“
9. „Ne želi svojega bližnjega žene.“
10. „Ne želi svojega bližnjega hiše, ne njive, ne

dekle, ne vola, ne osla in ničesar, kar je njegovega.“

V strahu in trepetu je stalo ljudstvo ob gori in je zaklicalo: Vse, kar je Gospod govoril, bomo spolnovali.“

Ko Bog izgovori te besede, gre Mozes verh gore, in ostane ondi 40 dni in 40 noči. Tu mu da Bog dve kamnitni tabli, na katerih so bile zapisane Božje zapovedi.

Dasiravno so Izraelci toliko in tako velikih dobrot od Boga sprejeli, so mu bili vendar nehvaležni, nezaupni in nepokorni. Večkrat so želeli nazaj na Egiptovsko v prejšne nadloge. Vedno so godernjali zoper Mozesa in Arona in so ju hteli clo kamnjati. Mana jim ni več dišala. Bila jim je preslaba. Enkrat so zdihovali in govorili: „Kdo nam da mesa jesti?“ — Tedaj jim pošlje Bog topel veter od za morja in neštevilne trope prepelic, ki so v šotoru in dan hodá dva seznja visoko okoli šotora letale. Veliko jih Izraelci polové in jih okoli ležišča poobesijo. Pa še preden so vseh pojedli, so zboleli, in veliko število jih je pomerlo. Kraj, kamor so zagrebli pohotno ljudstvo, imenovali so grobe pohotnosti.

Pa to še ni bilo zadosti. Izraelci so kmalo pozabili obljube: spolnovati deset božjih zapovedi. — Ko se je Mozes še na gori mudil in od Boga kamnite table prejel, na ktere so bile zapisane božje zapovedi, so že grešili zoper prvo božjo zapoved. Prisilili so Arona, da jim je ulil zlato tele in mu altar postavil. Tega malika so molili kot Boga, kakor neverniki. — Ko pride Mozes z gore in malikovanje ugleda, se

silno razserdí; zdrobi tele, ukaže vse pomoriti, ki so temu maliku darovali, in gre odpušcanja prosit. „Oh“, je rekel Bogu, „strašno pregreho je storilo ljudstvo! O prizanesi jim te hudobije, če ne — rajši mene izbrisi iz števila živih, ki jih imaš zapisane v svojih bukvah!“ — Pa Bog mu odgovori: „Tistega bom izbrisal iz svojih bukev, kdor se zoper mene pregreši. Ti pa idi in pelji ljudstvo, kamor sem ti rekel. Prišel bo pa dan, da jih bom kaznoval zavoljo tega greha.“ Na to mu Bog dá še dve novi tabli in Mozes ji je mogel shraniti v leseni, bogato pozlačeni skrinji, nad katero je bil razpet krasno pisan šotor. Imenovali so to skrinjo — skrinjo zaveze — in šotor — snidni šotor ali snidnico, ker so božje zapovedi, v nji hranjene, delale zaveze med Bogom in ljudmi. V spomin, da jim je Bog na gori Sinaju zapovedi dal, so praznovali Judje vsako leto binkožtni praznik, in v spomin zelenih šotorov, v katerih so mogli v puščavi prebivati, so obhajali — praznik zelenih šotorov.

1. Po kom je dal Bog Izraelcom deset zapovedi? — 2. Kje jih je Mozes sprejel? — 3. Kakó se glasijo desetere zapovedi? — 4. Kaj je obljubilo ljudstvo, ko mu je Bog svojo voljo razodel? — 5. Komu je bilo pripuščeno, se na goro podati? — 6. Kako dolgo je ostal Mozes na gori? — 7. Kaj je sprejel na gori od Boga? — 8. Kakó so se zadržali Izraelci pred Bogom, ki so toliko dobrot od njega prejeli? — 9. Kaj so tirjali od Mozesa in Arona? — 10. Od kod so dobili prepelice? — 11. Kakó se jim je godilo, ko so se jih prenajedli? — 12. Kakó so imenovali kraj, kjer so pohotne ljudi zakopali? — 13. Zoper katero zapoved so grešili Izraelci, ko se je Mozes na gori mudil? Kakó zoper prvo zapoved? — 14. Kaj je storil Mozes, ko z gore pride in tele moliti vidi? — 15. Kakó je kaznoval Bog ljudstvo zavoljo te nepokorščine? — 16. Kje so bile table z desetimi zapovedi hranjene? — 17. Kaj je bila skrinja zaveze? Od kod je dobila imé? — 18. Zakaj so ob-

hajali Judje binškoštni praznik, zakaj praznik šotorov?

Po božjih zapovedih je htel Bog človekom posebno svojo svetost razodeti, ktera vse dobro ljubi in hudo sovraži, in tudi hoče, da bi tudi ljudje vse hudo čertili, dobro delali in sveto živeli, kakor je Bog svet. — Božje zapovedi so torej človeku pot k popolnomasti in izveličanju. Dajte nam vse žive dni zvesto po tajistih živeti!

Bog nas hoče le usrečiti. Kdor po božjih zapovedih ravna, more vsigdar zaupljivo svoje oči proti nebesom povzdigniti. Kdor pa ne dela, kar Bog hoče, si napravlja sam terpljenja brez števila; on nima ne mirú ne pokoja. — Ako zapovedi božje spolnujete; bote srečni vse žive dni in tudi tam v večnosti.

Kako nehvaležno in bezbožno se je zaderžalo ljudstvo izraelsko! Pozabilo je božjih dobrot, je godernjalo zoper Mozesa, se je nezmernosti udalo, od Boga odpadlo in malika molilo. Pa kako strašno jih je kaznoval Bog! — Zvesto torej spolnujte zapovedi Gospodove: Sovražite in studite vse hudo in ljubite iz cele svoje duše Boga in ljudi, kakor Mozes.

Le gerda nehvaležnost zabi stvarnika;

O vari se, mladina! greha takega.

34.

Mozes vidi obljubljeno deželo in umerje.

IV. Mozes 13. 14. V. Mozes 34.

Po toliko dokazih božje pravičnosti, ki jih je zavoljo svoje terdovratnosti tepla, so se bližali Izraelci Kanaanski deželi, cilju svojega potovanja.

Mozes pošlje iz vsakega rodú enega moža, in med njimi tudi Jozvata in Kaleba, gledat obljubljene dežele. Jozva in Kaleb rečeta: „Zares je dežela,

kjer se mleko in med cedí. Poglejte le sadje, ki tam rase.“ Da svoje besede poterdita, prineseta smokv, granatov in velik grozd, ki sta ga dva moža na drogu nesla. Uni možje pa povedó, ko nazaj pridejo, veliko laží; močno grajajo deželo in pravijo, da jih v njej drugega ne čaka, kakor smert. Tem lažem verjamejo ljudje bolj kakor božjim besedam. Po vseh šotorih zaženó jok in krič; nazaj v Egipet hočejo iti ali v puščavi umreti. Zategavoljo jih je kaznoval Bog veliko tavžent, ki so godernjali. Do konca štiridesetih let, ki so jih mogli zavolje svojo nepokorščine in nezaupanja do Boga še v puščavi preživeti, so pomerli vsi 600.000 odraščeni možje, kar jih je bilo iz Egipta prišlo; le Jozva in Kaleb sta ostala. Čisto nov zarod je med tem prirasel. Bili so zdaj zgolj mladi ljudje štiridesetih let ali še mlajši.

Tudi Mozesu ni bilo dano priti v obljubljeno deželo. Bog mu razodene, da se mu bliža smertna ura. Le enkrat ni prav terdno zaupal v Boga, ker je dvomil, ali bo na prvi mah, ko bo s palico udaril, pritekla voda iz skale.

Pred svojo smertjo pokliče Mozes še enkrat vse izraelove otroke, se posloví in jim prav po očetovsko k sercu govori:

„Glejte“, jim reče, „jez moram v tej puščavi umreti in ne pojdem čez reko Jordan. Vi pa čez-nj pojdete, in bote lepo deželo v last prejeli. Oh, ostanite zvesti Gospodu, svojemu Bogu, kateri je toliko velikega in dobrega storil nad vami. Ljubite Gospoda, poslušajte njegov glas, deržite se ga zvesto ter mu bodite pokorni. — „Poslušaj Izrael“, dalje pravi, „Gospod je naš Bog, je edin Bog. Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih močí. Te besede, ki ti jih dans govorím, si vtisni v svoje serce; premišluj jih in jih pripoveduj svojim otrokom, da jih bodo tudi oni

premišljevali. To delaj, kedar v svoji hiši sediš, kedar si na popotvanji, kedar se vlegaš in kedar vstajaš.“ Obljubil jim je obilen blagoslov Gospodov, ako njegove zapovedi spolnujejo, in zažugal strašno kletev, ako ne spolnujejo božjih zapovedi.

Na to da Mozes ljudstvu še to obljubo: „Glejte“, je djal, „preroka, kakor mene, bo Gospod, tvoj Bog, izmed vaših bratov obudil. Njega poslušajte, karkoli vam poreče. Kdor ga pa ne posluša, bo iztrebljen izmed ljudstva.“ — Kako imenitna je bila ta obljuba, in nad kom se je spolnila, bomo pozneje slišali.

Na to položi Mozes po božjem povelji na Jozvata roké in ga postavi pred vse ljudstvo, da naj bo odsihmal njemu pokorno.

Zdaj gre Mozes po božjem povelji na goro Nebo. Ondi se mu Bog prikaže in mu pokaže od tod celo deželo Kanaansko. „Glej“, mu je rekel, „to je dežela, ktero sem Abrahamu, Izaku in Jakopu obljubil. Z očmi jo zdaj vidiš, — pa va-njo ne pojdeš.“ — Mozes, hlapec Gospodov, je umerl na gori. Gospod ga je pokopal. Njegovega groba ni nikdo zvedel. Bil je 120 let star, ko je umerl. Njegove oči niso bile otemnele, in njegove moci ne opešale. Ljudstvo ga je objokovalo 30 dni.

1. Kaj je storil Mozes, ko se je ljudstvo izraelsko bližalo deželi Kanaanski? — 2. Kakšne vesti sta prinesla Jozva in Kaleb? — 3. Kaj so uni možje povedali? — 4. Kaj so storili Izraelci, ko so to slišali? — 5. Kako so bili kaznovani, da so lažnikom bolj verjeli kakor Bogu? — 6. Zakaj tudi Mozes ni prišel v obljubljeno deželo? — 7. Kakó je Mozes opomnil ljudstvo ravno pred svojo smertjo? — 8. Ktero imenitno obljubo je dal Mozes ljudstvu ravno pred svojo smertjo? — 9. Koga je odločil Bog za njegovega naslednika? — 10. Ktero veselje mu je napravil Bog na gori Nebo, da bi mu smert poslajšal? — 11. Kdo ga je pokopal? — 12. Koliko je bil star, ko je umerl?

Pogled obljubljene dežele je Mozesa serčno razveselil: veseli se zavoljo svojega ljubljenega ljudstva, zahvali Bogu in mirno in veselo v Gospodu zaspi. Tako, kakor Mozes, umerje pobožni in pravični, kteremu je bilo v življenji zmiraj mar božje časti in sreče svojega bližnjega.

Le dobrega ti bodi mar vse žive dni:
Ker le taisto tebi v večnost tje sledi!

Opeljbljena dežela.

V. Sodniki.

34.

Obljubljena dežela.

Leto 2553 od stvarjenja svetá, 1447. pred Kristusovim rojstvom.

Po Mozesovi smerti pripelje Jozva izraelsko ljudstvo v obljubljeni deželo. Pridejo do reke Jordana, koja jih je ločila od dežele Kanaanske. Tedaj jim Jozva reče: „Posvetite se, zakaj jutri bo Gospod velik čudež storil nad vami. Glejte, skrinjo zaveze bodo pred vami nesli v reko Jordan, in ko se duhovniki, ki jo nesó, vode dotaknejo, se bo voda razdelila, da skozi njo iti zamorete. Zatorej na novo spoznajte, da je živi Bog med vami in da vam bom Kanaan v roke izročil.“ — Drugega dne se vzdignejo najpopred duhovniki s skrinjo zaveze in ko do Jordana pridejo, se voda razdeli, da gredó po suhem skozi njo. V strugi (vodotoku) pa obstojé, da je bilo celo ljudstvo skozi reko; potem gredo tudi oni s skrinjo zaveze na uno stran. V spomin te čudne božje pomoči da Jozva dvanajst kamnov iz Jordana prinesli in jih tam po koncu postavi, kjer je bilo ljudstvo iz vode na uno stran prišlo.

Zdaj so bili Izraelci na cilju svojega potovanja. Bog je nehal jim deliti mane, ker so se zdaj lahko redili Kanaanskega sadovja. Bilo je ob času ječmenove žetve in praznovali so veliko noč.

Pa v deželi so prebivale zdaj druge ljudstva, malikovavci, kateri so izmišljenim malikom lastne svoje otroke sožigali. Ti pa so se zapirali v svoje terdne mesta z visokim zidovjem in ni jim bilo všeč, da bi se otroci Abrahamovi razširjali v njihovi deželi. Ali Bog jih kaznuje zavoljo njih grehov in dá Izraelcom zmagati. Prišli so do mesta Jeriho in mestno zidovje se je koj razsulo, ko trobente zapojó. Kanaanske prebivavce je Jozva (ker je bila mera njih grehov že polna) čisto premagal. Premagal je 31 kraljev. Izraelci so potem na hribu Haleb oltar sozidali in so hvalili Boga za vse, kar jim je bil podelil.

Zdaj pa razdelí Jozva deželo med dvanajstere rodove. Dežela je bila dobra. Studenci in potoki so napajali doline in griče. Lepa pšenica in ječmen, vino, jabelka in fige so obilno rodile. Vsega je bilo dosti. Sadovja, paše in medú je bilo obilo.

Ko Jozva vse poravná, zbere vse Izraelsko ljudstvo v Sihemu, da bi od njega vzel slovo, preden umerje. Opominja jih še vseh božjih dobrot; ponoví zvezo med Bogom in ljudstvom in jih prosi, naj se vsigdar ogibljejo malikov, naj zmirom častijo le edinega svojega Boga. Ljudstvo je vse obljubilo. V spomin vsega tega je postavil Jozva kamnit spominek in je kmalo potem umerl, 110 let star.

Po Jozvetovi smerti Izraelci niso storili, kar jim je bil Bog naročil: niso ajdov popolnoma iztrebili, kakor jim je bilo naloženo. Združili so se ž njimi, so se naucili grešiti in so zapustili clo Boga. Zató jih je pa tudi Bog zapustil, ter jih izročil sovražnikom, kateri so jih terdo stiskovali. Če so se pa potem spet spokorili in Boga prosili, jim je poslal

modre in krepke možé, ki so se imenovali sodniki in ki so ljudstvo rešili od sovražnikov. Tako se je zgodilo tudi tedaj, ko so Izraelci pod Madianiti mnogo terpeli. Vsako leto, če so Izraelci že žito bili vsejali, so prihruli Madianiti in Amalekiti in so poteptali ves živež in niso ničesar pustili. Sedem let so tako ravnali. Ali ko so Izraelci Boga pomoči prosili, je prišel angelj k Gedeonu, ter ga opominjal in mu moč podelil, naj bi rešil svoje rojake. In spet so jo uderli soražniki čez Jordan, ali Božji duh je živel v Gedeonu. Jel je trobentati in je klical Izraelce na boj. 32.000 vojšakov se je zbralo. Dva čudeža je Bog storil in je uterdil Izraelce. Gedeon je peljal svojo vojsko proti sovražnikom. Gospod pa mu je djal: „Preveč imaš ljudstva, zato ti ne bom v oblast izročil Madianitov; lahko bi Izraelci potem djali: „Mi smo se sami rešili.“ Idi tedaj in oglasi v taboru: „Kdor se bojí, naj ostane domá!“ — In 22.000 vojšakov je ostalo domá. Le 10.000 je bilo pogumnih. Pa še teh je bilo preveč. Gedeon jih je mogel peljati do nekega studenca. Vsi so pokleknili, in nekteri so pili pripognivši glavo do vode, drugi pa so z rokó zajemali vode. 300 jih je pilo iz roke in ti so bili izvoljeni, da bi rešili celo ljudstvo; vse druge pa je mogel Gedeon po Božji volji razpustiti. — Vsakemu teh tristo da Gedeon trobento in glinjast verč, in v verču gorečo bakljo. „Storite vse, kakor bom jaz storil“ — jim je djal. — Po polnoči se bližajo Madianitom, ki so vsi spali. Na treh stranéh se ustavijo okoli sovražnega tabora, v katerem je bilo 135.000 vojšakov. Gedeon gre v taborišče, zatrobenta močno, ubije verč in suče gorečo bakljo. „Meč Gospodov in Gedeonov!“ kliče glasno in vsi izraelski vojšaki vse ravno tako napravijo. Strah in trepet obvzame Madianite, kričijo in tulijo in začnejo bežati. Ali Gospod jih je takó zmedel, da so eden drugega pobijali. Begune pa je

preganjal Gedeon, in vsa vojska je bila skor pogubljena.

1. Kdo je po Mozesovi smrti pripeljal Izraelce v obljubljeni deželo? — 2. Kako so prišli čez reko Jordan? — 3. Kaj bi bili imeli vnovič spoznati? — 4. Zakaj jim je Bog nehal dajati mane? — 5. Kdo je prebival tedaj v Kanaanu? — 6. Ali so se mirno vselili Izraelci v deželi? — 7. Zakaj je dal Bog zmagati Izraelcom? — 8. Kakó so si osvojili mesto Jeriho? — 9. Koliko kraljev je Jozva premagal? — 10. Kaj je počel Jozva s pridobljeno deželo? — 11. Kakšna je bila dežela? — 12. Kaj je počel Jozva malo pred smertjo? — 13. Kako je opominjal ljudstvo? — 14. Koliko star je bil, ko je umerl? — 15. Zakaj je po Jozvetovi smrti Bog ljudstvo zapustil in ga izročil v oblast sovražnikom? — 16. Po kom jih je rešil Bog, če so ga pomoči prosili? — 17. Kdo so bili sodniki? — 18. Kteri sodnik je rešil Izraelce Madianitov? — 19. S koliko vojšaki je mogel Gedeon sovražnike pobiti, in kako je spoznal, kteri da imajo domá ostati? — 20. Kaj je počel Gedeon, ko je bil Madianite skor čisto pogubil?

Težave in nadloge, ki so jih Izraelci terpeli, preden so si osvojili obljubljeni deželo, so enake težavam, ki jih imate prestati, če hočete v nebesa priti. Ali koliko lepše so še nebesa, kot naj gorša in naj rodovitniša zemlja! Trudite se torej, pa si jih pridobite. Tam je pokoj, tam veselje, tam naše pravo življenje! Gedeon naj vam bo izgled, kako Bog ponižno zaupanje plačuje, kako skesane grešnike odrešuje.

Nikar v zadregah ne obupati:

Kar prav je, stor'! za drugo Bog skerbí.

Pobožni Job.

(Iz bukev Job).

Ta čas je živel v deželi Hus nek pobožen mož, po imenu Job. Bil je zlo premožen in bogaboječ. Imel je sedmero sinov in troje hčeri. 7000 ovac, 3000 kamel, 400 parov volov, 500 oslic in mnogo služabnikov je bilo njegovih.

Job pa je bil tudi usmiljen do vseh ljudi. Lahko je sam sebi djal: „Ali sem kdaj kaj odrekel ubogim, če so me prosili? Ali je kdaj udove oko žalostno po moji pomoči gledalo? Ali sem kdaj zavžil sam kak grizljeje, da bi ne bil tudi sirotam kaj podelil?“ — Svoje otroke pa je odrejał Job v strahu Božjem in je bil pravi služabnik Gospodov.

Bog je dovolil satanu, da je smel Joba skušati, ali je dosti bogaboječ; in satanova kljubnost je storila, da je Job v kratkem vse svoje bogastvo in vse svoje otroke zgubil. Nekega dne so vsi Jobovi sini in vse hčeri pri starejšem bratu jedli in pili, kar pride Jobu novica, da so Sabeji vse njegove vole in oslice odgnali, hlapce pa pomorili. Še ni izgovoril mož, ki je prinesel to novico, že pride drug in oznani, da je ogenj iz nebes vse ovce in pastirje požgal. In še ni izgovoril drugi mož, že pride tretji in pravi, da so Kaldejci vse kamele odpeljali in hlapce z mečmi posekali. Še je ta govoril, se bliža glej! četerti mož in oznani, da je hud vihar hiše, naj starejšega sina poderl in vse otroke pobil. Zdaj vstane Job, si razterga obleko, moli Boga in kliče: „Gospod mi je dal, Gospod mi je vzel. Kakor je bilo Gospodu všeč, tako se je zgodilo. Bodi češčeno Gospodovo imé!“

Gospod Bog je satanu dovolil, naj še dalje Joba skuša. Od pete do glave se mu je začelo gnojiti. Po glavi so mu strašivne misli vrele. Malokdaj je zatisnil oči, in če je zaspal, precej ga zbudijo grozovitne sanje. Lice mu je bilo zateklo bridkih solz, oko se mu je stannilo. Iz nebes mu ni bilo tolažbe, v svojem sercu ni našel pomoči. Hlapci, dekle, žlahta, clo njegova žena, vsi so ga zapustili. Takó je ležal na gnoju in si s čepino gnojilo iz ran iztiskal. Povsod so ga psovali in zaničevali; clo njegova žena ga je zasmehovala. Svoji ženi pa je djal Job: „Ti govoriš ravno, kot ena izmed neumnih žen. Če dobrote prejemamo iz Božjih rok, zakaj bi tudi nadlog ne prejemali?“

Troje prijateljev je prišlo Joba tolažit. Ko jim je Job tožil svoje težave, so ga kregali, zakaj je tako hud grešnik. Djali so, da Bog le hudobneže tako zlo kaznuje. Job jih je skušal prepričati, da se motijo. — Zadnjič pa je Bog sam to reč razsodil in je ukazal, naj Job Bogu daruje in za nje prosi: potem jim hoče odpustiti. Zgodilo se je in Gospod je uslišal Jobovo molitev za prijatelje.

Bog je Jobu spet vse bogastvo povernil in mu je še enkrat toliko dal. Dal mu je tudi 7 sinov in troje hčeri. Job je še doživel, da so se mu rodili vnuki in vnukov vnuki: star pa je postal 140 let.

1. Kdo je bil Job? Kako bogat je bil? — 2. Kako je živel? Kaj je zamogel po pravici sam od sebe reči? — 3. Kako je ta zvesti Božji služabnik svoje otroke odreja? — 4. Kdo je bil kriv, da je Job v kratkem vse svoje bogastvo in vse svoje otroke zgubil? Kako se je to zgodilo? — 5. Kako se je Job tolažil v svoji nesreči? — 6. Kako hudo ga je satan skušal na telesu in sercu? — 7. Kaj so počeli Jobovi prijatelji in Jobova žena? Kaj so mu djali, ko jim je Job svoje težave tožil? — 8. Kako je sodil Bog med Jobom in med prijatelji? — 9. Kakó je bil

konec vsega tega? Kako je Bog poplačal zaupanje in poterpežljivost? — 10. Koliko je bil Job star, ko je umerl?

Glejte! kakó težko Bog pravične skuša. Job je bil pobožen in resničen spoštovavec Božji, in vendar je zgubil vse: čede, sinove, hčeri in zdravje, le poterpežljivosti in zaupanja ni zgubil. Vsi — še clo njegova žena — so ga zaničevali, prijatelji so mu djali, da je hudobnež; in vendar Job ni obupal, ni godernjal zoper Boga, še opominjal je svojo ženo, je skušal prijatelje boljšega prepričati in je Boga za-nje prosil. „Bog je dal, Bog je vzel; on mi spet lahko dá. Češčeno bodi njegovo imé!“ tako se je tolažil. In glejte! Bog mu je vse dvakrat povernil. — Ljubi moji! Bodite tudi vi poterpežljivi, če vas nesreča zadene. Ne pozabite, da Bog svoje zveste služabnike skuša in v dobrem vterduje. — Pomislite to, in še boljši bodete po nesreči.

Kdor rad terpi, terpi lahkó:
Terpljenje kmal minulo bo.

37.

Rut, dobra in pobožna sinaha v Izraelu.

Iz bukev Rut.

Enkrat je Bog Izraelcom hudo dragino v Kanaan poslal zavoljo njihovih grehov. Elimeleh iz Betlehema se torej podá s svojo ženo Noemi v Moabitsko deželo. — Tam pa umerje in zapustí udovo Noemi in dvoje sinov. Sina sta se oženila in sta vzela dve Moabitski ženi Orfo in Rut. — Čez deset let umerjeta tudi sina. Ker je lakota v Kanaanu nehala in so spet rodovitne leta prišle, je šla Noemi spet v svojo domovino in sinahi ste jo spremljale.

Daleč so že prišle. Zdaj pa premisli Noemi, da je uboga in da ne bo mogla svojih sinah preživiti. Pravi jima tedaj: „Vernite se spet domú k svoji ma-

teri. Bog vama poverni, kar ste vé meni in ranjkima storile.“ In kušnila je obé. Ali hčeri se nočete verniti. Noemi jima pravi: „Čemu pojdete z menó! Saj vama ne morem nič pomagati. Vajna reva bi le mojo pomnožila. Glejte, oblagodarjena in bogata sem prišla k vam, ubogo in zapuščeno me Bog nazaj pelje. Orfa se zadnjič dá pregovoriti, vzame od taše slovó, jo kušne in se verne domú. Rut pa ostane in reče: „Kamor ti pojdeš, pojdem tudi jaz; kjer ti ostaneš, ostanim tudi jaz; tvoje ljudstvo bo moje ljudstvo; tvoj Bog naj bo moj Bog. Jehova naj čuje mojo prisego: „Le smert me bo ločila od tebe!“ — Noemi je bilo všeč.

Noemi in Rut, obé siroti, pridete v Betlehem, kjer so se vsi veselili, Noemi spet viditi. Bilo je ravno o ječmenovi žetvi. In Rut pravi: „Noemi! če ti je prav, grem na polje klasja pobirat, ki ga puščajo ženjice za sebó, kjer mi ga kak dober gospodar pobirati pripustí.“ „Le idi na polje, moja hči!“ — odgovorí Noemi. In Rut gré. Bog pa oberne, da pride Rut ravno na polje, kateró je bilo Bocovo, nekega prav pravičnega in bogatega moža. „Kdo je ženska, ki klasje pobira?“ praša Boc, pridši na njivo. Ženjice mu denejo: „Ta ženska je sinaha Izraelske Noemi, ki je ravno iz Moabske dežele se vernila. Prosila nas je, da naj pobira raztrošeno klasje. Na vse zgodaj že je prišla in zmirom še pridno nabira.“

Tedaj ji pravi Boc: „Moja hčerka! ne hodi na kako drugo njivo, ampak stopaj za mojimi deklami, koderkoli žanjejo. Ukazal bom svojim hlapcom, da ti ničesar žalega ne storijo. In če si žejna, pij iz posodev mojih dekel.“ — Ponižno odgovori Rut: „Kakó sem zaslužila toliko dobrote, ker sem vendar tujka?“ Boc pa je djal: „Vse sem zvedel, kar si svoji materi po smerti svojega moža storila. Bog ti plačaj, kar si Noemi storila.“ In Boc je ukazal svoji družini, naj bodo dobri ubogej Moabitki.

Ko je bilo opoldne, pokliče Boc Ruto in pravi: „Pojdi in zajmi z nami.“ Rut prisede in Boc jej nalaga jedi, ona pa je jedla in je še nekoliko hranila za svojo mater. In precej je spet ustala in je pobirala spet klasje do večera. In Boc je tudi še ukazal svojim ženjicam, naj navlašč več klasja puščajo za seboj, da bo deklica več dobila. Zvečer pa Rut otepe nabrano klasje, in prinese tri polovnike ječmena domú. In ko čuje mati imé Boc, je djala: „V žlahti sva si. Bog mu poplačaj njegove dobrote.“

Vsak dan je Rut klasje pobirala, dokler je bila žetev. In Boc je prišel k Ruti, ter ji je djal: „Nikdar se nisi menila ne za bogate, ne za uboge možé. Celó mesto vé, da si pridna. Če ti je všeč, te jaz vzamem v zakon.“ — Vsi so Bocu srečo želeli in Rut je bila kmalo Bocova žena. — Bog jima je dal sina Obedá. Obed je bil oče Izajev in Izaj je bil oče kralja Davida.

1. Kdo sta bila Elimeleh in Noemi? — 2. Zakaj sta zapustila Kanaan? — 3. Kaj je počela Noemi po smrti svojega moža, in ko je lakota v Kanaanu nehalá? — 4. Kdo jo je spremljal v Kanaan? — 5. Kaj kej lepega veste od otroške ljubezni ženske Ruti? — 6. Kakó se je bogati in pobožni Boc z Rutjo soznani? — 7. Kaj je lepega storil Boc? — 8. Kakó si je Rut pridobila Bocovo ljubezen? — 9. Kaj je nagnilo Boca, da je ubogo Rut v zakon vzel? — 10. Kakó je bilo imé Bocovemu sinu? — 11. Zakaj je Obed imenitno imé?

Noemi je pokazala, da je bila vedno udana Bogu. Ali ni lepo, da je takó želela srečo svojima sinahama, da je tako tiho živela v Betlehemu?

Rut nam je lep izgled otroške ljubezni in ponižnosti. Ona je Noemi serčno ljubila. Glejte! pridnost in sramožljivost je naj večje bogastvo pred pravičnimi ljudmi in pred Bogom.

In kakó lepo se je obnašal Boc proti Ruti! On nam je izgled, kako lahko ubogemu dobro storimo, brez da peče ga naša dobrota. O ko bi vsakdo spoznal, kakó milo da je

nesrečniku, če ga prijazno in lepo tolažimo in mu pomagamo! Bodite prijazni do ubogih!

Lahko tudi spoznamo, kakó Bog revne podpira. On je obernil, da je Rut prišla na Bocovo njivo. Takih izgledov Božje dobrote bodimo dosti vidili v življenju. „Glej! Božje oko vidi one, ki se ga bojijo, ki zaupajo v njegovo dobrotljivost, da jim bo rešil dušo smerti, in da jim bo pomagal in jih živil — ob času lakote in dragine.

Če otrok stariše časti,
Mu Bog vse dobro podeli.

38.

Helijeva slaba sinova in Elkanov dobri sin.

I. kralji 1—8.

Izaelci so imeli tudi svoj tempelj. V tempeljnu je bila skrinja zaveze s postavami. Hranjena pa je bila v Sili in Heli je bil vikši duhovnik. Tje so nosili vsi gospodarji pervino svojih čed in vseh pridelkov, jih darovali Bogu in obhajali pred Gospodom svoje darine.

Heli je imel dva sina: Opnja in Pineza. Bila sta hudobna fanta. Kar menila se nista za Boga in za ljudi. Če so se ljudje zbirali v Silo in so hteli darovati, sta se priplazila s dvojirogatimi vilcami in sta kradla mesó, še preden je bilo kuhano. Še druge hudobije sta počenjala na tihem. Heli ju je svaril; ali kaj sta se menila neporedneža za očetove besede! Starček pa je bil predober, da bi jih bil bolj kaznoval.

Tedaj sta prinesla dva pobožna zakonska, Elkan in Ana, malega svojega sinčka do Helija in sta želela, naj bi dete vedno Gospodu posvečeno v tempeljnu služilo. Sineku je bilo Samuel. Bil je zelo pobožen in priden in fantič je čedno stregel pred oltarjem. Ni se dal zapeljati Helijevim sinom. Zato so ga pa tudi ljubili vsi, Bog in ljudje.

Samuel spi enkrat v snidnici, kjer je bila skrinja zaveze. Pred skrinjo je gorelo sedem sveč na zlatem svečniku. Blizo tempeljna pa je spal v posebni izbi tudi Heli. Kar Bog Samuela zakliče: „Samuel! Samuel!“ Deček je menil, da ga Heli kliče; hití do Helija in pravi: „Tukaj sem!“ Heli odgovorí: „Jaz te nisem klical. Idi in zaspí!“ — Ravno tisti glas Samuela v drugo zakliče. In spet gre Samuel do Helija, ali Heli mu ravno tako odgovorí. Tako se je tudi tretjikrat zgodilo. Zdaj pa je Heli spoznal, da Gospod dečka kliče in ga je podučil, rekoč: „Če te bo še enkrat klicalo, reci: Gospod! govori, tvoj služabnik te posluša.“ Samuel se verne in spet zaspí. In še enkrat ga zakliče glas: „Samuel! Samuel!“ — Deček pa reče: „Govori, gospod! služabnik tvoj posluša.“ Bog pa mu je oznanil: „Prišel je dan, da hočem kaznovati Helija in njegova sina. Heli je vedel, da sta sina hudobna in ju ni kaznoval.“

Zjutraj je djal Heli Samuelu: „Kaj ti je pravil Gospod? Ne zatajaj mi ničesar!“ Samuel pa pové vse, ako je ravno težkega serca starčka tako zelo žalil.

Kar je Bog Samuelu razodel, se je kmalo zgodilo. Filiščani so vzdignili vojsko zoper Izraelce. Pervokrat so bili Izraelci že premagani in drugikrat so vzeli skrinjo zaveze seboj v tabor, da bi jim Bog vendar gotovo pomagal. Helijeva sina sta nosila skrinjo zaveze. Ali boj je bil vendarle nesrečen; zakaj zunajna čast malo pomaga, če v sercu Boga ne častiš. In serčno pobožni Izraelci niso bili. Zato

je Bog pripustil, da so sovražniki za nekoliko časa si skrinjo zaveze osvojili in da so Helijeva sina pobili. Helija pa — zvedeti to novico — zadene mertud. Pade znak čez stol, si vrat zlomi in umerje.

Ali Filiščani niso mogli skrinje zaveze obderžati. Bog jih je hudo tepel, dokler niso skrinje nazaj poslali. Ali Izraelci so še ostali v oblasti svojih sovražnikov. — Da bi jih Bog spet rešil, jih je opominjal Samuel, ki je bil zdaj sodnik, naj se poboljšajo. — Djal jim je: „Če se hočete popolnoma spokoriti, se znebite tujih malikov in služite edinemu Bogu: tedaj vas bo rešil iz rok Filiščanov.“ — Znebili so se tujih malikov in so le Gospodu služili. Postili so se in so djali: „Grešili smo zoper Boga!“ Samuel je daroval in molil Boga za Izraelce. — Gospod ga usliši, ter pošlje hudo vreme. Filiščani so bili premagani in so mogli pobegniti. Tako je bilo Izraelsko ljudstvo rešeno. In dokler je Samuel živel, niso sovražniki ničesar opraviti mogli.

1. Kje je bil Izraelski tempelj ob času, ko je Helij živel? — 2. Kaj so gospodarji v Silo nosili? — 3. Kdo je bil Heli in koliko sinov je imel? — 4. Kaj veste od Opnija in Pineza? — 5. Kaj je djal Heli zavolj hudobij svojih sinov? Ali je bilo prav, da je bil predober? — 6. Kdo je bil Samuel? Kake čednosti je imel še otrok? — 7. Kak glas je nekdaj čul, ko je blizo tempeljna spal? Kaj je mislil? Kam je hitel? — 8. Kakó ga je podučil Heli tretjokrat? — 9. Kaj je djal Bog Samuelu, ko je Samuel rekel: „Govori Bog! tvoj služabnik posluša?“ — 10. Kako je bilo Samuelu pri sercu, ko je mogel Heliju vse naravnost povedati? Zakaj mu je vendar le povedal, kaj je Bog govoril? — 11. Kdo se je kmalo potem z Izraelci bojeval? — 12. Zakaj so Izraelci skrinjo zaveze sebo nesli? — 13. Kakó se je boj končal? — 14. Kakó sta umerla Opni in Pinez? — 15. Kdo je rešil spet Izraelce?

Samuel nam je lep izgled pobožnega dečka. On nam kaže, da je človek tudi v slabi tovaršii lahko priden. Posnemajte ga, bodite dobri, ubogajte, ubogajte precej, kot Samuel, ki je trikrat iz spanja poskočil. Urno ubogajte; glas vaših starišev naj vam bo glas Božji!

Če vas stariši kaj izprašujejo, in če bi vam še tako težko djalo, resnico povedati, povejte jo vselej na tanko, mar bi vas kazen zadela. Stariši so dobri in vam bodo tudi velike grehe odpustili; k dobremu vas bodo priganjali, vsaj veste, kako britko Bog slabe otroke kaznuje!

Dete, ki za dober svet ne meni se,
Pred ljudmi in Bogom kazni vredno je.

VI. Kralji.

39.

Savl — prvi kralj v Izraelu.

Leto od stvarjenja svetá 2909; 1091 pred Krist. rojstvom.

I. kralji 9—15.

Samuel se je postaral; zató je prepustil nekoliko sodništva svojima sinoma Joel in Abia. — Ali sina nista bila kot on. Bila sta sebična, dala sta se podkupiti in sta krivice delala. Torej so Izraelci terjali, naj jim dá Samuel kralja, kot ga imajo drugi narodi. To pa Samuelu ni bilo všeč. „Ali ni Bog vaš kralj — je djál — in zakaj še hočete drugega?“ Pa ljudstvo je le tirjalo. Samuel bil je v zadregah in ni vedel, koga bi kralja postavil. Pa Bog včasih na čudno vižo pomaga. Tako tudi tukaj.

Kis, mož Benjaminovega rodú, prav bogatin, zgubi nekoliko oslic. Njegov sin bil je Savl, za glavo viši kot drugi ljudje; in Savlu zapové Kis, naj gre s kakim hlapcom oslic iskat. Ali Savl jih ne more najti. Gre torej k Samuelu, ki je bil imeniten Božji služabnik, ker je menil, Samuel mu bo že pokazal, kje so oslice. — Ko pride blizo hiše, je bil Samuel ravno namenjen na bližni griček, da bi tam Gospodu daroval.

Ali Bog je Samuelu že popred razodel, da ga bo obiskal nek Benjaminčan, ktereга si je kralja izbral; Samuel naj ga pomazili.

Samuel sreca možé in jih prosi, naj gredó ž njim in naj ž njim darujejo. „Jutri znaš spet oditi, oslice so se že našle“ — je djal Savlu in Savl je šel na grič. Drugega dne sta romala do grica in po poti vzame Samuel steklenico olja in ga vlije Savlu po glavi, rekoč: „Glej! tako te mazili Gospod in kralj si Njegovega ljudstva.“ In še več mu je djal, kaj se mu bo kaj pripetilo na poti domú, rekoč: „Če se vse to zgodí, spoznaj, da sem te po Božji volji kralja pomazilil.“ — Savl gre domú in vse se je natanko spolnilo. — Ali doma ni ničesar razodel, da je pomaziljen. Čez teden skliče Samuel vse ljudstvo, da bi po srečkanju kralja izvolilo. Srečka je zadela Benjaminov rod. In ta rod je spet srečkal, in srečka je zadela rodovino Kisovo in med sinovi te rodovine je zadela Savla, ki je bil potem prvi kralj Izraelski. — Ko so Izraelci lepega, krepkega moža ugledali, so veselja zaukali in vpili: „Blagor bodi kralju!“ — Pa tudi gerđih ljudí je bilo vmes, ki so Savla zaničevali, ker je bil nizkega stanú, rekoč: „Kaj nam bo neki ta pomagal?“ Pa Savl se je vedel, kot bi jih ne čul. Savl je bil junašk in dobroserčen mož. — Amoniti so obsedali mesto Jabas, in so hteli vsim prebivavcom desno oko iztakniti. Le sedem dni še so imeli se mestjani pomišljevati in se potem udati. Pošljejo torej v zadregi porocnika v Savlovo mesto pomoci prosit, — in sedmega dne zgodaj je prišel Savl nad Amonite. Pobje jih, da ni bilo dveh vkupej viditi, in reši tako prebivavce strašnih nadlog. Tedaj je ljudstvo upilo: „Kje so oni, ki niso hteli Savla za kralja imeti? Kje so, da jih pobijemo?“ — Pa dobri kralj je djal: „Danas ne sme nobeden umreti, zakaj Gospod je svoje ljudstvo osrečil.“

Ta zmaga je Savlu vsako serce prikupila. Vsi se mu priklonijo v Galgali in se močno veselijo.

Tudi poznej sta Savl in njegov krepki sin Jonatan doprinesla še mnogo imenitnih in slavnih del in sta vse sovražnike pobila, ki so tlačili Izraelce. — Ali ta imenitnost je Savla popačila in napihnila. Ni častil več Samuela preroka, ki je v imenu Božjem govoril. Sebičnik ga ni ubogal in se je vendar le deržal, kot da bi vse na tanko spolnoval. Kaj takega se je posebno zgodilo v vojski zoper Amalekite. Jezen pride Samuel v kraljevo ležišče in naznani kralju, da bo Bog kraljestvo njegovi rodovini odvzel. — Od tega časa Samuel ni hotel nikdar več Savla viditi. Savla pa je tiha žalost obšla in vest ga je začela peči.

1. Kakó je bilo imé prvemu Izraelskemu kralju? — 2. Zakaj so tudi kralja terjali? — 3. Kakó je bilo to terjanje kaj Samuelu všeč? — 4. Zakaj je bil zlo v zadregah, ker je ljudstvo le tirjalo? — 5. Kakó je hotel Samuel spoznati, da je Bog Savla za kralja izbral? — 6. Kakó se je zgodilo, da je Savl ravno Samuela na poti do darovanja srečal? — 7. Kaj je Samuel na poti počel? — 8. Kakó so stare ljudstva kralja volile? — 9. Koga je srečka zadela? — 10. Ali je bil Savl precej vsem všeč? Zakaj so ga nekteri zaničevali? — 11. Kakó si je Savl vse serca prikupil? — 12. Ali je Savl zmirom dober ostal? — 13. Kako kazen mu je Bog po Samuelu naznanil?

Spoznajmo, kakó Bog lahko tudi nizkega človeka povzdigne, če hoče. — Pa bodimo tudi pohlevni. Ni zmirom ravno Božja volja, povzdigniti nizkega moža.

Dokler je Savl pohleven bil, je bil Bogu všeč; ko ga obvzame napuh, je zgubil milost Božjo in nesreča ga je začela preganjati. Bojte se napuha in prevzetnosti, zakaj „Bog je zoper napihnjene, pohlevnim pa dober“. — Izgled Vam je Savl.

Zmir ponižno čem živeti,
Nikdar nočem se prevzeti;
Le ponižnost nas stori
Vredne božje milosti.

David in Goljat; Savlova sulica in kupa.

I. kralji 16—26.

Ker je Savl zaničeval Božje zapovedi, ga je Bog zavergel in drugega izvolil, ki je bil boljši od Savla.

Ta je bil David, prelep mladeneč, naj mlajši Izajev sin iz Betlehema. Ravno je ovce pasel, ko je Samuel prišel na njegov dom. Stariši so ga mogli s paše poklicati. Samuel vzame oljno steklenico in pomazili Davida v sredi njegovih bratov. In Božja milost ga je odsihmal povsod spremljala.

Ne dolgo potem so se Izraelci spet s Filiščani sprijeli. Davidovih starejih bratov je troje Savlu v vojski služilo in Izaj je poslal Davida v ležišče, naj pogleda po bratih. Pridši tje zve David, da vsa vojska sovražnikom nasproti stoji, le majhna dolina je še locila vojski. Zdaj stopa izmed Filiščanov neznan velikan na planjavo. Bil je dobro oborožen. Ime mu je bilo Goljat. Bil je še cez šest vallov visok. Zanicljivo je djal Izraelcom: „Dajte mi koga! Kdo je, da si upa z meno se poskusiti? Če me premaga, smo vsi vaši hlapci. Če ga jaz premagam, ste vi naši hlapci. Vašega Boga zanicujem in ga hocem osramotiti.“ Ali Izraelci so se že bali, če so velikana le vidili ali slišali.

Ko David Filiščana se tako ustiti sliši, reče: „Kdo pa je ta Filiščan, ta nevernik, da tako zasramuje ljudstvo živega Boga? Pojdem tje in udarim se ž njim.“ — Kralj, to slišati, oboroži mladence, mu dene oklep na persi, mu posadí svojo čelado na glavo in ga opase s težkim mečem. David poskusi hoditi, pa ni šlo; djal je: „Tako se ne morem kreniti.“ Vse tedaj spet

sleče, vzame pastirsko palico, in nabere pet gladkih kamenčkov ob potoku. In zdaj vzame praco in gre velikanu naproti. Zaničljivo zavpije Filiščan: „Kaj? ali sem pes, da prirobaniš s palico nad mé? No, pa le pridi.“ David pa pravi: „Ti se mi bližaš s sulico, z mečem in škitom; jaz pa se ti bližam v imenu Gospoda Boga, ki si ga obrekoval.“

Velikan se vzdigne nad Davida. David mu hití nasproti, hitro seže v svojo torbico po kamenček in ga zaluča v Filiščana. Ravno v čelo ga zadene in omoten se zverne velikan. David pa mu vzame meč in mu glavo odseka. Filiščani, viditi, da so naj močnejšega zgubili, se pa zbojé in jo ubrišejo.

To je bilo Savlu vse po volji. Ali neka tiha žalost ga oblije; zakaj duh Božji ga je zapustil. Zvesti služabniki so mu torej svetovali, naj povabi Davida na dom. David naj mu zabrenka na citre in mu žalost prežene. Savlu je bilo prav in tako je prišel David na kraljev dvor. Če je Savla žalost obšla, je David v strune segel in spet je bil kralj vesel. Zató je pa Savl Davida zelo zelo rad imel, še bolj sta si pa bila kraljev sin Jonatan in David prijatelja.

Ko je nehala vojska proti Filiščanom, so prišli iz vseh mest izraelske žene Savlu naproti in so jele peti pesem, ki se je takole začela: „Savl jih je tisuč pobil, David pa deset tisuč.“ Te besede so Savla spekle v serce in odsihdob ni Davida kar viditi mogel. Povsodi ga je preganjal. Kolikokrat je Jonatan za Davida prosil, ali zastonj! Zmirom mu je Savl stregel po življenji. Ko je nekega dné David prelepo citral, verže kralj clo sulico za njim. Pa David se umakne in sulica se je zapičila v steno. Ker je bil povsod v nevarnosti, zbeží v puščavo. Temni gozdi so mu bili prebivališče. Povsod ga je smert zalezovala. Ali David ni bil boječ; zakaj zaupal je v Boga. Pel je: „Kdor živi v varstvu naj Višega, ni v nevarnosti in se

nima bati.“ Jonatan mu je tudi v nesreči zvest ostal in ga je ljubil, kot svoje življenje.

Večkrat bi bil David lahko škodoval svojemu sovražniku Savlu, ali ni hotel. Tako Savl enkrat zvé, da je David na nekem kraju, kjer bi ga lahko ujel. Pelje torej celo vojsko v tisti kraj. David je vidil kraljevo ležišče v dolini, se podá po noči z Abizajem v ležišče, in tiho pride do Savla. Savl je mirno spal; njegova sulica je tičala v zemlji blizo glave. Krog pa so ležali vojskovodja Abner in vojšaki. Abizaj je djal Davidu: „Bog ti je sovražnika v roke izročil, naj ga torej s sulico prebodem.“ — David pa reče: „Ne ubijaj ga! Zakaj kdo bi se upal nad pomaziljenca Gospodovega? Pa vzemi sulico in kupo in pojdiva.“

Tako sta storila in David je stopil na bližni griček in je Abnerja klical, rekoč: „Zakaj nisi čul nad kraljem, gospodom svojim? Glej! tale sulica je kraljeva, in ta kupa je tudi njegova, oboje mu je ležalo ob glavi.“ — Savl je to čul in je spoznal, da je David nedolžen, da mu ničesar žalega noče.

Savl je šel torej domú in je bil zmirom žalostniši. — Zadnič pa je zgubil svoje življenje v nekem boju in povsodi so Davida za kralja spoznali.

1. Zakaj je Bog Savla zaverjel? — 2. Kdo je bil mesto njega za kralja izvoljen? — 3. Kdo je bil David in kakó je prišel v Savlovo ležišče? — 4. Kaj veste o Davidu in Goljatu? — 5. Kdo je bil Goljat? Kakó ga je Bog kaznoval zavolj brezbožnosti? — 6. Kakó se je potem Filiščanom godilo? — 7. Kakó je prišel David na Savlov dvor? Kakó si je pridobil kraljevo ljubezen? — 8. Kdo je bil naj zvestejši prijatelj Davidov? — 9. Zakaj je Savl Davida spet čertiti začel? — 10. Kakó je David Savlovi jezi utekel? Kdo mu je tudi v nesreči zvest ostal? — 11. Ali veste kak izgled, da bi bil David lahko škodoval Savlu, pa da ni hotel? Kaj se iz tega učimo? — 12. Kaka se je Savlu zadnjič zgodila?

Glejte! naj revnejšega pastirja clo Bog pozná in ga ima rad, če je nedolžen in dober. In ták je bil David. Če je samotež svoje ovce pasel, je vedno mislil na Boga in je občudoval Božje dela, zemljo in nebo, sonce in luno in zvezde, cvetlice in sadje, kakó je vse prelepo. To ga je čudno gani- lo. Sklepal je roke, je gledal na kviško in je molil stvarnika. Včasih je v čast Božjo mične pesmi pel, ktere je sam zlagal in je zraven v strunah brenkal. Ker je lepo citrati znal, si je pridobil kraljevo ljubezen. Godba je prelepa reč in odganja žalost, umiruje divje strasti in povzdiguje dušo proti nebu. Posebno imajo te lastnosti lepe pesmi.

Prevzetni Goljat je menil, da mu ni para na svetu, in glejte! mladeneč ga je premagal: Bog ponižuje prevzetne, Bog povišuje ponižne! Glejte, kaj je Bogu mogoče: s šibkimi ljudmi naj močnejše premaguje.

David nam je izgled stanovitnosti v terpljenju, zaupanja v Boga in ljubezni do bližnjega. Noče se maščevati, ako ravno bi se lahko. Spoštuje pomaziljenca Gospodovega. Ali bi ne imeli mi še bolj ljubiti sovražnika, ker smo kristjani?

Savl nam je žalosten izgled sovražljivosti. Savl je prevzeten, zaviden. Njegova duša je zmirom hudo premišljevala. Serce mu je vrelo jeze in nezaupnosti. Čertil je dobrotnike in je dobro s hudim vračeval. Davidu, ki je za njega v boj šel, Davidu samemu je stregel po življenju. Ker ni veroval in upal v Boga, je postal krivičen in je žalostno končal.

Jonatan nam je izgled naj žlahnejše prijaznosti. On ni bil napihnjen, ni bil zavidljiv: ljubil, zvesto ljubil je prijatelja. Prosil je za njega pri kralju, zvest mu je ostal v nesreči, ga je obiskoval, tolašil v puščavi, in se je clo v nevarnosti za njega podajal. To prijateljstvo je bilo prijateljstvo v Bogu, zató je bilo pa tudi terdno.

Prijatelj zvest je drag zaklad.

David, pobožni kralj.

Leto od stvarjenja svetá 2939; 1051 pred Krist. rojstvom.

II. bukve kraljev.

Kralj David je prebival v Jeruzalemu. Bil je dober kralj. Prašal je nekđaj: „Ali še kdo živi Savlovega rodú, da se ga usmilim zavolj Jonatana?“ Živel je še Jonatanov sin, imenovan Mefibozet. Prebival je v deželi Lodebar in je bil hrom na obeh nogah. David mu poverne vse bogastvo Savlovo. V Jeruzalem mora priti, in vsak dan pri kraljevi mizi jesti. David je bil dobrega serca, je ljubil Boga in se je na vso moč trudil, svoje ljudstvo poboljševati in osrečevati, hotel mu je vcepiti serčno ponižnost pred Bogom. Torej je toliko storil v čast Božjo.

Blizo Jeruzalema je bil eden hribček, Sion, naj lepši v celi deželi. Tam postavi David lep šotor za skrinjo zaveze. Slovesno skrinjo tje prenesó, pesmi, trobente in bobni so se glasili. Brez konca in kraja je bilo veselje. Da bi pa praznik še lepši bil, je hotel David tudi dobrotljiv biti. Razdeloval je kruha, mesa in vina. Vsak Izraelec je dobil svoj kos, da bi ne stradal ta veseli dan.

David je bil po svetem pismu mož po Božji volji; torej mu je duh Božji tudi marsikaj prihodnjega razodel. On je jasno gledal v prihodnost in je prerokoval reči, ki so še za nas imenitne. Bog mu je obljubil, da se bo iz njegovega rodú rodil kralj, čigavor kraljestva ne bode nikdar konec. Takó je David v duhu že gledal Izveličarja in je prepeval v pesmih njegovo veličastvo.

1. Kje je David kralj prebival? — 2. Kaj je David kralj počel? — 3. Kakó se je zaderžal proti Savlovemu vnuku? — 4. Kdo je bil Mefibozet? Kaj je David temu nesrečniku storil? — 5. Kaj je hotel David pri prenašanju skrinje zaveze na Sionsko goro? Kje je bila ta gora? — 6. Kakó je ta praznik še povišati hotel? — 7. Kakó imenuje sveto pismo Davida? — 8. Kaj imenitnega je pa Bog Davidu obljubil?

Ob velikih praznikih bodi dobrotljiv proti ubogim. Kdor ni dobrotljiv proti bližnim, ne časti prav Boga. Kdor bližnega v zadregah vidi in mu ne pomaga, ne more biti vesel. Dobrotnost je naj bolje praznovanje. Ne pozabite, kaj nas David uči o zvonajnem češčenju našega Gospoda. Ne le darovi in hvalne pesmi častijo Boga, ampak tudi in še bolj hvaležnost, ljubezen, čistost. Ali tudi zvonanje češčenje je potrebno, zakaj pozabljive in posvetne ljudi spominja Boga in dolžnosti. Če otrok svoje stariše ljubi in časti, jim skazuje tudi vidno svojo ljubezen. — Pa samo zvonajno češčenje ni ničesar vredno pred Bogom, je ravno kot lupina brez jedra, svetilnica brez olja, je gola hlimba. Človek, ki le zvonajno Boga časti, je podoben otroku, ki prinese očetu cvetlico v znamenje svoje ljubezni, pa ga zraven jezi in mu kljubuje. Pravo češčenje Boga je pokorščina in spolnovanje Božje volje. — Ne darujte toraj kar na videz. Vaši darovi Bogu pač malo pomagajo. Moliti morate, pridno v cerkev hoditi in se o božjih rečeh pomenkovati; pa tudi serca svoje morate popboljševati, morate svoje dolžnosti spolnovati, se greha ogibati in po Božji volji ravnati.

Kdor rad stori, karkol je prav,

Kdor Božjih se derži postav,

Kdor dobro dela, Bogu vdan,

Letá je pravi kristijan.

Salomon, modri Izraelski kralj.

III. kralji 2—11.

Salomon je bil Davidov sin. Pobožni njegov oče ga je še na smertni postelji opominjal, naj zvesto služi Bogu. Ko je David umerl, stopi Salomon na tron in je res serčno ljubil Boga. In Gospod se mu je enkrat v sanjah prikazal in mu je djal: „Prosi, kar ti je drago in vse ti bom dal!“ — In Salomon ni prosil bogastva, ne časti, ampak prosil je modrosti in pravega spoznanja svojih dolžnosti, da bi prav vladal svoje ljudstvo in ga Bogu zvestega ohranil in osrečil. Salomon je rekel: „Glej! mlad sem še in neveden, daj mi torej pokorno serce, da bom pravično vladal in spoznal, kaj je dobro, kaj slabo.“

Ta prošnja je bila Bogu prav všeč. Rekel je Salomonu: „Ker to prosiš, glej! tako modrost in tak um ti bom dal, da še ni bilo tebi enakega kralja in tudi več ne bo. Poverh ti bom dal še bogastva, časti slave in dolgo življenje, če boš hodil po pravi poti, in boš spolnoval moje zapovedi.“

Salomon je slavno vladal, pravično sodil in srečne so bile njegove djanja. Kralji in knezi so občudovali njegovo modrost in veličastnost. Božji blagoslov ga je vedno spremljal. Posebno modrega se je skazal, ko je tole razsojeval: Živele ste dve materi. Prebivale ste v eni hiši. Vsaka je imela otroka. Enkrat po noči umerje eni dete; mati ga je bila v spanju zadušila. Mati tiho vstane, vzame svoji družici otroka, mertvega pa družici v naročje položi. Družica se zbudi, ogleda mertvega deteta in spozná, da ni njeno. Obe greste do kralja, da bi razsodil, ktera sme obdržati živega otroka. Vsaka si ga je htela osvojiti. Salomon pa ukaže: „Prinesite mi meč, presekajte

živega otroka na dvoje in vsaka naj vzame polovico.“ Pravo mater to v serce zaboli in prosi: „Prosim, Gospod! dajte uni živega otroka; nikar ga ne morite.“ Smilil se ji je, ker je bila njegova mati. Una pa reče: „Ne bodi ne moj, ne tvoj; razdeli naj se.“ Iz tega je Salomon spoznal pravo mater. Zakaj vedil je, da vsaka mati serčno ljubi svojega otroka.

Salomon je sozidal v Jeruzalemu Gospodu veliki tempelj, ki so mu ga še oče postaviti veleli in mu zanj nabrali veliko srebra in zlata. Vse stene so hile obložene s cedrovim lesom in opisane z zlatimi cvetlicami in drevesi. Oltar, deset svečnikov na obéh stranéh, vse posode in kadilnice so bile iz samocistega zlata. Še clo žreblji so bili zlati. Tudi tla so bile preoblečene z zlatom. Lepšega tempeljna še ni bilo na zemlji. V tem tempelju naj molijo Izraelci edinega Boga.

Tudi prelepo kraljevo hišo je imel Salomon. Vse je dišalo v tempelju in v kraljevi hiši po cedrovem lesu. Vse se je prelivalo zlata, srebra in dragih kamenčkov. Kraljeva družba nosila je zlate škite.

Pa kakor lepe perve, tako žalostne so bile poslednje leta Salomonovega kraljevanja. Oh! zabredel je v hude grehe, clo malikovavec je postal. In Božji blagoslov in Božja milost sta ga zapustila. Njegova slava je jela tamneti. Ljudstvo se je puntalo in cele dežele so odpadle. Podložni so zašli v pregrehe in nevednosti. Pravo češčenje Božje se je zgubljalo. Za grehom je prišlo terpljenje.

1. Kdo je bil Davidov naslednik? — 2. Kaj je David pred smertjo še naročeval svojemu sinu? — 3. Za kaj je kralj Salomon Boga prosil? — 4. Česa naj tudi mi Boga prosimo? — 5. Kaj pa je modrost in čednost, po kateri si je Salomon toliko slave pridobil? — 6. Kakó je Salomon pokazal, da je moder in da ljudi dobro pozná? — 7. Ali je res menil otroka precepiti? — 8.

Kaj je zvedel, ker se je tako delal, kot bi otroka deliti hotel? — 9. Ktero delo je Salomonu veliko slave doneslo? H kateremu delu mu je bil že oče mnogo denarja zapustil? — 10. Kaka je bila dežela, ko je Salomon začel vladati? — 11. K čemu so bogatije modrega kralja zapeljale? — 12. Kaj se je zgodilo zavolj njegovih pregreh?

Spoštujejte zadnje besede svojih starišev. Kakó mirno morejo umreti stariši, če vedó, da zapusté pobožne otroke!

Prosíte Boga naj pred za modrost in čednost. „Iščite naj pred kraljestva Božjega in njegove pravičnosti, in vse drugo Vam bo priverženo.“ Mat. 6, 33.

Kakor so Izraelci tempelj imeli, imamo mi cerkve, in v cerkvah spoznavamo Boga in Njegovo voljo in se učimo, jo spolnovati. Učimo se, kako mu moramo hvaležni biti vsi skupej, kakó ga imamo prositi vsi skupej. In kakšni bi imeli iz cerkve hoditi? Ponižniši pred Bogom in hvaležniši do bližnjega.

Ali velik je greh, če človek zemeljsko blago bolj ljubi kot Boga. Posvetnost in velika sreča lahko zapelje v greh. Naj torej vsak, ki je v obilnosti, varno živí, da ne pade.

Pomagaj Bog mi, da se rad učim,
Vse dobro ljubim, vse hudo pa čertim.

VII. Preroki.

43.

E l i j a.

III. kralji 11—18.

Po Salomonovi smerti je kraljeval Salomonov sin Roboam. Pa preoster je bil; zato sta mu le dva roda, Juda in Benjamin, zvesta ostala. Drugi pa so se spuntali in si Jeroboama kralja izvolili. Roboamovo kraljestvo se je imenovalo Juda, Jeroboamovo pa Izrael. Roboam je kraljeval v Jeruzalemu, Jeroboam v Sihemu. Takó je razpadlo kraljestvo in vsak del je imel svoje kralje. Ali vsi kralji niso živeli po zapovedih božjih. Mnogi, posebno izraelski, so zabredli v malikovavstvo in so tudi ljudstvo zapeljali. Torej je Bog včasih poslal pobožnih in svetih mož, ki so posebno razsvitljeni bili. Imenujemo jih preroke ali svete vedeže. Ti možje so se posebno potegovali za Boga, za njegovo kraljestvo, za pobožnost in se upirali malikovavstvu in grešnosti. Brezbožne so kaznovali in pobožnim so Božjo milost obetali. Po njih se je Bog lepo razodeval in skazoval tudi prihodnje reči.

Tak prerok je bil tudi Elija, ki je živel ob času izraelskega kralja Ahaba. Ahab je bil velik

grešnik. Zidal je maliku — podobi Belovi — oltarje in je ljudstvo v malikovavstvo zapeljeval.

Prerok Elija tedaj stopi pred kralja in mu reče: „Kakor gotovo živí Bog, Bog izraelski, pred katerim stojim, tako gotovo ne bo ne dežja ne rose nad vaše polja, dokler jaz ne porečem.“ Ahab se zato nič ne zmeni, šele po življenju streže preroku. Torej reče Bog Eliju: „Zapusti ta kraj in prikričaj se ob potoku Karitu. Tam pij iz potoka. Orlom pa sem že povedal, da te bodo živili.“ Elija berž gré in orli so mu nosili mesa in kruha; pil pa je iz potoka.

Dežja pa ni bilo in dragina in lakota je začela pritiskati. Ščasom usahne tudi ta potok in Elija nima kaj piti. Pa Bog kmalo zanj poskerbí. Pošlje ga k neki vdovi v kraj Sareptá. Ravno pred mestnimi vrati jo najde, ko je derva nabirala. Reče jej: „Pil bi rad, prinesi mi vendar nekoliko vode, ker sem silno žejen.“ Udova bila je prav prijazna in postrežna. Precej skoči po vode, Elija pa klice za njo: „Lepo te prosim, prinesi mi vsaj tudi grizlej kruha.“ Ona odgovori: „Kakor živí Gospod, tvoj Bog, da ga nimam kar skorjice. Le peščico moke še imam v omari in malo olja še v vercu; zdaj sem si nabrala derv, poslednje kosilo skuham za se in za svojega sinka in potem umerjem.“ — Gotovo so ji solze igrale v očeh, ko je to govorila. Elija pa ji reče: „Ne boj se, napravi kosilo, pa tudi meni nekoliko kosila prinesi. Zakaj Gospod tako govori: „Moke v tvoji omari ne bo zmanjkalo, verč z oljem se ne bo izpraznil, preden Bog spet dežja ne pošlje.“ In udova je šla in je spekla kruh. In ona in prerok in njen sin so jedli in so serčno Boga hvalili. In glej! moke v omari ni zmanjkalo in verč se ni izpraznil, in udova ni sile terpela, dokler ni bila lakota pri kraju. Potem se pa zgodí, da njen sin zbolí in umerje. Elija pa prosi

Boga, naj dečku spet življenje obudi. Bog usliši njegovo molitev in deček spet oživi.

Pol ceterto leto je prešlo, da ni kapljice dežja kanilo na zemljo. Studenci so usahnili, polje je bilo kot puščava, vsa dežela je žalovala.

Izraelcom se zdaj oči odperajo in spet začnejo na Boga misliti. In Bog pošlje tedaj Elija spet v izraelsko deželo. Ahab ga ugleda in pravi: „Ali si ti tisti, ki je prinesel v deželo toliko nadlog?“ Elija odgovori: „Jaz jih nisem prinesel, ampak ti in tvoja hiša, ker ste Boga pozabili in se maliku Belu priklanjate. Zberi svoje ljudstvo na Karmelski gori, in tvojih 450 krivih prerokov naj tudi tje pride, in pokazati ti hočem, da resnico govorim in da je Gospod Bog!“ — Zgodilo se je. Elija je djal zbranemu ljudstvu: „Dajte dva vola v dar; enega naj Belovi preroki vzamejo, enega bom pa jaz vzel. Oni naj položijo svojega vola na derva in jaz hočem ravno tako storiti; ali nobeden ne sme podžgati. Prosite potem vi Bela, naj vam pošlje iz nebes plamen, ki bi vola sožgal. In tudi jaz bom svojega Boga prosil. Kteri Bog nam pošlje plamen, naj bo nam pravi Bog in vsi ga spoznajmo.“ — „Prav tako, prav!“ je zavpilo vse ljudstvo.

Pripeljejo vola. Belovi preroki enega vzamejo, ga zakoljejo, na oltar položijo in od jutra dopoldne vpijejo: „Bel, usliši nas!“ Ali Bel se ne oglasi. Elija jim reče še glasnejše upiti, morebiti njihovega Bog domá ni, ali morebiti spi. In preroki še bolj vdelujejo in si z nožmi kožo odirajo, da bi priklicali boga — ali vse je bilo zastonj. Ko se stori večer, pravi Elija ljudstvu: „Pristopite zdaj k meni.“ In pobere 12 kamenčkov, ker je bilo judovskih rodov 12, postavi spet oltar Gospodov, ki je bil že na pol razdert in okoli oltarja izkoplje širok graben. Potem zloži derva na oltar, razseka vola in ga dene na derva. „Prinesite štir velike verče vode in polijte dar in ger-

mado“, pravi ljudem. Stóré trikrát takó in voda se oceja ob oltarju, ter nastopi do verhá po grabnu.

Zdaj stopi Elija k oltarju in moli: „Gospod, Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov, usliši me in pokaži dans, da si Ti Bog v Izraelu, da sem jez tvoj hlapec, da sem vse po Tvoji volji storil.“ In precej se udere ogenj iz nebes in povžije darilo in derva in kamnje, in clo vodo políže po grabnu. Ko je ljudstvo to vidilo, popada na obraz in kliče: „Gospod je Bog, Gospod Elijev, Jehova, ktereга je Elija klical, ta je pravi Bog!“

„Idi tedaj in jej in pij, zakaj čujem, da že dež verši“ — pravi Elija kralju in pošlje svojega dečka, naj gre na morje gledat. Šestkrat je šel deček do morja gledat, pa ni ničesar vidil. Sedmokrat je spet prišel in je djal: „Majhen oblaček, kot človeška pest, se dviga iz morja.“ — Precej dá Elija kralju sporočiti: „Naprezi in pelji se domú, da te dež ne vjame.“

— On sam pa gre verh gore, poklekne in spet moli. Še preden si je kdo svest, se vzdigne vihar in vse nebo se prevleče in gost dež jame vlijati, po katerem so Izraelci toliko časa zdihovali.

1. Kdo je bil Salomonov naslednik? — 2. Kaj se je zgodilo pod kraljem Roboamom? Koliko rodov mu je ostalo zvestih? — 3. Koga so si kralja izvolili? — 4. Kakó je bilo imé Roboamovemu kraljestvu? Kje je Roboam stanoval? — 5. Kakó je bilo imé Jeroboamovemu kraljestvu? Kje je je stanoval Jeroboam? — 6. Kaki so bili nasledki te ločitve? — 7. Kdo so bili preroki? — 8. Zakaj so se posebno potegovali? — 9. Kaj je po njih Bog prerokoval? — 10. Kdo je bil Elija? Kdaj je živel? — 11. Kdo je bil Ahab? Kaj mu je Elija prerokoval? — 12. Kaj je Ahab djal, ko je prerok žugal? — 13. Pri katerem potoku je našel Elija pribežališče pred Ahabom? Od kod je dobival kruha in vode? — 14. Kaj se je zgodilo, ko je vode zmanjkalo? — 15. Kam je Bog Elija poslal, ko se je tudi potok Karit posušil? — 16. Kak čudež se je zgodil, da je udova v mestu Sarepta kaj živeti imela? Kak čudež je storil

Elija nad njenim mertvim sinom? — 17. Kako dolgo je terpela suša, ktero je Elija naznanil? — 18. Kakó je to Izraelcom djalo? — 19. Kaj je napravil Elija na gori Karmel? — 20. Kak čudež je Izraelce rešil malikovavstva? — 21. Kolikokrat je šel Elija na hrib, Boga za dež prosit?

Glejte! taka kazen je zadela Izraelce, ker so se ločili od svojega, akoravno hudega, kralja. Vsaka hudobija se je razširila, je druge hudobije rodila, in terpljenje je sledilo. Ali Bog je tudi grešnikom milostljiv. Vse kar stori, je ljubezen: zato je pošiljal Izraelcom preroke.

Uboga udova je zaupala v Boga in preroka. Zadnji imetek je delila z Elijem in zato jo je pa tudi Bog preskerbel ob času lakote. — Bog tudi ob časnih kaznih ne zapušča pobožnih.

Elija je bil človek kot smo mí. Molil je in ni deževalo polčetero leto. Spet je molil in ulivalo je. Kaj premore molitev pravičnih!

Strašna lakota nam kaže, kako Bog z grešniki ravná. Naj pred jih kaznuje, potem jih poduči po modrih možéh, potem jim je spet dober in jih razveseljuje. Tudi božja kazen je dobrota; zakaj po kazni še le vemo, kako nesrečni da smo, če nam Bog le eno dobroto odtegne.

Obupati nikar, če slabo se godí,
Če tamno je nebo, kmal' sonce posvetlí.

Elizej.

IV. kralji 4, 5.

Elija je Bog na čudno vižo z zemlje vzela. V ognjenem vozu z ognjenimi konji se je peljal proti nebesom. Naslednik mu je bil Elizej. Tudi on je delal mnoge čudne in velike reči.

Naman, sirski vojskovodja, bogat in imeniten mož, bil je gobov. Ta bolezen je zelo zelo huda in gerša še kot kozé. Pri Namanu služila je izraelska deklica, in deklica je djala enkrat Namanovi ženi: „Ah! ko bi moj gospod le bil pri preroku v Samarii, ta bi mu gotovo pomagal.“ Naman, to slišati, se urno napravi na pot in vzame seboj mnogo mnogo zlata in srebra za Elizeja. Ko se pripelje do prerokove hiše, zapové Elizej svojemu služabniku, naj Namanu takole reče: „Idi in umivaj se sedemkrat v Jordanu — in znebil se boš gob.“ — Naman, prevzeten mož, se je serdil, da ga prerok sam ni pozdravil. Jezno pravi: „Zakaj naj se pa ravno v Jordanu umivam? Ali naše reke v Sirii niso še boljše?“ Pa služabnik prerokov mu prigo-varja, naj se le v Jordanu umiva, kakor je prerok djal. — Naman to stori in zdrav je bil. Urno se zdaj verne s svojo družino k preroku in mu ponudi dragih daril: zlata, srebra in lepih oblačil. Ali Elizej mu pravi: „Kakor živí Bog, pred katerim stojim, kar trohice ne vzamem. Pojdi v miru!“ — In ničesar ni vzela; zakaj Božji služabnik ne sme biti lakomen po dobičku.

Ali Gijezi, Elizejev služabnik, je bil drugih misli. Menil je, da on že sme nekaj vzeti, ker Elizej ničesar ni vzela. Hití toraj za Namanom in pravi: „Moj gospod mi je naročil in te prosi: daj za dva preroška

sina talent srebra in dvoje praznjih oblačil.“ Naman mu da dva talenta srebra in poverh še oblačila. Gijezi pride domú in vse skrije pred prerokom. Elizej ga praša: „Odkod prideš, Gijezi!“ Gijezi odgovori: „Saj se še nisem ganil iz hiše.“ Ali prerok odverne: „Kaj meniš, da nisem bil priča v duhu, ko je gospod iz voza stopil in ti naproti prišel. Ali je bilo prav, po srebru in po oblačilih segati? Namanove gobe naj se tebe primejo za vselej.“ In precej bil je Gijezi po vsem životu gobov.

Enkrat je šel prerok v Betel. Pa so prišli fantje iz mesta, ter so ga zasmehovali in ga zmerjali: „Plešec, plešec! pridi gor!“ Elizej se ozre, in jih okrega v imenu Gospodovem. Nevtegama prideta dva medveda iz hoste in jih raztergata dva in štirideset dečkov.

Drugokrat je uboga udova prosila Elizeja pomoči, ker ji je htel posojevavec zavolj nekega dolga oba sina sužnja storiti. Udova ničesar ni imela, kot nekaj olja. Elizej ji pravi: „Pojdi, vzemi pri sosedih mnogo praznih verčev na posodo, zapri se z otroci v izbo, vlij v vsak verč malo olja, in kedar so vsi polni, so tvoji.“ Udova je storila tako in vsi verči so bili polni. In potem je djal Elizej: „Idi, prodaj olje in plačaj svoj dolg. Kar ostane, naj bo tebi v živež in tvojim otrokom.“

1. Kakó je Bog Elija od zemlje vzel? — 2. Kdo je bil njegov naslednik? — 3. Kakó je Elizej čudno Namana ozdravil? — 4. Kdo je bil Naman? — 5. Kakó se je zgodilo, da je prišel pomoči prosit, da bi ozdravel? — 6. Kaj je Naman, spet zdrav, storil? — 7. Kakó je htel hvaležen biti? — 8. Kaj je djal Elizej, ko mu je Naman mnogo daril ponujal? — 9. Kakó se je obnašal Gijezi, prerokov služabnik? — 10. Kaka kazen ga je zadela? — 11. Kaj se je pripetilo preroku na poti v Betel? — 12. Kakó je Bog hudobne dečke kaznoval? — 13. Kak čudež je storil Elizej zavolj neke udove, kateri je posojevavec sina sužnja storiti hotel?

Glejte, kakó lahko tudi dobri otroci kaj dobrega storijo. Izraelska deklica je bila Námana pripravila, da je šel k preroku, da je ozdravel in Boga spoznal.

Bodite hvaležni, kot Náman, brez sebičnosti, kot Elizej! Mnogo je dobrih del, ki se ne dajo z denarjem poplačati, mnogo je dolžnosti, za katere ne moremo prejemati plačila.

Gijezi naj vam bo svarilo! Ne bodite sebični, ne grabeži, ne lažnivci, ne goljufi. Ukradeno premoženje nikdar ne tekne.

Bog blagoslovi — in iz malega izrase veliko. Takó se je pri ubogi udovi zgodilo. Učite se, da moramo udovam in sirotam dobri biti, kot Elizej, pa tudi, da se imajo dolgovi urno plačevati. Ne bodite hudobni, ne hudojezični. Ne zasramujte starčkov, ne zasmehujte jih, če je truplo njihovo gerdo, če bi bili tudi nori, zakaj to je naravna bolezen. Hude jezike Bog kaznuje.

Spoštujmo staróst,
Kmal mine mladóst.

45.

J o n a.

Ne dolgo po smerti Ahabovi je v Izraelu kraljeval Jeroboam II. Za tega kralja je živel prerok Jona. Njemu je zapovedal Bog, naj gre v veliko mesto Ninive, naj oznanuje tam Božjo besedo in prebivavce k pokori opominja. Ali Jona tega ni hotel in je menil zbežati po morju. Gre tedaj v Jope in stopi v barko, ktero je tam našel.

Komej je Jona v barki, pošlje Bog hudo nevihto. Mornarji kricé vsak k svojemu Bogu, potem pomecejo vse v vodo, da bi barka lažkejša postala. Jona pa se je bil v notranji prostor podal in zaspal. Viši brodnar gre k njemu in pravi: „Kaj spiš?“ Vstani, klici svojega Boga, morebiti se on nas usmili, da

konca ne vzamemo.“ — Mornarji pa rekó med sebó: Dajmo vadjati, da zvemo, kdo je kriv nesreče. Vadjajo in vadjaja zadene Jona. Prašajo tedaj Jona, kdo da je in kam je namenjen? Jona pa jim pové, da je htel svojemu Bogu uteči. — „Kaj pa bi počeli s tebo, da bi morje potihnilo?“ „Verzite me v vodo — odgovori prerok — in valovi se bodo pomirili; zakaj dobro vem, da je ta hudi vihar zavoljo mene nad nas prišel.“ In primejo Jona in ga veržejo v morje in ko bi trenil, bilo je morje spet tiho.

In Bog je naklonil, da je priplavala velika morská riba, ki je Jona požerla in se ž njim v dno morja potopila. Tri dni in tri noči bil je Jona v v ribjem trebuhu, je prosil Boga, naj ga reši in ga je uslišal. Po zapovedi Božji ga je riba živega na suho vergla.

In Jona je ubogal in je šel nevtégama v Ninivo. Ninive bilo je poglavitno asirsko mesto, lepo, veliko mesto, okoli kterega bilo je tri dni hodá. Cel dan je hodil Jona po mestu zmirom naprej in je klical: „Še štirideset dni in Ninive bo pogubljeno.“ Prebivavci so verovali v Boga, so se spokorili s kraljem vred in Bog — zmirom pripravljen dobrote deliti — jim je prizanesel. Jona gre pred mesto, se vleže v senco, ktero je bučino perje delalo, da bi vidil, kaj se bo mestu zgodilo. Viditi pa, da se mestu nič žalega ne pripeti, ga nevolja obide. Ves hud je in prosi Boga za smert.

Drugega dne ob prvi zori pošlje Bog červa, ki je bučino korenino spodjedel, da se je posušila. Ko se sonce razsije, ga mocno prepeka v glavo, ker ni imel več sence. Spet si želí smert. Tedaj mu Bog rece: „Meniš, da je prav, ker se zavolj bucnine jeziš?“ Jona odgovori: „Po pravici sem jezen do smerti.“ In gospod spet pravi: „Jeziš se zavolj bucnine, ki je nisi ne sadil, ne redil? V eni noci je zrasla, v eni

noči je tudi poginila. In meni bi ne bilo žal za veliko mesto Ninive, kjer 120.000 ljudi prebiva, ki ne vedó ne na desno ne na levo, in poleg še toliko živali?“

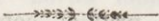
1. Kdo je kmalo po Abrahamovi smerti v Izraelu kraljeval? — 2. Kaj je Bog zapovedal preroku Jona? — 3. Kakó je Jona Bogu uteči hotel? — 4. Odkod je prišumel vihar, ko je bil na morju? — 5. Kakó so se obnašali mornarji ob hudi uri? — 6. Kaj so menili, od kod burja pride? — 7. Koga je vadjla zadela? — 8. Kaj je svetoval Jona mornarjem, da bi polegli valovi? — 9. Kakó se je Jonatu godila na dnu morja? — 10. Kakó je ostal živ? Kakó je prišel spet na suho? — 11. Kaj se je bil prerok v svoji nesreči naučil? — 12. Kaj je počel precej, ko je bil tako čudno rešen? — 13. Kaj so storili Ninivljani, ko jih je Jona k pokori opominjal? 14. — Kaj veste od Jonata, ko je vidil, da je mestu prizaneseno? — 15. Kakó ga je Bog okregal?

Jona je iskal človeške časti, ne Božje. Bil je častilakomen. Zató ga je bučnina bolj skerbela, kot življenje mnogih ljudi. Išcite torej povsod Božje časti, ne človeške, in bojte se ošabnosti. Ošabnost nas dela neusmiljene in naredí, da smo nezadovoljni s sebo in z modrimi Božjimi sklepi.

Pri Jonatu se kaže lepo Božja vsegamogočnost. Morske ribe, červi, viharji in vse zeliša — vse je v njegovi oblasti. Ničesar se ne zgodi brez njegove volje, nihče ne more njegovi sili uiti. Dalje se kaže Božja svetost in pravičnost. On ne kaznuje tistih, ki ne vedó ne na desno, ne na levo; on kaznuje le terdovratne nepokorneže. Kaže se tudi Božja ljubezen in usmiljenje. On odpusti skesanemu grešniku. Vse ljudi — tudi ajde — ljubi. Še clo živali se usmili. V naj večí stiski pomaga rad, clo iz dnu morja, iz trebuha velike morske ribe še on reši.

Naj povsod resnico govorim,

Bog čuje me, in Njemu ne zbežim.

VIII. Asirska sužnost.

T o b i j a.

Veliki in očitni čudeži prerokov so le malo zdali pri Izraelcih. Zmirom so bili hujši, zmirom nepokorniši proti Bogu. Slednič je prišla Božja kazen. Salmanasar, kralj asirski, je prišel s strašno vojsko v Izraelsko kraljestvo, premaga Samarijo, ter vse prebivavce odpelje v sužnost na Asirsko. Tako se je končalo Izraelsko kraljestvo leta 3283 od stvarjenja, 717 pred Kristusovim rojstvom. — Terpelo je bilo 245 let.

V asirski sužnosti se je Izraelcom slaba godila. Pogosto niso imeli ne grizljeja kruha, da bi si lakoto potolažili, ne potrebnih oblačil. Mnogo so jih sovražniki pomorili in čez mestno zidovje pometali, kjer so se vrane redile od njihovih trupel.

V asirski sužnosti se je Tobija prav lepo obnašal. Vjet je bil s svojo ženo in z enim svojim sinom. Kralj Salmanasar mu je privolil, naj hodi po vsi deželi, kakor mu drago, in dal mu je mnogo denarja na pot. Vsakega dne je obiskal Tobija svoje vjete brate, jih tolaži in opominja, siti lačne, oblači nage in pokoplje pobite in umerle, če je ravno kralj jih pokopati prepovedal. Ali Tobija se je bolj bal Boga kot kralja. — Če je zvedel, da kje kak mertev

Izraelec leži, še kosilo zapusti, zanese merliča domú in ga po noči pokoplje.

Ali huda nesreča je zadela dobrega moža. Enkrat je ves truden prišel domú. Pokopoval je bil merlice. — Vleže se poleg stene in zaspí. Kar izpod strehe neka lastovka nekaj lastovjeka iz gnjezda verže. Blato ga speče v oko in on oslepí. Ali poterpežljivega serca in Bogu udan je slepoto prenašal.

Ana, njegova žena, ga je o preji živila. Enkrat je dobila za oprednico mladega kozliča in ga je prinesla domú. Slepí Tobija ga sliši meketati. Vedel je, da ni mogla toliko pripraviti. Zató jej reče: „Pa ne ko bi bil ukraden? Tatvine se ne smemo dotakniti.“ Te besede so ženo močno razdražile in veliko mu jih je očitala. Tobija pa je molčal, je na tihem molil in jokal.

Tobija je mislil, da bo že kmalo umerl. Torej pokliče svojega sina k sebi in mu reče:

„Poslušaj, sin! besede iz mojih ust, in zasadi si jih terdno v globočino svojega serca:“

„Ko Bog mojo dušo k sebi vzame, pokoplji moje truplo. Spoštuj svojo mater vse žive dni; zakaj pomniti moraš, kaj vse je terpela zavoljo tebe. Kedar pa izleče čas tudi njenemu življenju, jo pokoplji zraven mene.“

„Boga imej v sercu vse svoje žive dni, in vári se, da kdaj v greh ne privoliš, in v némar ne pustiš zapovedi Gospoda, našega Boga.“

„Dajaj ubogaime od svojega premoženja, in od nobenega ubozega ne odvracuj svojega oblicja; takó tudi Gospod ne bo odverníl od tebe svojega oblicja. Kolikor uterpiš, daj ubogaime. Imaš veliko, daj veliko; imaš malo, daj tudi malega radovoljno. Zakaj veliko placilo si (z milovšino) nakladaš za dan stiske.“

„Vári se, moj sin! vse necistosti, in ne bo najnikdar nič pregrešnega od tebe slúšati.“

„Ne daj nikdar prostora napuhu, ne v sercu, ne v besedah; zakaj on je začetek vsega pogubljenja.“

„Kdor koli ti kaj dela, mu precej plačaj, in nikdar ne prideržuj najemnikovega zaslužka.“

„Kar nočeš, da bi kdo tebi storil, tudi ti nikomur ne stori.“

„Vsakrat prašaj za svet pametnega moža.“

„Hvali Boga vùn in vùn; in prosi ga, naj vlada tvoje pota.“

„Nič ne maraj, moj sin! ubožno sicer živimo; pa veliko dobrega bomo imeli, ako se Boga bojimo, se vsega greha varujemo, in dobro delamo.“

Še naznani Tobija svojemu sinu, da je svojemu rojaku Gabelu, ki je bil na Medjanskem v mestu Ragesu, dal deset talentov srebra. Da mu pismo, in mu naroči, naj si vzame zvestega tovarša, in gre k Gabelu po denarje.

Mladi Tobija odgovori: „Kar si mi ukazal, oče! vse bom storil.“

Potem gre mladi Tobija vun, in najde mladenčca, ki je stal prepasan, kakor da bi bil pripravljen za pot. Ni vedil, da je angelj Rafael, ter ga je ogovoril: „Znaš pot na Medjansko?“ Mu je rekel: „Znam.“ In Tobija ga je za tovarša vzela. Vzame slovo od očeta in matere, in gresta.

Pervo noč sta ostala zraven reke Tigre. Tobija si gre noge umivat k vodi; kar se silna riba požene iz vode, in po njem hlastne. Tobija se ustraši, in zavpije. Angelj mu pa reče: „Za plavute jo zgrabi, in k sebi potegni!“ Tobija jo tedaj izvleče. Serce, žolc in jetra mu ukaže angelj spraviti za zdravila; meso sta imela po poti.

Ko do nekega mesta prideta, ga je angelj peljal k Ragvelu, Tobijevemu sorodovincu. Ragvel je imel edino hčer, Saro, pa veliko premoženja. Angelj mu reče, naj Saro pri očetu snubi za ženo. Ragvel

je vidil, da je Bog tako naklonil, da se hči po Mozesovi postavi v svoj rod omoži; toraj mu da hčer, in pol svojega premoženja ž njo. Tobija pri njem ostane; angelj pa gre v Rages, in mu prinese denarje od Gabela.

Čez 14 dni se vsi proti domu podajo. Na pol poti angelj in Tobija družino popustita, da počasi za njimi gre; sama pa sta naprej šla. In angelj Tobiju reče, slepemu očetu z ribnim žolcom oči pomazati, ko domu pride, ter bo spregledal.

Težko so Tobijevi starši pričakovali že sina. Mati je dan na dan ob poti na robu hriba posedala; kar ga enkrat od daleč ugleda, in gre Tobiju povedat: „Glej, sin gre!“ Oba mu naproti gresta, ga objemata in kušujeta, ter od veselja jok zaženeta. Zdaj so vsi molili in Boga zahvalili. Na to je Tobija z ribnim žolcom očetu oči pomazal. V pol uri se mu je jela mrena lupiti, in Tobija je spregledal. Vnovič so Boga hvalili, in Tobija je bil zelo vesel, da je vidil svojega sina. Sedem dni potlej je prišla tudi Sara, in vsa družina, živina, velbljudi (kamele) in vse blago in denarji za njim domu. Vsi so bili zelo veseli.

Tobija reče: „Kaj bomo dali tmemu svetemu možu, ki je s tebo hodil?“ Oče in sin ga na stran pokličeta, in mu ponujata polovico vsega, kar so seboj prinesli. On je pa rekel: „Hvalite Boga v nebesih, in dajajte mu češčenje pred vsimi ljudmi, ker On vam je svojo milost skazal. Ne bom vam več skrivnosti prikrival. Ko si s solzami v očeh molil in mertve pokopoval, sem jez tvojo molitev pred Gospoda nosil. Ker si bil Bogu prijeten, te je mogla poskušnja uterditi. In Gospod me je zdaj poslal, da sem te ozdravil; ker jes sem angel Rafael, eden sedmerih, ki stojimo pred Gospodom.“

To slišati, se prestrašita, in se pred-nj na zemljo veržeta. Angelj je pa rekel: „Mir vama; ne bojta se! Bog je hotel, da sem pri vas bil; njega hvalite, in

mu pojte. Viditi je bilo, da z vami jem in pijem; toda moja jed in pijača je nevidna. Pa čas je, da se vernem k Njemu, kateri me je poslal. Vi pa hvalite Boga, in oznanujte njegove čuda.“ Ko je bil to izgovoril, jima je zginil spred oči. Ona sta se pa vergla na obraz, in sta tri ure Boga hvalila.

Tobija je še 42 let vesel živel, in je umrl 102 let star. Vsi njegovi nasledniki so sveto živeli, ter so bili prijetni Bogu in ljudém.

1. Kaj so opravili lepi nauki in veliki čudeži prerokov pri Izraelcih? — 2. Kaj se je zgodilo zavolj hudobnosti izraelskega ljudstva? — 3. Kteri kralj je razderl Izraelsko kraljestvo? — 4. Kam je peljal vjete Izraelce? — 5. Kako se jim je tam godilo? Kako se imenuje ta sužnost? — 6. Kdaj se je tedaj končalo Izraelsko kraljestvo? — 7. Kteri mož je bil posebno bogaboječ in dober svojim bližnim? — 8. Kdo je bil Tobija, in kaj se pripoveduje o njegovi ljubezni do bližnega? — 9. Kaj veste o Tobijatovi poterpežljivosti? — 10. Kakó se je zgodilo, da je oslepel? Kako je prenašal to nesrečo? — 11. S čem ga je preživljala njegova žena? — 12. Zakaj ga je tako zlo skerbelo kozle, ktere ga je žena domú prinesla? Kaj se iz tega učimo? — 13. Kakó je podučeval svojega sina, ko je mislil, da bo umrl? — 14. Kakó je mladi Tobija potoval po očetovi volji? — 15. Kaj je imel opraviti v Ragezu? — 16. Kdo ga je prostovoljno spremljal? Ali je Tobija poznal svojega tovarša? — 17. Kam ga je peljal angelj? — 18. Kaj je počel v Ragezu? — 19. Kakó se je doma starišem godilo? — 20. Kakó je Tobija spet spregledal?

Tobija nam je lep izgled dobrotljivosti. Vse svoje premoženje je delil z ubogini. Hodil je povsod okoli, da bi pomagal. Tolažil je, opominjal, sitil, napajal, oblačil in dajal, kjer je mogel. Clo merličem je skazoval zadnjo dobroto. Pri nekem kosilu v praznik je djal Tobija svojemu sinu: „Idi in povabi nekoliko naših bratov, ki so pobožni, — naj z nami jedó.“ — Kak lepo je vendar, ob Gospodovih praznikih se spominjati ubogih in jih sititi in napajati!

Bog je zató poslal Tobijatu nadlog, da bi še pozni svet imel nad njim lep izgled poterpežljivosti. Če vas zadenejo

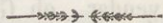
križi in težave, naj vam bodo kot nebeške dobrote in bodite hvaležni za nje. Tolažite se in upajte nebeško življenje. Izprašujte svoje serce in bodite prepričani, da vas nadloge le boljšajo in za nebesa pripravljajo.

Se drugih naukov je dosti v ti pripovedi. Ali se nam ne kaže v njej Božja previdnost? Vidimo lahko, kako modro in dobrotljivo Bog človeka vodi, naj manjša reč se ne zgodi brez Božje volje. Sužnost velikega ljudstva, lastovčno gnjezdo na steni, dar Salmanasarjev in majhno kozle — vse je Tobija-ta spodbadalo, da je rastel v čednostih.

Učimo se tudi, kako se mora človek ravnati o takih priložnostih. Dari kraljeve je Tobija delil ubogim; precej ko je kozla meketeti slišal, se je ustrašil, ali ni morebiti ukradeno; ko je oslepel, se je voljno udal v Božjo voljo; če so drugi kleli, je tihe solze prelival in molil. — Učimo se, kako se imamo zadržati, če nam Bog pošlje priložnosti, kaj lepega storiti.

Angelj Rafael nam je tudi lep izgled previdnosti Božje. Povsod je spremljal in varoval Tobija-ta in tako bo tudi Bog nas vodil in spremljal in varoval. Nikdar ne grešite pred Gospodom! Vse kar je angelj storiti hotel, je bilo, da je tolažil, pomagal in množil čast Božjo. O bodite mu podobni! bodite tako prijazni, ljubeznivi, nedolžni, kot on. Če vam je kaj težko, le mislite: „Kako bi se tukaj ravnal angelj? Kako bi postavim v cerkvi klečal? Kako tujcu pot pokazal? Kako bolniku jedi prinesel?“ — Če se Vam kaj zlega v serce vriva, le mislite: „Ali bi angelj tudi to počel: ali bi se tudi tako jezil? Bi bil tudi tako zavidljiv in neprijazen? Ali bi tudi tako nespodobno govoril, tako gerde pesmi pel, nad tako slabimi rečmi se razveseloval?“ — Bodite vendar povsod angeljem podobni: Spolnujte Božjo voljo na zemlji, kot jo oni v nebesih spolnujejo.

Kdor ljubi Boga in dobro vse,
In daruje sirotice,
Kdor vse dolžnosti rad stori,
Se smerti bele ne boji.

IX. Babilonska sužnost.

47.

D a n i e l.

Kakor se je Izraelskemu kraljestvu zgodilo zavoljo velikih grehov, tako se je zgodilo tudi Judovskemu kraljestvu. Babilonski kralj Nabuhodonozor je pripeljal veliko vojsko v Judovsko kraljestvo, si je osvojil Jeruzalem, je zajel kralja in mnogo prebivavcev, ter jih je peljal v Babilon, mesto in tempelj pa je požgal. Med vjetniki bilo je tudi mnogo dečkov kraljeve in knežje kervi. Naj lepše izmed njih si je Nabuhodonozor izbral, da so mu stregli. Ukazal jim je pa od svoje mize jedila dajati.

Daniel pa — mladeneč imenitnega rodú — in troje njegovih prijateljev: Ananija, Azarija in Mizael niso hteli pri kraljevi mizi kositi, ker je bilo mnogo jedil prepovedanih po judovskih postavah. — „Rajši živim kar ob kruhu in vodi, — je djal Daniel, — kakor da sem pri kraljevi mizi v nevarnosti, prelomiti očetove postave.“ Tedaj prosi velikega hišnika, naj sme kar ob sočivju in vodi živeti. Hišniku se je ta pobožnost dopadla. Pa bal se je, da bi ti štiri

dečki shujšali, torej se ni upal, jim prošnje spolniti. Spet je Daniel prosil: „Le poskusi vsaj za kakih deset dni. Če o desetih dneh ob sočivju in vodi shujšamo, potem stori, kar ti je všeč.“ Hišnik je ubogal in Danielova prošnja se je spolnila. Zakaj glej! v desetih dneh so bili ti štiri dečki bolj rejeni in lepši, kot vsi drugi. Bogu je bila všeč njihova zmernost; zato jih je blagoslovil, da so bili zdravejši in umnejši, kot drugi.

V spomin srečnih vojsk je dal kralj veliko podobo svojemu maliku napraviti. Vsak je mogel pred podobo poklekniti in jo moliti, če ne — mu je žugal strašen plamen. Vsi so ubogali; le Danielovi trije tovarši ne. Daniela ni bilo pri opravilu. Stražarji jih naznanijo kralju. Tedaj jih pokliče kralj pred-se, jim še enkrat razodene svojo voljo in jih opomni kazni v ognjeni peči. Ali mladenči so mu djali: „Glej! naš Gospod Bog nas lahko reši iz razbeljene peči in iz tvojih rok. Pa če tudi tega ne stori, vendar ne bomo molili tvoje podobe, ne častili tvojih bogov.“ Kralj, ves serdit, ukaže peč sedemkrat bolj zakuriti kot druge krati, in tri mladenče vanjo vreči. Urno se zgodi. Kralj pogleda potem v peč, ter vidi mladenče: brez vezi so po peči hodili in pri njih je bil tudi še četerti, ki je bil podoben nebeškemu bitju. Kakó je kralj stermel! Pokliče jih, naj pridejo iz peči, in mladenči so prišli iz peči nepoškodovani; kar las na glavi se jim ni prismodil. — Kralj pa je djal: „Hvaljen bodi Bog, ktereга vi častite. Zato zapovem, da ne sme nobeden zasramovati tega Boga, če ne — bo poginil in hiša mu bo razderta.“ Tri mladenče pa je častil bolj kot vse druge v svojem kraljestvu.

Babilonci so tudi častili slavnega malika Bala ali Bela. Stal je v najmenitnišem tempeljnu. Darovali se mu vsaki dan nekoliko vaganov moke, mnogo ovac in tudi vina. Zakaj menili so, da malik živi, da je

in pije. Clo kralj mu je služil in je vsak dan hodil v tempelj molit. Njegovi popi so gerdo ljudi goljufovali. Daniel pa stakne to goljufijo. Nekega dne kralj sam maliku darí na oltar postavi. Daniel pa ukaže strežetom pepela prinesiti in ga s sitom natrese po vsem tempelju. Potem gresta in zapečatita vse vrata. Drugega dne pride kralj sam spet gledat, — pa vse je bilo pojedeno. Ali Daniel mu pokaže človeške stopinje v pepelu. Pod mizo najdeta skrivne vrata, skoz ktere so popi v tempelj hodili in dari pojedali. Tako je bila goljufija očitna. Kralj je dal goljufe umoriti, — Daniel pa je razderl Bela in njegov tempelj.

Babilonci so tudi molili velikega zmaja ali drakona. Kralj je hotel, da bi ga tudi Daniel častil. Daniel pa je djal: „Jaz le molim Gospoda, svojega Boga, ki je stvaril nebo in zemljo, ki je Gospod čez vse, kar živi. Tí pa, kralj, daj mi oblast, in umorim ti zmaja brez meča in gorjače. Kralj privoli. Daniel tedaj vzame smole, masti in dlake, vse skupej zmeša in napravi svalkov, ktere zmaju pomeče. Zmaj jih sne in se razpoči. Daniel pa pravi: „Nàte, pogledjte, koga ste častili.“ — Babilonci, to slišati, se grozno raztogotijo. Spuntajo se proti kralju rekoč: „Kralj je postal Jud, je razderl Bela, zmaja umoril in pope pobil.“ In žugajo kralja umoriti, če jim Daniela ne verže v levnjak, kjer je bilo sedem levov, katerim so po navadi dvoje človeških trupel in dvoje ovac dajali. Več dni pa jim niso ničesar dali, da bi jih bolj zgladovali.

Pobožni Daniel je sedel v sredi levov, zapuščen od vsake žive duše, le od Boga ne. Bog ga je tudi v levnjaku varoval, in je poskerbel, da mu divje zveri ničesar žalega niso storile. Ali Daniela je s časom jela lakota gruditi. In ravno je prerok Habakuk nesel ženjicam sočivja in kruha na polje, kar mu angelj Božji pravi: „Nesi kosilo v Babilon Danielu v levnjaku.“ Habakuk reče: „Ne vam ne za Babilon,

ne za levnjak.“ In precej ga angelj prime in ga prenese urno skoz obnebe in ga pred levnjakom na tla postavi. Habakuk jame Danielu klicati: „Služabnik Božji! na ti kosila, ki ti ga Bog pošilja!“ Daniel pa je djal: „O moj Bog! Si se vender spomnil na me! Res jih nikdar ne zapustiš, ki te ljubijo.“ Vstane in jé. Angelj pa Habakuka spet nazaj odnese.

Sedmi dan pride kralj do levnjaka, da bi se razjokal zavolj Danielove smerti; zakaj zlo ga je ljubil. Pogleda v levnjak in glej! Daniel sedi v sredi divjih levov, vesel, kot kak pastir na paši, in kralj glasno zavpije! „Velik si, o Gospod, Bog Danielov!“ Precej ukaže Daniela iz jame potegniti, njegove sovražnike pa vanjo vreči in levi so jih pri ti priči požerli. Tedaj je djal: „Vsi prebivavci naj se bojé Boga Danielovega; zakaj on je odrešenik, ki dela znamenja na nebu in na zemlji.“ — Kralj in vsi Babilonci se tako spoznali pravega Boga. Tudi tukaj se je spolnilo: „Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.“

Gospod Bog je Danielu mnogo prihodnih reči razodel, da bi utolažil svoje ljudstvo. Obljubil jim je, da pojdejo kmalo nazaj v svojo domovino, in da bo čez 490 let potem Izveličar na svet prišel. In ta obljuba se je natanko spolnila.

1. Kteri Izraelci so prišli v Babilonsko sužnost? — 2. Kteri kralj si je osvojil Jeruzalem in je tempelj razderl? — 3. Zakaj je Bog kraljestvo Juda tako hudo kaznoval? — 4. Kaj je zapovedal kralj Nabuhodonozor zavoljo mladenčev kraljeve kervi? — 5. Zakaj mladi Daniel ni hotel pri kraljevi mizi jesti? — 6. Kaj je storil, da bi mu ne bilo treba prepovedanih jedil jesti? — 7. Kakó je Bog blagoslovil zmernost Danielovo in treh tovaršev? — 8. Kaj se pripoveduje od treh mladenčev Ananija, Azarija in Mizaela? — 9. Kaj se je zgodilo po njihoven rešenju iz razbeljene peči? — 10. Kterega malika so Babilonci častili? — 11. Kaj so vsaki

dan darovali in zakaj? — 12. Kdo je razodel goljufijo? — 13. Kakó je Daniel kralja goljufije prepričal? — 14. Kaj je storil kralj z goljufi? — 15. Ktero žival bi imel Daniel častiti? — 16. Kaj je počel, da bi nevernike ozdravil takih neumšnin? — 17. Kaj se je zgodilo, ko je zmaja umoril? — 18. Kaj so terjali od kralja? — 19. Kakó so se maščevali nad Danielom? Kam so ga vergli? — 20. Kakó se je Danielu godilo v levnjaku? — 21. Kdo ga je varoval zverí? Od kod je dobil jesti? — 22. Kakó je zvedel kralj, da Daniel še živi? — 23. Kaj se je zgodilo potem? — 24. Kteri pregovor se je tukaj spet spolnil? — 25. Kaj je obljubil Bog Danielu?

Če vas kdo hoče v greh prisiliti, le recite, da veste, kar je greh in da naj vas ne sili. Ne počnite ničesar zoper svojo vest. Radi ubogajte v dobrih rečeh. Če se vam pa kaj zapoveduje, kar je po krivici, kar je slabo, — se dobro spomnite, da imamo Boga bolj ubogati kot ljudi.

Učite se, kako lepa reč je zmernost. Po zmernosti človek ostane krepek in zdrav. Nezmerni človek vedno boleha in ni za nič pravega.

Trije mladenči v razbeljeni peči so nam lepa podoba pravičnega v nesreči. Vse vezí, s katerimi so bili mladenči zvezani, je plamen sožgal. Tako terpljenje le to odvzame, kar je dobrotljivosti in pobožnosti na poti. Pravični nesrečnik ostane zdrav na duši, nobena težava mu ne škoduje. Čednost njegova se lepo razkazuje v nesreči. To se vse zgodi, če smo stanovitni v dobrih rečeh, in če se Boga bolj bojimo, kot ljudi.

Daniel je hotel, Babilonce iz neumnosti zdramiti, jih podučiti, kako naj častijo pravega Boga; zato so ga vergli v levnjak. Tako hvalo po navadi svet daje. Ali tisti je pravi človek, ki brez plačila drugim dobrote deli, ki se zavolj dobrih svojih del ne bojí preganjanja, kteremu je čast Božja in sreča njegovih bližnjih drajša, kot življenje.

Pripoved od Daniela nam je spet lep izgled Božje previdnosti. Daniel se je ustavljal malikovavstvu. Ali to je bilo hudo. Ljudstvo se je spuntalo, kralja so obdajale ne-

varnosti, ker je Daniela ljubil. Kar Danielova modrost ni premogla, je Bog na čudno vižo storil. Daniel pride v levnjak, smert gotova ga čaka. Kralj se joka za prijateljem. Neumnost in hudobnost premagujete, — kar se prikaže Božja pomoč. Daniel zapusti brez škode levnjak. Puntarji so pogubljeni. Ljudstvo je bilo mirno, — in celo kraljestvo spozna pravega Boga. Terplenje enega samega blagoslov prinese brez števila ljudém. — Tako obrača Bog človeške osode, tako čuje nad dobrimi! Ne godernjaj torej zoper Boga! Vse bo prelepo storil!

Ljubi vselej Boga, če si srečen al terpiš,
Ljubi serčno ga, dokler da v grobu ne zaspíš.

X. Vernitev iz sužnosti.

48.

Tempelj in Jeruzalemsko mesto se na novo sozida.

Lepo hvalo so si zaslužili Judje v babilonski sužnosti, da so vedno čerteli malike, akoravno so med malikovavci prebivali. Kesali so se zavoljo svojih grehov, so žalovali in molili. Radi bi bili v Jeruzalemu svojemu Bogu služili, ali bili so čisto raztreseni in nemočni, in kdo bil bi na tako vižo odrešenja upal? Marsikteri je umerl že v tuji deželi, in domovine ni nikdar več vidil. Marsikteri se je rodil na tujem in je od Jeruzalema le slišal pripovedovati. In verh vsega tega terpljenja je še prišla strašna vojska v deželo.

Neki perzjanski kralj, po imenu Cir ali Kores, je premagal babilonsko in asirsko kraljestvo. Tako se bili Judje sužni in vjetniki perzijanski. In ta kralj je prvo leto svojega gospodarstva po celi deželi dal oklicati: „Kdor se šteje k ljudstvu Božjemu, naj gre spet v Jeruzalem zidat tempelj Gospodov!“ — In dal je sužnim vse zlate in sreberne posode nazaj, ki jih je bil Nabuhodonozor silama vzal.

In mnogo mnogo ljudstva je spet prišlo v Kanaan in v zapuščene svoje mesta. Potem se je snidlo v Jeruzalemu. Duhovni so trobentali in klicali: „Hvalite Gospoda! on je dobrotljiv in njegova milost je večna!“ Ljudstvo pa je jokalo veselja, in tako so začeli spet tempelj zidati. Kmalo se je spet vzdigoval — lepo in častito — kakor je prerokoval Gospod po prerokih.

Ko je bil tempelj dozidan, so začeli tudi stari Jeruzalem spet popravljati, čeravno z velikim trudom in z nevarnostjo, zakaj sosedni ajdovski narodi jim niso dali mirú. Mnogo Judov je že začelo obupovati. Pa Nehemija — bogaboječ, krepek in pogumen mož — jih je spominjal Izraelskega Boga, ki varje pravične krivic, in vse ljudstvo je ubogalo. Vedno oborožani so delali in zidali, in nihče se ni upal jih motiti, zakaj Bog je bil ž njimi. Takó so s Božjo pomočjo zidanje dokončali. Ezdra, duhoven in učenik postave, je premišljeval pridno postave, je vredil Božjo službo in se vedno trudil, da bi se le Božja volja spolnovala. Odsihdob so imeli otroci Izraelski svoje više duhovne, so živeli po postavah in so Boga resnično ljubili: živeli so mirno in zadovoljno v deželi svojih očetov.

1. Kako hvalo zaslužijo Judi v Babilonski sužnosti? — 2. Kam jih je mikalo v nesreči? — 3. Pod katerim kraljem so prišli Judi spet v svojo domovino? — 4. Kdo je bil Cir? Kaj je dal oklicati prvo leto svojega gospodarstva? — 5. Kako je bil Cir posebno dobrotljiv proti Judom? — 6. Kaj so počeli Judi precej, ko so se vernili domú? — 7. Kdo jih je nadlegoval pri zidanju? — 8. Kdo jih je oserčeval, da so zidovje izgotovili? — 9. Kakó je bil Ezdra zaslužen za svoje rojake? — 10. Kaj se je potem še z Judi zgodilo?

Tukaj spet vidite, kakó Bog prihodne reči vé, kako vse dobro spolnuje, kar je obljubil. Več kot sto let poprej je obljubil, da jih bo po Ciru spet rešil. In Cir jih izpusti brez plačila in jim še pomaga. — Torej ne obupajte v nadlogah, zanesite se na Boga, on vam ve pomagati in Vam bo pomagal.

Nehemija je pri vsakem delu naj prej na Boga mislil. Zató mu je vse od rok šlo. „Če je Bog z nami, kdo proti nam?“

Judi, ki so se vernili v domovino, so nam lep izgled resničnega domoljubja. Radi ubogajo Nemehija, se skupej spet trudijo in v zaupanju na Boga velike reči doprinašajo.

Če tožiš, toži pravemu možu,
Pomagal bo, če je mogoče mu.

49.

Eleazar in sedem makabejskih bratov.

I. Makabejci 6, 7.

Počasi so Judje spet zabredli v grehe. Zató jih je Bog spet kaznoval in spet so jih sovražniki tlačili. Naj hujši sovražnik bil je Antioh, kralj sirski. On si osvoji Jeruzalem, pobere zlatnino iz tempelja, možke pomorí, ženske poproda in otroke v sužnost odpelje. Ljudstvo pa sili, naj zapusti očetovsko vero in naj moli ajdovske malike. Nekteri so se temu upirali, med njimi Eleazar. Bil je častitljiv starček, osemdeset let star. Po sili so mu razklepali usta in so ga hteli prisiliti, da bi jedel svinsko mesó, katero je

bilo po judovskih postavah prepovedano. Pa rajši je umerl, kot da bi živel in prelomil prepoved: samovoljno se je udal mukam. Njegovi prijatelji so mu prigovarjali, naj si da prinésti kakega mesá, katero bi smel jesti, in naj se derží, kakor bi jedel zavolj kralja svinsko mesó. Ali Eleazar tudi tega ni hotel, ter je rekel: „Za mojo starost se ne spodobi hliniti se; veliko mladenčev bi bilo pohujšanih, ker bi mislili, da se je osemdesetletni Eleazar tuje vere poprijel, in jez bi s tem svojo starost ognusil, in pogubljenje si nakopal. Zakaj če se tudi človeški martri (muki) zdáj umaknem, roki Vsegamogočnega vendar ne odidem — ne živ, ne mertev. Torej hočem brez strahu za predrage in presvete postave pošteno umreti. Tako se bom v svoji starosti obnesel in mladenčem močen izgled zapustil.“

Kar zgrabili so ga, ko je bil to izgovoril, in vlekli k terpljenju. Ko je pobivan že pojemal, je zdihnil in rekel: „Gospod! ti véš, da to rad terpím iz strahú do tebe.“ Je tedaj umerl, in vsemu narodu je zapustil izgled serčne kreposti.

Tudi Makabejko in njenih sedem sinov je hotel Antioh primorati, da bi jedli svinjsko meso, in jih ukaže z biči in jermeni tepsti. Starejši mu je pa rekel: „Kaj iščeš od nas? Pripravljeni smo, rajši umreti, kot božjih zapovedi prelomiti.“ Kralj se raztogoti in ukaže unemu, ki je govoril, jezik odrezati, kožo z glave potegniti, in mu roke in noge odsekati. Drugi so mogli gledati. Potlej, ko je še sôpel, ga ukaže še na ognju peči. Dolgo so ga mučili, in drugi so se tačas med sebó opominjali, serčno umreti.

Pervi je bil umerl, in drugega pripeljejo. Kožo z lasmi vred mu z glave potegnejo, ter ga prašajo, če misli jesti, preden ga po vsem životu ogulijo. On

je pa rekel: „Ne bom“. Toraj je bil mučen, kakor uni.

Za tem je bil tretji terpinčen. Ko so mu ukazali jezik dati, ga je hitro pomolil, roké stegnil in rekel: „Z nebes sem to prejel, in upam zopet zadobiti.“ Kralj in vsi ž njim so se čudili serčnemu mladencu, ki je terpljenje zaničeval. Za njim so morili četertega, petega, in vse po versti.

Mati je mogla vseh smert gledati, in je slehernega z modrimi besedami opominjala k serčnosti. Ko je naj mlajši sam še bil, mu je kralj s prisego obétal, ga obogatiti in osrečiti, ako odstopi od postav svojih očakov. Ker se pa mladeneč ni dal nikakor pregovoriti, se kralj k materi oberne, da naj ga ona pregovarja, in da ji saj naj mlajši sin pri življenji ostane. Ona pa se je k njemu naklonila, ter mu rekla: „Prosim te, dete! poglej v nebó in zemljo in vse, kar je na njima, in vedi, da Bog je to iz nič ustvaril; potem se ne boš trinoga bal. Sprejmi smert, da te s tvojimi brati vred enkrat nazaj dobim.“ Ko je še govorila, reče mladeneč: „Koga čakate? Nisem pokoren zapovedi kraljevi, ampak zapovedi postave, ki nam je po Mozesu dana. Ti pa — reče kralju — ki Judom vse terpljenje zmišljuješ, ne boš odšel božji roki.“ Kralj, to slišati, ves vrè od jeze, in ga ukaže še hujše mučiti, kot une. Poslednjič so tudi mater umorili. Vsi zaporedoma so terpeli s prečudno serčnostjo.

1. Zakaj je Bog spet tako strašno kaznoval Jude? — 2. Kteri sovražnik bil je naj hujši? — 3. Kako se jim je godilo pod kraljem Antiohom? — 4. K čemu jih je neusmiljeni kralj prisiliti hotel? — 5. Kako je ravnal proti stanovitim? — 6. Kaj se bere od starega Eleazarja? — 7. Kaj so mu svetovali prijatelji? — 8. Zakaj ni prijateljev ubogal? — 9. Kaj veste od Makabejske

matere in njenih sinov? — 10. K čemu jih je Antioh prisiliti hotel? — 11. Kako so umerli? Kaj jih je tolažilo v strašnih mukah? — 12. Kaj nas učijo Eleazar in makabejski brati?

Eleazar ni hotel postav prelomiti in živeti. Ljubil je bolj Boga, kot svoje življenje. Clo rajši je umerl, kot da bi hlinil? Bojte se hlimbe: hlimba je greh in Bog in ljudje jo zaničujejo. Neskončno lepše je umreti, kot prelomiti Božjo postavo. — Pomislite tudi; „Bolje umreti, kakor grešiti“, in ne dajte se zapeljati, če vas kdo k grehu sili. Kdor Boga tako ljubi, kot makabejski brati, bo čednost ohranil, ko bi se cel svet upiral. Če mislimo na nebesa, je naj strašnejša smert lahka, naj lepši svet prazna reč.

Če dolžnosti spolnil si,
Vest veselje daje ti.

50.

Antiohova smert. Herodež tujec, kralj judovski.

Neusmiljenega Antioha, ki se ni ne Boga, ne ljudi bal, je skoro zadela zaslužena kazen. — Peljal je ravno svoje armade na Perzjansko, da bi si pridobil glavno mesto Perzepol. — Ali Perzijanci so ga natolkli in osramoten se je vernil. Tudi na Judovskem ni mogel ničesar opraviti. Makabejec Juda ga je premagal. Razkačen se je hotel nad Judi maščevati, hotel je Jeruzalem nad Judi razsuti. Ali zdaj ga je zadela Božja šiba. Padel je iz voza in je zbolel. Strašne bolečine so mu razjedale drobo-

vino; červi so se pasli po njem, začel je še živ gnjiti. To ga je strašno peklo. Zdaj — blizo smerti — se je spominjal vseh hudobij: kakó je Jeruzalem razderl, zlatino in sreberino odnesel, koliko preлил nedolžne kerví. Telesne bolečine in pa vest so ga strašno pekle. Ošabnost in prevzetnost ga je minila. Začel je sam sebe spoznavati. Jel je Boga moliti, in je delal obljube. Obetal je, da bo tempelj lepo okinčal, in da bo clo Jud postal in povsod častil in povikševal pravega Boga. Ali vse je bilo nečimerno. Molil je že prepozno, molil je, ko milosti ni mogel več upati. Bog mu je meril po tisti meri, po kateri je on sam meril. Umerl je v tuji deželi, v puščavi, umerl je strašnih muk.

Še kakih sto let po Antiohovi smerti so bili Judi prosti. Zadnič so zgubili svoje kralje, ter so se mogli podati Rimljanom, ki so bili tedaj naj močnejši narod na zemlji. Rimljani so Judóm namestnika mesto kralja poslali. Nek tujec — po imenu Herodež, — je imel kraljevo moč po volji Rimljanov.

1. Kakšna osoda je zadela slednič Antioha? — 2. Kakó so mu je godilo v perzjanski vojski? — 3. Kdo ga je premagal na Judovskem? — 4. Nad kom se je hotel Antioh maščevati? — 5. Ktero kazen mu je Bog poslal? — 6. Kakó se je obnašal v svoji nesreči? — 7. Zakaj ni uslišal Bog njegovih prošinj in obljub? — 8. Kakó dolgo so Judi še prosti ostali? — 9. Kakó so prostost zgubili? — 10. Kdo jih je premagal? — 11. Koga so Rimljani za kralja postavili?

Glejte perst Božji! Bog vsakemu po njegovih delih plačuje. Neizrečeno prevzet en je Antioh menil, da je mogočen čez vse, da sme zvezdam in morju zapovedovati... pa kar z voza je padel, in ni bilo kar sluha ne duha njegove veličasti. — Glejte, kako neumna je prevzetnost!

Učimo se tudi, kako grize huda vest. Spomin starih hudobij v človeškem sercu razjeda kot strupena kača. O da bi ta kača nikdar v vaše serca ne prilezla! Vest se večno spominja nekdanjih hudih djanj.

Strašna je smert brezbožnika, nespokorjenega grešnika. Če pobožen tudi grozovitno umerje, vendar le ga Bog tolaži. Veselo se ozira kvišku. On ve, da je dobro živel, in to ga navdaja s sladkim upom v smerti. Že na zemlji okuša nebeško veselje.

Vsega tega pogreša brezbožni. On gleda v Bogu — le strašnega sodnika. — Vest ga hujše peče, kot telesne bolečine. Če pomisli na večnost, oh kakó ga tlači obup! Že na zemlji okuša peklenške muke.

Ni varno, škodljivo je, odlagati s poboljšanjem. Prepozno je, pravično živeti še le tedaj, ko smert že terka na duri. Molitve in obljube ne pomagajo več, če jih še le v smertnih bridkosti ponujaš. Če prostovoljno nisi dober — umerješ nespokorjen grešnik.

* * *

Konec.

Čas je prišel, da je Juda svojo moč zgubilo. — Odrešenik svetá se je bližal. On, kterega je Bog v naj večí blagoslov svetu obljubil, On, kterega so vse žlahne in svete duše željno pričakovale, — One Odrešenik se je bližal.

Pride obljubljeni Odrešenik, kterega je obljubil Bog že pervim starišem, patriarhom in Davidu, kterega so oznanovali preroki. Izveličar pride! Judi ga imenujejo Mesija, mi pa, naj vselaj pobožno izgovarjamo presveto ime, — mi ga imenujemo

Jezusa Kristusa!

Že sto in sto let so nam pripovedovali preroki od njega. Imenovali so ga čudnega, Boga vsegamogočnega, — Sina naj Višega, — izvoljenca Božjega — Gospoda, ki nam bo pravico dal, — blagoslov in Izveličarja človeštva, — kralja mirú, ki bo prinesel svetu večni mir, — svetnika vseh svetnikov, — pomaziljenca Božjega, — mogočnega kralja Davidovega rodú, čigavor kraljestvo se bo širilo čez vso zemljo in bo večno terpelo, — pred kterim se bodo priklanjali vsi narodi in vsi kralji na svetu! On je cilj vsih obljub in namenov Božjih; v Njem so bile spolnjene vse obljube Božje.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

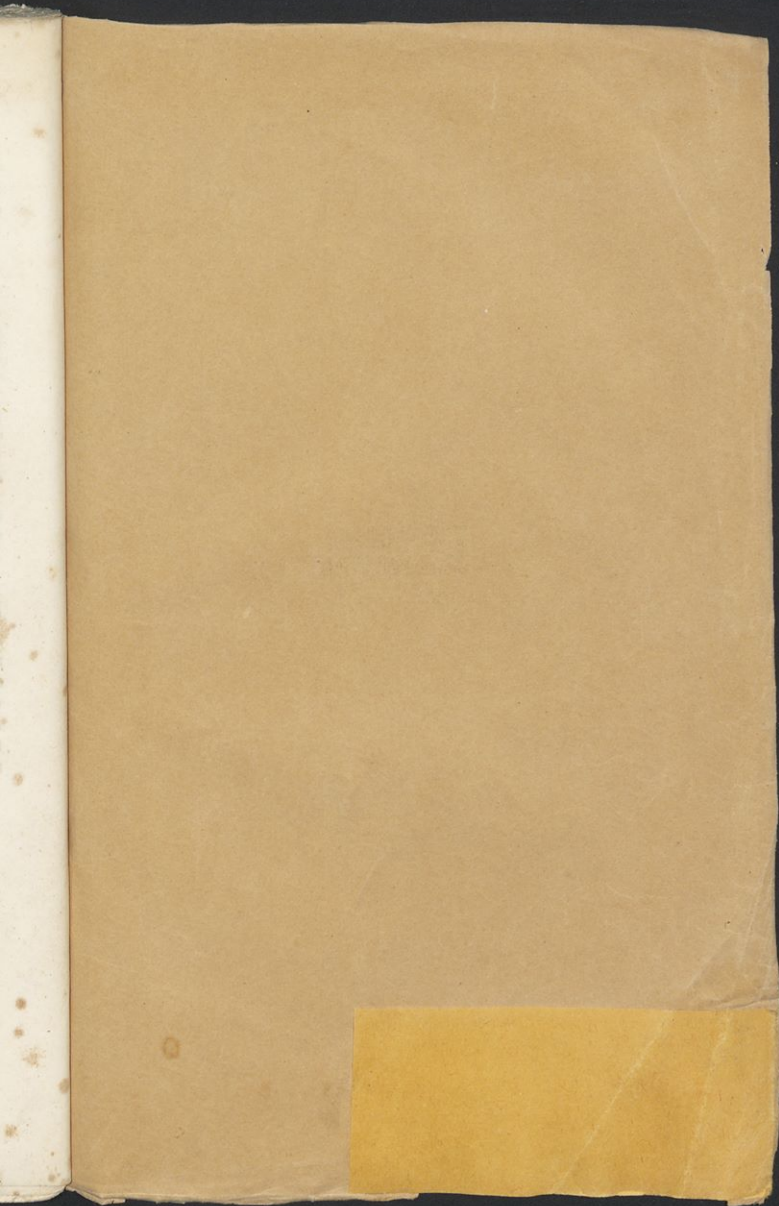
001155 8

00000289369

KONGRES

V CELOVCU.

Natisnil Janez Leon.